

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2020 г.

Юли 2013 г.
гр. Полски Тръмбеш

СЪДЪРЖАНИЕ

1.УВОД	стр. 4
2. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА	стр. 7
3. SWOT – АНАЛИЗ.....	стр. 82
4. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА.....	стр. 87
5. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА, ОБОБЩАВАЩА НЕОБХОДИМИТЕ РЕСУРСИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА	стр. 93
6. ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПЛАНА.....	стр. 98
7. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕТО, ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА.....	стр. 114
8.ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ.....	стр. 116
9. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ	
10. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПЛАНА	

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АПИ	Агенция „Пътна инфраструктура“
БВП	Брутен вътрешен продукт
БДС	Брутна добавена стойност
ЕЖ	Еквивалент жители
ЕС	Европейски съюз
ЕСМ	Енергоспестяващи мерки
ЕСМ	Енергосъобщителна мрежа
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗНЗ	Закон за насърчаване на заетостта
ЗНП	Закон за народната просвета
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗОС	Закон за общинската собственост
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИПАЕИ	Институт по публична администрация и европейска интеграция
КФ	Кохезионен фонд
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на Околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МСП	Малки и средни предприятия
МТБ	Материално- техническа база
НПО	Неправителствени организации
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегическа референтна рамка (2007-2013)
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие (2005-2015)
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОП	Оперативна програма
ОПАК	Оперативна програма „Административен капацитет“
ОПР	Общински план за развитие
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие“
ОПФ	Общински поземлен фонд
ОСР	Областна стратегия за развитие
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ППЗНП	Правилник за приложение на закона за народната просвета
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПУП	Подобен устройствен план
ПЧП	Публично-частно партньорство
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РПР	Регионален план за развитие
СМР	Строително-монтажни работи
ОСПОЗ	Национална програма „ От социални помощи към осигуряване на заетост“
СФ	Структурни фондове
СЦРП	Северен централен район за планиране
ТСБ	Териториално статистическо бюро
ЦДГ	Целодневна детска градина
SWOT	Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите

Община Полски Тръмбеш – местоположение и граници

УВОД

Общинският план за развитие на община Полски Тръмбеш за периода 2014 – 2020 г. очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината. Той е основополагащ, стратегически, динамичен документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие в посочената територия.

ОПР като стратегически документ обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегически цели, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие. Съответствието на Общинския план за развитие с изискванията, залегнали в стратегическите насоки и законодателството на ЕС в областта на регионалната политика, се отнася до това, в каква степен плановият документ, разработен и прилаган на местно ниво, отразява общия европейски контекст на политиката за балансирано и устойчиво развитие на регионите и местните общности в ЕС.

Целите и обхватът на документа следва да отчитат и предвижданията на устройствените схеми и планове, действащи на територията на областта в средносрочен и дългосрочен план.

Основните задачи на плана за развитие на община Полски Тръмбеш, формулирани при неговото изготвяне са:

- да дефинира стратегическите цели на общинското развитие за периода до 2020 г.;
- да очертае изпълнима стратегия за постигане на тези цели, чрез определяне на основните приоритетни направления, мерки и проекти;
- да дефинира институционалното и финансово осигуряване на плана;
- да послужи за мобилизиране на собствените и привличане на външни ресурси за постигането на мотивираните цели;
- да създаде работещ ефективен “контакт” с очакваните структурни фондове на ЕС и привличането им в територията на общината;
- да въвлече всички заинтересовани страни към изпълнението на заложените мерки и така да разшири социалната основа на стратегическото планиране и демократизацията на управлението.

Планът има характер на отворен документ, който може да се развива, усъвършенства и актуализира в съответствие с динамично променящите се условия и фактори.

Общинският план за развитие е в съответствие с Методическите указания за разработване на планове за регионално и местно развитие.

Стратегическа рамка на Общинския план за развитие**Документи на ЕС**

Стратегия Европа 2020

Проекторегламенти на ЕС

Национални документиНационална програма за развитие
България 2020Национална стратегия за регионално
развитиеНационална концепция за
пространствено развитие

Договор за партньорство 2014-2020

Оперативни програми 2014-2020

**Система за регионално
планиране**

Регионален план за развитие

Областна стратегия за развитие

Система за местно планиране

Общински планове за развитие

Устройствени плановеНационална концепция за
пространствено развитие

ОУПО

ОУП

Община Полски Тръмбеш обхваща един град и четиринадесет села: град Полски Тръмбеш и селата Вързулица, Иванча, Каранци, Климентово, Куцина, Маслачево, Обединение, Орловец, Павел, Петко Каравелово, Полски Сеновец, Раданово, Страхилово и Стефан Стамболово.

АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА:

Община Полски Тръмбеш е разположена в североизточната част на Великотърновския регион в Централна северна България. На изток граничи с общините Бяла и Стражица, на юг с община Горна Оряховица, на запад с община Павликени и на север с община Свищов.

Територията на общината е 463.660 кв. км. Тя заема 0.40% от територията на страната и 9.8 % от Великотърновска област.

Разпределението на територията е следното: селскостопански фонд – 391.4 кв. км., фонд населени места – 25.2 кв. км., горски фонд 38.7 кв. км., водни течения и площи – 6 кв.км, територии за транспорт – 2.3 кв.км.

Община Полски Тръмбеш

№	Населено място	Разстояние м/у общинския център и кметствата (км)
1.	гр. Полски Тръмбеш	
2.	с. Вързулица	21
3.	с. Иванча	9
4.	с. Каранци	6
5.	с. Климентово	3
6.	с. Куцина	12
7.	с. Масларево	21
8.	с.Обединение	12
9.	с. Орловец	13
10.	с. Павел	18
11.	с. Петко Каравелово	8
12.	с. Полски Сеновец	11
13.	с. Раданово	3
14.	с. Страхилово	8
15.	с.Стефан Стамболово	15

Баланс на територията	Площ	
	км ²	%
Обща площ	463.660	100
Земеделска земя	388.860	83.87
Горски фонд	38.700	8.35
Водни площи	6.000	1.29
Урбанизирана територия	25.200	5.43
Територия за транспорт	2.300	0.50
Други територии	2.600	0.56

Земеделските територии са със значително по-висок дял от средния за страната (83,87% срещу 57,40%) за сметка на горските територии (8,35% срещу 33,40%).

По данни на Министерство на земеделието и горите община Полски Тръмбеш е сред регионите в страната с най-висока използваемост на земите – 62-77% и с най-висок относителен дял на обработваемата земя - около 70 %.

Общинският център се намира на 45 км. от град Свищов, на 36 км. от град Велико Търново, на 35 км. от град Павликени, на 33 км. от град Горна Оряховица, на 22 км. от град Бяла и на 40 км. от град Стражица.

Община Полски Тръмбеш е пресечена от големи транспортни артерии: пътищата Русе - Велико Търново, Свищов - Велико Търново, Плевен - Русе, ж.п. линията Русе -

Горна Оряховица. През нея преминават важни информационни връзки, магистрален оптичен кабел ЛОТ-2. Територията ѝ е пресечена от газопровод и в общината е разположена важна за газопреносната система компресорна станция.

1.1. Релеф, геоложки характеристики :

Преобладаващият релеф е равнинен. В източната част той преминава в хълмисто-равнинен. Надморската височина варира от 30 до 360 метра, като най-ниската кота е по поречието на река Янтра.

Особеностите на релефа, преминаващите през общината р. Янтра и р. Елия, са условия за развитие на селскостопанска, промишлена, транспортно-съобщителна и комуникационна дейност.

Според геоложкия си строеж територията на общината попада в източните части на Мизийската платформа (Фигура 2). Районът е изграден е от скалите на долната креда, неогена и кватернера, а тектонският стил на разглежданата част от платформата се характеризира с почти хоризонтални пластове.

Долна креда. Най-старите скали в района, които се разкриват на повърхността, се отнасят към кредната система, която тук е представена само от долнокредната си серия. Обособената и официално въведена като литостратиграфска единица Тръмбешката свита е представена от тънкослойни сивозелени мергели, на места по-песъчливи, прослоени незакономерно с варовити пясъчници.

Неоген. Неогенските материали имат малко площно разкритие в северната част на общината (между с. Ценово и гр. Полски Тръмбеш). Представени са от скалите на Белослатинската свита – бели глинести варовици, варовити глини и витрокластични пепелни туфи. Залягат обикновено върху скалите на Тръмбешката свита и се покриват от лъсовите отложения на кватернера.

Кватернер. Кватернерните отложения, по своя генезис, се разделят на две групи – еолични и алувиални. Еоличните образувания изграждат лъсовия комплекс, който е представен от две разновидности лъос – типичен и глинест. Лъосът е финозърнест и лека, слабо споена, поръозна глинесто- алевритова скала с белезникавожълтеникав до светложълтеникав цвят. Съдържа калциев карбонат под формата на единични зърна, кори или конкреции с най-различна форма и големина – „лъсови куклички”. Погребаните почви сред лъоса са от различно набогатени на хумус, тъмнокафяви рахли и глинясали хоризонти. Алувиалните отложения на територията на общината са развити в поречието на р. Янтра. Залягат върху мергелни варовици и варовици на Тръмбешка свита. Алувиалните наслаги са привързани към втори и първи надзаливни тераси на р.Янтра. Морфоложки, терасите са разположени от вътрешната страна на меандрите, които реката прави, където дебелината на алувия, изграждащ терасите достига до 12 m. Тук алувия е представен от алувиални глини и дребно до среднокъсови, добре заоблени полигенни чакъли

По характеристики районът на общината е лъсов, типичен за тази част от Дунавската равнина със среден наклон на склоновете около 5⁰.

1.2. Подземни природни богатства :

Запасите от полезни изкопаеми са ограничени, няма открити залежи от подземни природни богатства. Единственият природен запас са откритите до общинския център залежи на доброкачествена мергелна глина.

В селата Каранци, Обединение и Полски Сеновец има разкрити кариери за добив на строителен камък, но към настоящия момент те не се експлоатират.

Речното корито на р.Янтра е източник на инертни материали- чакъл и пясък, които могат да намерят приложение в строителството. В общината няма открити находища на рудни полезни изкопаеми и изкопаеми горива.

1.3. Климат :

Общината е разположена на границата между северната и средната климатични райони на Дунавската хълмиста равнина. Климатът е умереноконтинентален, със сравнително студени зими и горещи лета.

Поради голямата откритост на Дунавската равнина, през студената част от годината безпрепятствено нахлуват континентални въздушни маси от север и североизток, в следствие на което зимата е сравнително студена. В температурно отношение измерената средна температура през м. януари, който е най-студения месец в годината е около -1,8°C. При нормално студени зими средномесечните температури максимално спадат до -14,1°C. През студеното полугодие най-ниската измерена температура е -28°C. Първите отрицателни температури се появяват през м. ноември и се поддържат до м. март. През м. юли-август средната денонощна температура на въздуха е над 23°C и може да достигне 35°C. Измерената средно-максимална температура през лятото достига до 29,1°C.

Въпреки студената зима, благодарение на малката надморска височина и на бързо нарастващия ден през пролетта, тя настъпва тук сравнително рано. Средно около средата на март средната температура на почвата на дълбочина 5-10см. се покачва над 5°C, а в началото на април тя вече е над 10°C. Паралелно с това се повишава бързо и температурата на въздуха. Средната денонощна температура на въздуха преминава устойчиво над 5°C около 12 март и над 10°C в началото на април. Средната месечна температура за централния пролетен месец април е около 12°C. Около 20-22 от дните на април са със средноденонощна температура над 10°C и около 8-10 над 15°C.

Лятото е топло със средни юлски температури около 23°C. При по-интензивни летни затопляния максималните температури достигат средно до 29,1 - 29,6°C. При преобладаване на малко облачно и слънчево време в условията на слабоподвижен антициклон, температурата на въздуха може да достигне до 42,4°C. Средно 80% от дните през летните месеци (юни, юли и август) са с максимална температура над 25°C и през 40% над 30°C.

Зимата е най-сухият сезон, със средна сума на валежите 111 мм, което е 20% от годишния валеж, което подчертава континенталния характер на климата. Първата снежна покривка обикновено се образува към средата на месец декември. В отделни изключителни години първата снежна покривка може да се образува значително по-рано - още в първата половина на ноември. Въпреки

студената зима снежната покривка общо взето е нестабилна и се задържа главно през отделни периоди от по няколко дни. Само в по-студени снеговити зими тя може да се задържи непрекъснато до 30 и повече дни и поради натрупването ѝ може да надхвърли 100-120 см. В нормални зими през януари средната ѝ височина не надвишава 15-20 см.

Средномесечни и средногодишните температури на въздуха

месеци	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год
Г. Оряховица	-2.3	0.7	5.5	12.1	17.2	20.7	22.9	22.4	18.1	12.4	6.9	0.9	11.5
Павликени	-2.2	0.6	5.4	12.2	17	20.6	23	22.7	18.5	12.6	6.8	0.8	11.5
Бяла	-2.5	0.5	5.6	12.6	17.5	21	23.3	22.7	18.5	12.4	6.8	0.8	11.6

Средномесечни средногодишни валежи

месеци	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год
П. Тръмбеш	38	30	31	50	73	70	63	54	43	41	44	41	578
Павликени	40	32	35	55	75	91	62	51	35	46	44	45	611
Бяла	39	30	32	50	72	88	74	49	35	40	43	43	595

Средно месечни и годишни данни за овлажняване на въздуха

месеци	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год
Относителна влажност	85	84	74	66	70	69	65	63	67	75	83	86	74
Дефицит на влажността	0.9	1.6	3.1	5.4	5.6	8.3	10.4	11	7.6	4.4	2.1	1.2	6.2

Близостта на р. Янтра е предпоставка за относително високата степен на влажност на въздуха. Минимумът на влажността е през август и е 62-63%, когато средните месечни температури на въздуха са близки до максималните и се проявява добре изразено засушаване, което възпрепятства обогатяването на въздуха с влага.

Средногодишната слънчева радиация за Полски Тръмбеш е 1287 kWh/m² /при хоризонтална повърхност/ и 1469 kWh/m² /при оптимален наклон/.

Обезпечеността с валежи е ниска, разпределена неравномерно сезонно и териториално. Средномесечната сума на валежите е 55 мм./кв.м. Най-високи стойности са отбелязани през месец юни - 78 мм./кв.м., а най-ниски през месец февруари - 22 мм./кв.м. Валежите имат предимно циклонален характер. Градушките са рядко явление.

Ветрове

Преобладаващи са ветрове с посока североизток, изток и югозапад. От наблюдения времето през годината е тихо като през есента това е 47,1%, през лятото 37,73 %, през пролетта 31,8%, през зимата 39,5%. Средната скорост на вятъра в над 80% от случаите е 2 м/сек. През зимата Дунавската област попада под влиянието на сибирския антициклон, който обуславя появата на студени въздушни маси. Честота в % от общия брой на случаите е повтораемост на вятъра по посоки на света за всеки месец от годината.

Средногодишна роза на ветровете

Посока	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
Скорост, m/s	2.6	3.3	3.3	2.6	2.4	3.3	3.9	4.1
Честота, %	17.9	11.5	12.8	8.6	12.2	9.6	15.6	11.8

Тихо време /безветрие/ е със средногодишна честота 25%

1.4. Водни ресурси :

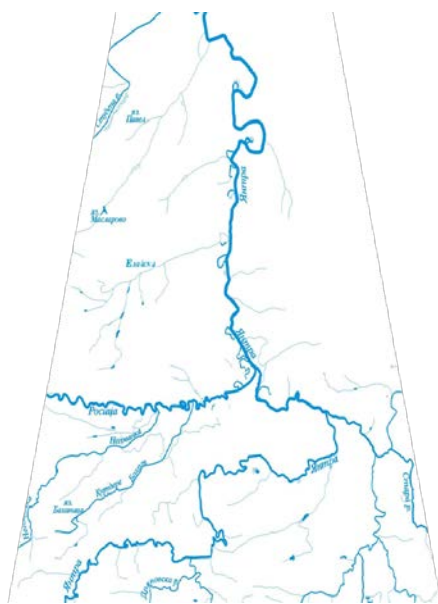
Ограничените и недостатъчни водни ресурси на общината се състоят от повърхностно течащи и подпочвени води.

Площа на водните площи на територията на общината е 6 000 км² в т.ч. реки, дерета, язовири. Основна водна артерия на общината е р.Янтра и нейния ляв приток - река Елийска. По поречието ѝ са изградени помпени станции.

р. Елийска - Ляв приток на река Янтра. Началото си води северно от град Павликени в района на с. Патреш. Влива се в Янтра при град Полски Тръмбеш. Дължината ѝ е 34 км. Лъкатуши на североизток в асиметрична долина около пътя за селата Горна Липница, Долна Липница, Обединение и Иванча.

Гъстотата на речната мрежа в поречието варира. За р. Янтра тя е 0.7 км/кв.км., докато за притоците се движи в граници от 0.3 км/кв.км.(за р.Елийска) до 1.5 км/кв.км (за р.Острецка). Дъното на река Янтра е песъчливо-чакълесто.

Водосборният басейн на река Янтра на територията на общината е – 86 км². Фактор, влияещ върху състоянието и подхранването на реката е предимно залесеността, количеството на падналите валежи и антропогенното въздействие. Водосборната област на река Янтра е с коефициент на залесеност около 40%.

Средният отток при с. Раданово и гр. Полски Тръмбеш е 36,8 м³ вода за секунда. Максимумът на оттока е през пролетта, а минимума - септември и октомври.

Ширината е от 30 до 50 м, средна дълбочина 2 – 3 м, а общата дължина на реката през землището на община – 17 км.

Река Янтра образува живописни меандри, два от които при село Раданово и град Полски Тръмбеш. В резултат на коригиране на речното корито /1963-1967г/ същите са превърнати в рибарници. По този начин са избегнати големите наводнения, които нанасяли сериозни поражения на селското стопанство и горския фонд. Преди Полски Тръмбеш р. Янтра приема водите на река Дряновска (с приток

Белица), р. Лефеджа (с притоци Стара река, Златаришка река), р. Росица (с притоци Видима, Негованка). При град Полски Тръмбеш в Янтра се влива река Елийска (наричана още Патрешко дере и Елия).

Река Янтра преминава през землищата на следните населени места на територията на общината: с. Куцина, с. Петко Каравелово, с. Раданово, гр. Полски Тръмбеш, с. Каранци. А река Елийска през – с. Обединение, с. Иванча, с. Климентово и навлиза в покрайнините на гр. Полски Тръмбеш, като се влива в меандър в местността „Ловен парк”. Дълбочината на Елийска е до 1 м, а ширината 2-3 м. Течението на реката е успоредно с пътната отсечка за Павликени.

Река Янтра има изключително важно значение за гр. Полски Тръмбеш, като оказва влияние върху микроклимата на града и е главен колектор за заустване на отпадъчните води.

В общината има 12 микроязовира, които се отдават на концесия. Разположението на язовирите е следното: с. Павел – 2 язовира, с. Вързулица – 2 язовира, с. Масларево, с. Страхилово, с. Обединение, с. Иванча, с. Полски Сеновец, с. Орловец - 3 язовира Използват се за напояване, рибовъдство, а някои от тях и за спортен риболов.

Подземни води, характерни в общината в Мизийски хидроложки район за водосбора на р. Янтра:

- **Подземни води в плиоплейстоцена.** Плейстоценските отложения се срещат в междуречните масиви на реките в Мизийския регион. Подложката им е представена от разнородни по литоложки състав и възраст скали.

В района на западната част на северобългарското издигане плиоплейстоценските материали са представени от разнородни по зърнометричен състав и минерало-петрографски състав чакъли и глини. Дебелината им варира от 0.5 до 5 м. Подземната вода се подхранва изключително за сметка на инфилтрация от валежите и се дренира от малките реки и долове врязани до основите на водоносните скали. По тази причина почти цялата подземна вода излиза на земната повърхност под формата на низходящи извори с дебит 0.5 - 5dm³/s. В района на селата Българско Сливово, Козловец, Хаджи Димитрово, Горна Студена, Масларево и др. подземната вода се дренира в различни потоци от 3-4 до 20-50dm³/s.

В льосовия комплекс поради наличието на плейстоценски водоупорни глини в района на Северобългарското издигане особено в областа на вододела между р.Янтра и р.Русенски Лом се е формирала ненапорна подземна вода.

- **Карстово-пукнатинни води.** В района на вододела на р.Янтра и р.Баниски Лом между селата Волово и Орловец се разкрива ивица от барем-аптски отложения, представени от преходен варовито-мергелен фациес.

В този глинесто-варовит комплекс се формира карстово-пукнатинна вода с ненапорен характер. Разположението на водоносния хоризонт над ерозионния базис осигурява интензивна циркулация и обмен на водите.

- **Карстови води** в горноюрско-валанжския водоносен хоризонт. Този хоризонт в Мизийската област има регионално разпространение, голяма площ, дебелина и значителни запаси от вода. За разглежданият район

изкуствено се дренира вода от този хоризонт, чрез тръбни сондажи при Полски Тръмбеш с отделен дебит на сондажите от 4-5 до 50dm³/s.

Качествена характеристика на подземните води

Принадлежността на плитките подземни води от района на водосборния басейн на р. Янтра към инфилтрационният генетичен цикъл, както и естествените структури и литоложките условия на разглежданите хидрогеоложки формации (райони) обуславят еднотипността на качеството на водите, която е различно нюансирана от структурните, петрографски и др. характеристики на отделните водоносни хоризонти.

Мизийски район

Подземните води от кватернерните отложения на Мизийският район са предимно хидрокарбонатно-калциеви с известни нюанси в макро и микро компонентният им състав.

Водите в кватернерните отложения на р.Янтра, р.Росица и р.Лефеджа са пресни. По тип са хидрокарбонатно-калциево-натриеви и хидрокарбонатно-натриево- калциеви. Общата им минерализация се изменя от < 1.0g/dm³ до 3g/dm³ в някои отделни случаи. Общата им твърдост е много висока от 6.56-15.1mg/eq и се определя като твърда и много твърда.

Водите от алб-аптските отложения са пресни и по изключение с минерализация над 1g/dm³ (обикновено 0.50-0.8g/dm³). По йонен състав се характеризират като хидрокарбонатно-калциево-магнезиеви и като твърди води. Тези води не са обезопасени от повърхностно замърсяване понеже залягат плитко под теренната повърхност.

За района западно от Янтра до линията на Полски Тръмбеш, Горна Липница оценените експлоатационни запаси са в границите от 300-380l/s - 9.5-12x106m³ /a, а естествените запаси са оценени на 600-900l/s при отточен модул 0.2-0.6l/s/km²

Характерно за района е, че преобладаващата част от изворите е каптирана и се използва за местни водоснабдителни цели. Аналогично стои въпросът и с карстовите извори с по значителни дебители. Общият ресурс от експлоатационни запаси на карстовите води се оценява на около 950-1350l/s съответно 29-42.6x106m³ /a.

В общината има разкрити източници на дълбоко подпочвени минерални води с хипотермален произход в гр. Полски Тръмбеш и с. Обединение. Температурата им се движи между 44°C и 47°C, а общата минерализация е 3.5 - 5.7 г. в литър вода. Проучванията показват, че водоносния хоризонт започва от 750 м., а дебитът на минералната вода е 50-60 л/сек. Водите им се използват основно за балнеолечение.

Наличието на минералните водоизточници е значителен и перспективен потенциал за развитието на общината и предпоставка за развитието на балнеоложкия туризъм в национален мащаб, както и за трансгранично сътрудничество.

1.5. Почви:

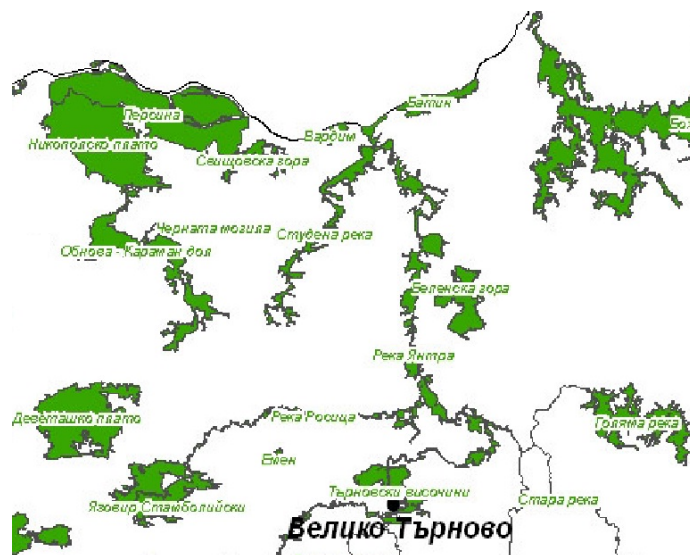
Почвената покривка е разнообразна. Тя има добър въздушен и топлинен режим и благоприятен състав на почвения разтвор. Най-често срещаните почви са алувиално-ливадни, ливадно-черноземни, карбонатно-черноземни и типичен чернозем. По-рядко се срещат тъмно-сиви и горско-сиви почви и ливадни почви. В зависимост от разнообразието на растителния свят почвата има слабо кисела до неутрална реакция. Водопропускливостта е относително добра, което е от значение при евентуално замърсяващо въздействие.

1.6. Флора и фауна:

Горският фонд е недостатъчен. Преобладават широколистните дървесни видове. Най-широко разпространени са церът, липата, блатуна, зимния дъб, габър, тополата и изкуствено внесените черен бор, акация, ела, орех. Разпространението на дървесната растителност е неравномерно. Тя преобладава в неподходящите за селскостопанска дейност хълмисти райони. В равнинните зони почти няма обособени горски масиви. Горите са съсредоточени в землищата на селата Раданово, Каранци и Орловец.

Храстовите и тревистите растителни видове са типични за Централна северна България. Неголемият размер на горския фонд определя относително малкото видово разнообразие на фауната. Преобладават дребните животински видове: зайци, лалугери, мишки. Птиците са представени от над сто и осемдесет вида - диви патици, гъски, фазани, яребици, диви гълъби и гургулици, бели щъркели и други.

В река Янтра най-често се срещат – уклейката; белоперата кротушка; речно попче; речният кефал; костурът; бабушката; сребрилата каракуда; морунаж; сом; щука.

1.7. Защитени територии и чувствителни екосистеми :

Части от територията на общината попадат в Натура 2000 – защитени зони по Директива за местообитания.

Белевска гора - защитена зона BG0000231, засяга част от територията на с. Орловец и Каранци. Обща територия на зоната: 50 418,50 дка.

Целта е запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видовете. Предмет на опазването са:

- природни местообитания-алувиални гори с *Alnus glutinosa* _ *Fraxinus excelsior*, мизийски гори от сребролиста липа, балкано – панонски церово-горунови гори;
- бозайници-европейски вълк, пъстър пор,;

-земноводни и влечуги-ивичест смок;

-безгръбначни – бисерна мида, обикновен сечко, бръмбар рогащ, буков сечко, алпийска розалия и ивичест теодоксус;

Средна надморска височина – 229 м. От територията 76% е заета от широколистни листопадни гори, 10% храстови съобщества, 2% иглолистни гори и една малка част от орна земя, пътища и други земи. Зоната включва един от най-големите горски райони в Дунавската равнина – на хълмовете по десния бряг на река Янтра. Горите са от много различни типове- дъбови, габъррови, липови, ясенови. Защитената територия заема важно място за съществуването на безгръбначната фауна. Една от най-големите оцелели крайречни гори в

България. Голямо разнообразие от горски съобщества и местообитания. Богата горска флора и фауна. Горското ползване на горите е много активно. В горите има дивеч, обект на лов. Околностите на гората са обработваеми земи. Пасищата са активно използвани.

Един от най-големите горски комплекси в България всред обезлесен район. Гората е една от най-важните в страната за опазването на местообитание 91Z0. По форма на собственост тя е : Държавно-публична: 0.27%; Държавно-частна: 62.35%; Общинско-публична: 1.40%; Общинско-частна: 11.98%; Управлявана от Общината: 3.33%; Частна: 20.33%; Обществени организации: 0.31%; Чуждестранна собственост: 0.01%; Религиозни организации: 0.03%;

Защитената зона попада в границите и съответната компетенция на: общините: Бяла, Горна Оряховица, Полски Тръмбеш, Стражица;

Студена река – защитена зона BG0000233, засяга част от територията на селата Павел и Вързулица Обща територия на зоната: 53015,68 дка Предмет на опазване са:

- природни местообитания - континентално солени ливади, панонски солени степи и панонски блата, субпанонски тревни степни съобщества, панонски льосови степни тревни съобщества;
- бозайници – видла, степен пор, лалутер;
- земноводни и влечуги – ивичест смок, обикновена блатна костенурка, шипобедрена костенурка, добруджански тритон;
- риби- черна мряна, обикновен щипок, европейска горчивка;
- безгръбначни – бисерна мида, ценагрион;
- растения – татарско диво зеле

От територията 42% са сухи тревни съобщества, степи, 37% орна земя, 7% водни площи, 7% широколистни листопадни гори. Водното течение на река Студена е изправено. Много от ливадите са частни. Много степни съобщества са изорани. Някои степни съобщества са залесени с култури от акация. Степните съобщества и видове са изолирани в сравнително малки райони или популации. Единствено находище във вътрешността на страната на хабитат 6290. *Serratula bulgarica* е в списъка на IUCN, *Crambe tataria* е в Директива 92/43. река Студена е единствено находище на три вида в Дунавската равнина и едно от няколкото в България. Богата и все още неизследвана напълно фауна. Собственост - Държавно-публична: 0.67%;

Държавно-частна: 44.39%; Общинско-публична: 0.76%; Общинско-частна: 5.64%; Управлявана от Общината: 16.89%; Частна: 31.41%; Смесена: 0.00%; Чуждестранна собственост: 0.01%; Обществени организации: 0.13%;
Защитената зона попада в общините: Ценово, Полски Тръмбеш, Павликени, Свищов.

Река Янтра – защитена зона BG0000610, засяга част от територията на Куцина, Петко Каравелово, Раданово, Полски Тръмбеш и Каранци. Обща територия на зоната: 139004, 10 дка.

Предмет на опазване:

- природни местообитания- алувиални гори с *Alnus glutinosa* – *Fraxinus excelsior*, панонски солени степи и солени блата, естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition*, равнинни или планински реки, отворени калцифилни тревни съобщества, хидрофилни съобщества от високи треви, крайречни смесени гори; мизийски букови гори, мизийски гори от сребролиста липа;
- бозайници – широкоух прилеп, европейски вълк, видра, дългокрил прилеп, нощник, подковонос, лалутер, пъстър пор;
- земноводни и влечуги – червенокоремна бумка, ивичест смок, обикновена блатна костенурка, шипоопашата костенурка, шипобедрена костенурка, голям гребенест тритон;
- риби – распер, черна мряна, голям щипок, балканска кротушка, ивичест бибан, малка вретенарка, голяма вретенарка;
- безгръбначни -ручечен рак, бисерна мида, ценагрион, лицена, бръмбар рогащ;

От територията 50% заемат влажни ливади, мезофилни ливади, 15% водни площи, 9% широколистни листопадни гори, 10% негорски райони култивирани с дървесна растителност. Зоната представлява поречие на голяма река (р. Янтра между гр. Габрово и р. Дунав), включващо и прилежащи земеделски площи и заблатени места представляващи стари корита на реката. На места по бреговете на реката има варовикови скални венци. Вследствие на корекции речното легло на реката е изправено и дигирано.

Собственост - Държавно-публична: 16.61 %; Държавно-частна: 12.26%; Общинско-публична: 5.53%; Общинско-частна: 18.69 %; Управлявана от Общината: 14.05%; Частна: 30.01%; Смесена: 0.66%; Чуждестранна собственост: 0.05%; Обществени организации: 1.80%; Религиозни организации: 0.03%

2. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

2.1. Стопански сектор

Структуроопределящи отрасли на икономиката са промишлеността, селското стопанство и търговията. Промислеността се определя от подотраслите: хранително–вкусова промишленост, лека промишленост, предприятия за технологично оборудване на животновъдството, производство на машини и съоръжения за механизация на селското стопанство и цифрови телевизионни приемници.

Запасите от полезни изкопаеми са ограничени, ценен природен запас са проучените залежи на доброкачествена мергелна глина в находище „Странджа” за добив на подземни богатства-мергели за керамични изделия и се намира непосредствено югозападно от град Полски Тръмбеш.

Проучената суровина за производство на керамични изделия е представена от силно заглинени, изветрели и свежи мергели. Мергелите се явяват в две литоложки разновидности със сходни физико-химични показатели-изветрели, силно глинясали, жълтокафяви до жълтезеленикави уплътнени мергели към повърхността и свежи плътни фино наслоени сиво-синкави мергели в дълбочина.

Суровината от Находище „Странджа” е със следните физико-химически показатели са сходни. Резултатите от химическия анализ, са както следва:

SiO₂-17,3%, Al₂O₃-43,5% , Fe₂O₃-12,5%, CaO-16,8%, MgO -1,4%, K₂O-0,5%, Na₂O-1,8% и O₃-0,5%.

Общо суровината се определя, като „кисел-глинесто мергел” с по-високо съдържание на силициев двуокис и високо съдържание на оцветяващи окиси.

По-технологички и физико-механически показатели се определя, като глинеста суровина, пригодена за производство на ефективни керамични изделия с кухинност до 40% и обемно тегло под 1 000кг/м³.

Таблица 1. Разпределение на активните фирми в община Полски Тръмбеш по отрасли

Отрасли	2006 г.	2010 г.	2011 г.
ОБЩО	279	349	359
Селско, ловно, горско и рибно стопанство	30	55	66
Добивна индустрия	0	0	0
Преработваща индустрия	26	27	29
Производство и разпределение на електроенергия, газ и вода			
Строителство	6	5	5
Търговия; ремонт на автомобили, лични вещи и стоки за домакинството	145	157	148
Хотели, заведения за обществено хранене и развлечения	34	44	45
Транспорт, складиране и пощи	16	20	21

Операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнес услуги.	4	14	10
Образование	0	0	4
Здравеопазване и социални дейности	15	19	19
Други дейности и услуги	3	8	8

Данни: НСИ

Проследявайки активността на фирмите през периода 2006 г. – 2011 г. ясно се вижда, че най-голям е броят на фирмите, заети в търговията, услугите, селското стопанство и заведенията за обществено хранене, което е характерно за общини с голяма безработица и силна обеднялост, имайки предвид факта, че тези дейности изискват влагането на по-малко първоначални инвестиции и гарантират по-бърза възвръщаемост на оборотните средства. Много малка част заема преработващата промишленост.

Развитието на стопанския сектор в общината за периода 2006 – 2011 г. се наблюдава тенденция на увеличаване общия брой регистрирани фирми – с 22,28% спрямо 2006 г. Увеличил се е дялът на регистрираните фирми в областта на търговията, услугите, селско стопанство, заведения за обществено хранене. С 54,54% са се увеличили фирмите в областта на селското стопанство, намалял е броят на фирмите в областта на строителството, увеличил се е броят на фирмите в областта на търговията с 2,03%, и с 24,44% - в областта на общественото хранене.

По – известни представители на територията на общината са:

Представител на машиностроенето е “ПЪРВИ МАЙ” АД, гр. Полски Тръмбеш. Дружеството е с усвоени над 70 вида изделия машини и съоръжения за технологично оборудване на животновъдни ферми, машини и резервни части за растениевъдството. Дейността на фирмата е насочена предимно към задоволяване на нуждите на българския пазар.

“ДЕЛТАКОМ ЕЛЕКТРОНИКС” ООД гр.София, база Полски Тръмбеш - Производствен комплекс за сателитни приемници.

„СИКОТЕРМ ИНДЪСТРИС” АД - От 1996 г. в новопостроен модерен завод в гр. Полски Тръмбеш , оборудван с високотехнологични дървообработващи машини на Michael Weinig, Hess, Federhenn стартира производството по немска технология на прозорци и врати от дърво със стъклопакет.

„ПОДЕМ” ЕООД, гр. Полски Тръмбеш - производство на ел. уреди за бита и метални изделия.

„ЮНИГАЗ-ВТ” ООД, гр. Полски Тръмбеш - производство на газови инжекционни на пропан-бутан и метан.

„СИКОНКО АГРИЯ” АД , гр. Полски Тръмбеш - Производство на зърно и брашно.

„НИК-96 - НИКОЛАЙ РОБОВ” ЕТ, гр. Полски Тръмбеш - Производство на хляб и хлебни изделия.

„М К – БЕТОН” ООД , гр. Полски Тръмбеш - производство на готови бетонови смеси и неспециализирана търговия на едро /строителни материали/.

Винпром Полски Тръмбеш / ЕТ "Билегама - Бисер Белчев" - Основна дейност на фирмата е производство на вино. Произвеждат се бели и червени трапезни вина и ароматизирани бял и червен пелин

"ОЛИВА" АД , база Полски Тръмбеш - Предприятието тепърва ще се развива. Тази година започва преустройство, реконструкция и пристрояване на съществуващ екстракционен цех към Завод за маслена екстракция и хексаново стопанство.

В с. Масларево фирма "РАМ КОМЕРС" ООД има цех за преработка и пакетиране на пчелен мед.

Представителство на „БУЛАГРО“ АД , база гр. Полски Тръмбеш – търговия с продукти и техника с приложение в селското стопанство

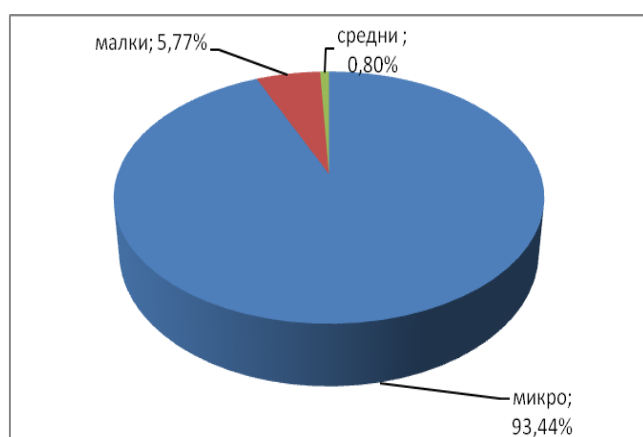
Таблица 2. Основни показатели за стопанските единици / нефинансов сектор/

Община	2009 г			2010 г.			2011 г.		
	Нетни приходи от продажби /хил.лв./	ДМА	Наети лица	Нетни приходи от продажби /хил.лв./	ДМА	Наети лица	Нетни приходи от продажби /хил.лв./	ДМА	Наети лица
		/хил.лв./	/брой/		/хил.лв./	/брой/		/хил.лв./	/брой/
Полски Тръмбеш	55313	20003	1167	67167	21564	1014	76 722	25 203	828

източник: НСИ

По нетни приходи от продажби през разглеждания период се наблюдава увеличение с 27,90%, но е намалял броят на наетите лица с 29,05%. Положителен е факта, че наличните дълготрайни материални активи на предприятията в нефинансовия сектор, през разглеждания период, постепенно се увеличават с 5 200 хил. лв. или 20,63%.

Фигура 1. Разпределение на фирмите през 2011 г.

В рамките на разглежданата съвкупност водещо място имат микропредприятията (93.44%), следвани от малките (5.77%) и средните предприятия (0.8%). Структурата на МСП свидетелства за повишение на дела на микропредприятията, преди всичко за сметка на малките и в по-слабо изразена степен на средните предприятия.

Данни: Търговски регистър, собствени изчисления

Икономическото развитие на общината продължава да е под силното влияние на общите за страната негативни процеси: значителен спад на производството; рязко съкращаване на инвестиционните процеси; липса на свежи капитали; съществено свиване на потреблението; нестабилно финансово състояние на голяма част от икономическите структури.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ:

- Промислеността на общината е представена най – вече на територията на град Полски Тръмбеш. По – силно е изразено производството на машини и съоръжения за селското стопанство, производство на електронна техника;
- Съсредоточаването на по – голяма част от промишлените предприятия на територията на общинския център оказва негативно влияние върху малките населени места за създаване на условия на заетост;
- Строителството е слабо изразен сектор, който е засегнат в голяма степен от финансовата и икономическа криза;
- Има местни суровини в областта на керамичното производство, за производството на строителни материали и в преработвателната промишленост на зърнени и маслодайни култури.

2.2. Селско стопанство

Територията на община Полски Тръмбеш е 463.660 кв. км. Разпределението на територията е следното: селскостопански фонд – 391.4 кв. км., фонд населени места – 25.2 кв.км., горски фонд 38.7 кв. км., водни течения и площи – 6 кв.км, територии за транспорт –2.3 кв.км.

Таблица 3. Баланс на земеделските земи по начин на трайно ползване

община	Площ на земеделските земи	Баланс на земеделските земи по начин на трайно ползване			Използвана земеделска площ
		в т.ч. ниви	в т.ч. трайни насаждения вкл. лозя	в т.ч. пасища, мери, ливади	
Велико Търново	487757	395224	16592	75941	245087
Горна Оряховица	193532	146613	4065	21597	172575
Елена	259293	90676	3715	43302	44927
Златарица	103606	89944	3598	10064	44150
Лясковец	122181	99423	11922	10836	99877
Павликени	484975	397766	19852	67357	387978
Полски Тръмбеш	365396	306989	8591	49816	301480
Свищов	481808	405021	17253	59531	431597
Стражица	337885	215258	7698	36574	259530
Сухиндол	92158	58280	9490	24389	58280
за областта	2928591	2205194	102776	399407	2045481

Община Полски Тръмбеш разполага с плодородна и голяма по количество обработваема земя. Селското стопанство в общината е един от основните източници на доходи за населението в повечето населени места.

Общата площ на земеделската земя 365 396 декара /Таблица № 3/. От тях 306 989 декара са ниви, 8 591 дека трайни насаждения, вкл. лозя, 49 816 дека – пасища, мери, ливади.

Използвана земеделска площ – 301 480 декара.

Таблица 4 Отдадени общински земи и пасища

година	Пасища, мери	Ниви
	дка	дка
2009 г.	11 091,901	3 629,910
2010 г.	19 193,970	3 177,650
2011 г.	19 541,152	3 332,549
2012 г.	19 541,152	3 332,549

Данни: Община Полски Тръмбеш

За подпомагане развитието на земеделието и животновъдството в общината са отдадени под наем общински земеделски земи на земеделски производители, земеделски кооперации, животновъди, фирми и общински пасища, мери. През последните години интересът към наемане на земя и пасища расте. В населените места много от физическите лица, притежаващи собствена земя, също отдават под наем на земеделски кооперации, фирми и др.

Природно-климатичните условия в региона благоприятстват производството главно на зърнено-житни, технически и фуражни култури.

От таблицата по-долу се вижда, че през 2010 г. и 2011 г. приоритетно място в растениевъдството заемат пшеницата, царевицата, слънчогледа и рапицата.

Таблица 5. Данни за засети площи

Основни видове отглеждани култури	Стопанска 2010-2011 г.		Стопанска 2011-2012 г.	
	дка	%	дка	%
Пшеница	116 711	43,63	114 547	41,30
Ечемик	21 110	7,89	19 543	7,05
Царевица зърно	50 917	19,03	58 005	20,91
Слънчоглед	54 424	20,34	51 381	18,53
Рапица	23 855	8,92	29 421	10,61
Овес	60	0,02	167	0,06
Картофи	122	0,05	88	0,03
Фасул полски	6	0,00	34	0,01
Кромид лук	180	0,07	292	0,11
Леща	130	0,05	3550	1,28
Дини, пъпеши	0	0,00	50	0,02
Тикви	0	0,00	40	0,01
Всичко	267 515	100	277 358	100

Данни: Община П. Тръмбеш

Наблюдава се тенденция към увеличение на засетите площи с рапица, царевица, овес и леща през стопанската 2011/2012 г.

Зеленчукопроизводството на територията на общината в момента не може да се развие и да достигне предишни обеми на производство, поради липсата на действащи преработвателни предприятия, неработеща напоителна инфраструктура и недоброто състояние на язовирите, ползвани за напояване. По тези причини зеленчукопроизводството днес се развива върху малки площи, предимно от дребни земеделски стопани за собствени нужди.

По – известни фирма са:

Фирма «Спринг» има изградени и действащи три големи силоза със зърносушилня в с. Петко Каравелово, с капацитет над 36 000 м³ за съхранение на зърно.

Фирма «Агроком» имат изградени четири силоза в гр. Полски Тръмбеш за съхранение на зърно

Лозарството е слабо развито в общината. Предприятие за изкупуване на грозде и винопроизводство е ЕТ „Билегама”, гр. Полски Тръмбеш, където се произвеждат бели и червени вина.

«Олива» АД , база Полски Тръмбеш - Предприятието тепърва ще се развива. През 2012 г. започва преустройство, реконструкция и пристрояване на съществуващ екстракционен цех към Завод за маслена екстракция и хексаново стопанство.

Като земеделски производители се регистрират към Областна дирекция земеделие и гори около 330 стопани.

На територията на с. Масларево работи цех за преработка на пчелен мед, а във Вързулица - Птицекомплекс.

Животновъдството се развива предимно в частния сектор, в стопанства с малък брой животни, което не позволява ефективно въвеждане на високопроизводителна механизация и автоматизация на отглеждането. Липсват финансови ресурси за технологично обновяване с модерна селскостопанска техника и съвременен сграден фонд. Отпадъчните продукти, получавани в животновъдството са екологична заплаха по отношение на качеството на почвите и водите. Ограниченото развитие на малките стопанства се дължи до голяма степен на тяхната раздробеност и не оптимален размер, от което произтича ниската им ефективност и ниско технологично равнище. Овцевъдството и козевъдството се реализират предимно в семеен тип стопанства.

По дани на общината отдадени са под наем през 2010 г. 4,152 дка, през 2011 г. - 33,852 дка и през 2012 г. 33,852 дка общинска земя в общината за разполагане на пчелни семейства.

Таблица 6. Брой на животните в община П.Тръмбеш

Животни	говеда	в т.ч. крави	биволи	свине	овце	кози	птици	кошери
2009	1500	970	23	1300	3800	1500	51000	4200
2010	1900	1100	32	900	4200	1100	52000	4550
2011	2225	1268	40	550	4614	790	53000	4843

Данни: Община Полски Тръмбеш

От приложената таблица се вижда, че животновъдството в общината е ориентирано към отглеждане на птици, крави, овце и пчелни семейства. До 2011 г. е намаляло отглеждането на кози /с 47,33%/ и свине /с 57,69%/, докато отглеждането на говеда се е увеличило с 32,58% и овце – с 17,64%.

ИЗВОДИ И ОБОЩЕНИЯ:

- С най-добри условия за развитие на селското стопанство са зърнопроизводството, където почвените условия, както и сравнително големия размер на нивите, благоприятстват такова развитие;
- Съществуват възможности за развитие на пасищно животновъдство на базата на значителния размер пасища, както и на добива на сено от естествените ливади;
- Възможност за развитие на пчеларството – наличие на преработвателно предприятие в тази област и свободни общински терени за отдаване под наем за разполагане на пчелни семейства.

2.3. Туризм

Туризмът като стопански отрасъл на общината е все още слабо развит. Това се дължи на липсата на природни дадености и обекти- пещери, водопади, манастири, крепости, хижи и др., които в момента привличат туристическия поток. Факти, които потвърждават това са ниското ниво приходи и несъществен дял, с който допринасят към БВП на общинската икономика.

НАЦИОНАЛЕН СЪБОР- НАДПЯВАНЕ "АВЛИГА ПЕЕ" – провежда се през месец май всяка година в с. Обединение. Организатори са Община Полски Тръмбеш, Кметство, с. Обединение, НЧ "Просвета", с.Обединение. Над 1500 изпълнители от цялата страна вземат участие.

РОКЕРСКИ СЪБОР В ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ – провежда се през месец юли и се утвърди като традиционен събор. Мотористи от цялата страна се събират на мотосреща на открития плувен басейн в Полски Тръмбеш.

Организаторите от мото клуб "Лястовица 33 – България" съвместно с

Областната дирекция на МВР целят да привлекат общественото внимание към произшествията на пътя.

Съборът продължава четири дни, в които има различни забавления – огнено шоу, надсвирване с гайди, водни игри, атрактивно каране на мотор и награди. Музикалната атмосфера на рокерската сбирка се подсигурава от рок - групите и др.

СЕДМИЦА НА КУЛТУРАТА, ПОСВЕТЕНА НА ПРАЗНИКА НА ГРАД ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ – “Рождество Богородично” – септември, организатор – Община Полски Тръмбеш, НЧ “Отец Паисий”. Провежда се общински събор на плодородието “Златна есен” - кулинарна изложба и на селскостопанска продукция.

Всяко селище отбелязва общоселищния си празник по специфичен начин, съобразно религиозните и народни традиции. През последните години в дните, предшествващи празника, се провеждат разнообразни културни инициативи: концерти, землячески срещи, срещи на родове, площадни увеселения и други под мотото “Да не загасват бащини огнища”.

„Минерален извор и бани – лятна къпалня” – Полски Тръмбеш:

В западната част на гр. П.Тръмбеш, където се намира единият от сондажите за минерални води, който е с дълбочина 1462 м, са изградени и действат „Минерален извор и бани – лятна къпалня”, с площ 2872 кв.м. Дебитът на водата е 50-60 литра/сек. Температурата ѝ се движи между 44 и 47 °С, а общата минерализация е 3,2-3,4 г. на литър вода.

Поради своя състав, минерално съдържание, химически и физически свойства и термални качества, употребата на тази вода е с голяма лечебна стойност при редица заболявания като: стомашно-чревни заболявания – язва на стомаха и дванадесетопръстника, хронични гастрити, колити, хронични чернодробни и жлъчни страдания, болести на опорния и двигателния апарат, различни форми на ревматизъм, артрити и деформиращи артрози, болести на пикочо–половата система цистит, болести на обмяната на веществата, диабет, някои видове екземи и др. Минералните бани в Полски Тръмбеш работят само през летния период, тъй като сградния фонд не позволява балнеолечение и през останалите месеци от годината.

Находище на минералните води има и в с. Обединение - **Минерална баня, с. Обединение**. За пръв път сондажи тук са направени през 1971 г. Водата извира от дълбочина 1 250 м. с хипер термален произход и температура 43 градуса с лека алкална реакция. Тържественото откриване на минералната баня е извършено през 1986 г. Минералната вода от извори Обединение притежава много добра минерализация и е предпочитана за редица

заболявания на опорно-двигателния апарат; на периферната нервна система; на стомашно-чревния тракт; за укрепване на имунната система и т.н. Минералните бани в с. Обединение са отдадени на концесия на частен инвеститор. Все още текат строително – монтажни дейности по обновяване и реконструкция на базата, което вероятно ще продължи и през следващите няколко години.

На територията на местността “Ловния парк” в гр. Полски Тръмбеш е изграден **Ловно-стрелбищен комплекс**, представляващ открити и закрити ловни стрелбища и административно-битова сграда. Поради остарялата и амортизирана материална база в момента се ползва само откритото стрелбище. Обекта се стопанисва от Ловно - рибарското дружество “Сокол”, гр. П. Тръмбеш.

Общинският исторически музей в гр. Полски Тръмбеш, има 6 експозиционни отдела: археология; възраждане, нова и най-нова история; етнография; художествен; лапидариум и антропологичен. Музеят е единственият в България разполагащ с антропологически експозиционен отдел. Сред експонатите представляващи по-голям интерес са хокерно погребение; оброчна плоча на

богиня Хеката; най-старото датирано изображение на пентаграм в света; представени са 11 антропологически възстановки на исторически личности. Изключително рядък е епиграфският паметник-гранична плоча между римските провинции „Мизия” и „Тракия”.

По проект "Строително-ремонтни работи на Общински исторически музей и градска библиотека, гр. Полски Тръмбеш" е извършен ремонт на фасадата на сградата със средства по Проект "Красива България" и общинския бюджет на обща стойност 200 586.00 лв. през 2009 г.

От културно - историческа гледна точка интерес представлява обектът в **местността Ада-Кузу с. Орловец VII-VI в. пр.н.е.** Разкрито е находище на неолитно селище в района на с. Орловец, разположен в местността "Ада Кузу", локализирано през 1989 г.

През 2008 г. по проект: „Полски Тръмбеш и Кумпана – партньори за устойчиво местно и трансгранично икономическо развитие” по Програма ФАР проект „Устойчиво развитие и запазване на биологичното разнообразие”, BG 2005/017-455.01.02 с договор № BG2005/017-455.01.02.01.05 са възстановени разкопките в местността Ада Кузу, с. Орловец, изградена е инфраструктура и облагородяване района на разкопките и експониране на предметите в общинския исторически музей.

Културно-историческите паметници в общината, с малки изключения, са добре запазени. Няколко могили са разровени и ограбени от иманяри. Почти всички църкви се нуждаят от ремонт. През последните години в някои от църквите беше извършен ремонт на фасади и покриви.

В община Полски Тръмбеш няма добре развита легловата база – има само един хотел, който се стопанисва от общината и две частни къщи за настаняване на гости - едната в гр. П. Тръмбеш, а другата в с. Обединение.

Извършен е през 2012 г. ремонт на общинския хотел „Есперанто”. Реновиран са част от стаите на хотела. В момента функционират 37 легла – един апартамент, 4 стаи с по две легла и 9 стаи с по три легла. Стаите разполагат с интернет и кабелна телевизия, климатици, подменена е дограмата, ел. инсталации, ВиК инсталации. Ремонтът е на стойност 43 297 лв. В хотела има още 36 стаи, които в момента не функционират и се нуждаят от ремонт.

В общината търговското обслужване се осъществява предимно от магазини и заведения за хранене и развлечения, стопанисвани от еднолични търговци или дружества с ограничена отговорност. Заведенията са категоризирани, съгласно изискванията на Закона за туризма и наредбата към него с една звезда.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ:

- Общинската програма за развитие на туризма е необходимо да се актуализира.
- Необходимо е да се направи дългосрочна програма за развитие на минералните извори в общината.
- Рекламирање на местни туристически забележителности, с цел привличане на нови инвестиции

3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси

3.1. Демографско развитие :

Таблица 7. Население на община Полски Тръмбеш

Данни ГРАО

Проследявайки демографското развитие за периода 2006-2012 г. е видно, че в община Полски Тръмбеш има отрицателен прираст на населението.

Трайна е тенденцията на намаление на населението поради ниската раждаемост и миграционните процеси, което е 1,61 % спрямо предходната година и 13.44 % спрямо 2005 г.

Таблица 8. Население по постоянен адрес, по населени места, към 31.12.2012 г. по данни на ГРАО

№	Населено място	бр. жители по постоянен адрес
1	с.Вързулица	132
2	с.Стефан Стамболово	101
3	с.Иванча	395
4	с.Каранци	312
5	с.Куцина	616
6	с.Климентово	805
7	с.Масларево	585
8	с.Обединение	701
9	с.Орловец	587
10	с.Павел	760
11	с.Полски Сеновец	619
12	гр.Полски Тръмбеш	5281
13	с.Раданово	1906
14	с.Петко Каравелово	1773
15	с.Страхилово	949
ВСИЧКО ЗА ОБЩИНАТА		15522

Данни: ГРАО

По данни на ГРАО населението на общината по постоянен адрес към 15.12.2012 г. е 15 522 души, по настоящ адрес – 14 723 души.

Населението в общината е характерно за типа селски район. Градското население е едва 30,10 %, а в селата – 69,90% към 31.12.2011 г. Спрямо 2010 г. градското население се е увеличило с 8,14% спрямо селското.

В структурата на населението по пол, делът на мъжете е 49,15 %, а на жените – 50,85 %.

Таблица 9. Населението по настоящ адрес, възраст и пол

№	Населено място	2010 г.			2011 г.			2012 г.		
		От 0 до 17 г. възраст	В трудоспособна възраст	Население на пенсионна възраст	От 0 до 17 г. възраст	В трудоспособна възраст	Население на пенсионна възраст	От 0 до 17 г. възраст	В трудоспособна възраст	Население на пенсионна възраст
1	с.Вързулица	12	68	78	14	68	70	15	67	64
2	с.Стефан Стамболово	7	61	144	8	61	142	8	59	137
3	с.Иванча	29	144	269	31	160	267	27	158	255
4	с.Каранци	30	129	145	35	124	148	33	129	140
5	с.Куцина	86	321	234	83	315	237	82	297	235
6	с.Климентово	71	440	284	76	416	287	66	402	282
7	с.Масларево	43	283	310	42	277	311	43	262	300
8	с.Обединение	85	310	416	81	320	411	90	307	389
9	с.Орловец	119	323	153	115	322	148	107	320	137
10	с.Павел	91	347	231	84	336	329	77	322	319
11	с.Полски Сеновец	23	204	444	22	198	426	25	189	408
12	гр.Полски Тръмбеш	779	2900	1071	769	2879	1084	757	2827	1085
13	с.Раданово	390	944	390	406	948	390	408	935	392
14	с.Петко Каравелово	318	892	384	318	912	394	309	905	399
15	с.Страхилово	121	424	376	106	412	370	156	411	358

Данни на ГРАО

Доста силно е проявена диспропорцията във възрастта на населението в част от селата на общината, където населението на възраст над 65 г. е с най-голям брой от общото население, а делът на децата до 17 г. е най-малък – това са Стефан Стамболово, Иванча, Каранци, Масларево, Обединение и Полски Сеновец. По данни на ГРАО сред възрастното население отново преобладаващ е делът на жените. По населени места се наблюдават различия в структурата на населението по възрастови групи. С неблагоприятна структура са селата с население под 500д.- Вързулица, Стефан Стамболово и Каранци. Наблюдава се негативна тенденция на обезлюдяване на малките населени места.

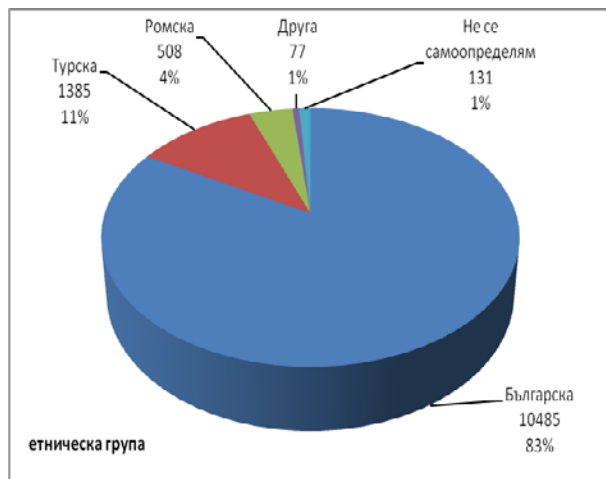
Фигура 2. Гъстота на населението на кв. км

Данни: Собствени изчисления

Голяма част от населението е съсредоточена в общинския център, като най-малък дял се пада на с. Стефан Стамболово и Вързулица. За 2012 г. гъстотата на населението е 33.48 души на кв.км, при 40.5 души на кв.км за 2001 г.

Етническа структура на населението

Фигура 3. Население самоопределило се по етническа принадлежност по последното преброяване през 2011 г.

В предходни години няма точни статистически данни, съгласно които да се проследи етническата принадлежност на населението в общината. По неофициални данни към 2007 г. в общината преобладава българско население – 13836 д., следва населението от ромски произход – 2331 д., турското население - 2111 д. и само 185 д. или около 1% от населението на общината е от други етноси. В населените места с по-висок дял на население от различни етнически групи (гр.П.Тръмбеш, с.Раданово и с.П.Каравелово) демографските структури се различават съществено от останалите.

Едва през 2011 г. според последното преброяване на населението доброволно са отговорили на въпроса за етническата си група общо 12 586 души от общината.

Таблица 10. Отговорили доброволно на въпроса:

2011 г.

Населено място	Брой лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност общо	Етническа група				Не се самоопределям
		Българска	Турска	Ромска	Друга	
ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ	12586	10485	1385	508	77	131
ГР.ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ	3847	3479	282	43	28	15
С.ВЪРЗУЛИЦА	146	145	-	-	..	..
С.ИВАНЧА	450	441	..	..	..	8
С.КАРАНЦИ	215	190	8	17	-	-
С.КЛИМЕНТОВО	738	726	..	..	10	..
С.КУЦИНА	503	483	19	..	..	..
С.МАСЛАРЕВО	399	398	-	-	..	..
С.ОБЕДИНЕНИЕ	641	627	3	10	..	..
С.ОРЛОВЕЦ	223	165	26	-	14	18
С.ПАВЕЛ	687	659	..	24	..	..
С.ПЕТКО КАРАВЕЛОВО	1672	668	982	5	-	17
С.ПОЛСКИ СЕНОВЕЦ	706	686	..	..	15	..
С.РАДАНОВО	1267	829	52	367	3	16
С.СТЕФАН СТАМБОЛОВО	187	174	10	..	..	..
С.СТРАХИЛОВО	905	815	..	37	..	50

Данни: НСИ

В общината преобладава българско население – 10 485 д., следва населението от ромски произход – 508 д., турското население - 1385 д. и само 77 д. или около 1% от населението на общината е от други етноси.

Най – голям дял от турското население се намира в с. Петко Каравелово, а от ромски произход – в с. Раданово.

Образователна структура на населението

Таблица 11. Население на 7 и повече навършени години по населени места и степен на завършено образование към 01.02.2011 година

Населени места	Общо	Висше	Средно	Основно	Начално	Незавършено начално	Никога не посещавали училище	Дете (до 7 години вкл., което още не посещава училище)
общо	13625	1131	5059	5064	1506	733	107	25
ГР.ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ	4111	613	1910	1040	321	195	29	3
С.ВЪРЗУЛИЦА	144	4	56	59	19	6	-	-
С.ИВАНЧА	449	48	200	166	20	12	..	..
С.КАРАНЦИ	292	18	100	131	26	14	3	-
С.КЛИМЕНТОВО	750	64	365	263	41	14	3	-
С.КУЦИНА	665	26	246	276	65	46	..	..
С.МАСЛАРЕВО	598	34	260	243	45	12	4	-
С.ОБЕДИНЕНИЕ	656	39	219	330	38	25	..	..
С.ОРЛОВЕЦ	404	10	79	178	95	38	4	-
С.ПАВЕЛ	667	42	213	303	70	32	7	-
С.ПЕТКО КАРАВЕЛОВО	1550	46	378	721	282	104	18	..
С.ПОЛСКИ СЕНОВЕЦ	712	58	216	391	34	10	..	..
С.РАДАНОВО	1571	67	479	507	330	158	19	11
С.СТЕФАН СТАМБОЛОВО	193	20	73	82	12	.	..	-
С.СТРАХИЛОВО	863	42	265	374	108	62	8	4

Данни от НСИ

През 2006 г. преобладават лицата с основно образование – 50%; със средно образование – 17%; средно-специално и полувисше – 9.5%. Значително малък е относителният дял от населението с висше образование, едва 3%. Неграмотното население заема значителен дял (20.5%).

През 2011 г. преобладават лица с основно образование - 37.17%, със средно – 37.13%. Спрямо 2006 г. са се увеличили завършилите средно образование. Неграмотното население е 17.40%. Делът на завършилите висше образование се е увеличил спрямо 2006 г. и за 2011 г. е 8.30%.

Естествен прираст на населението

Естественото движение е един от основните компоненти, оказващи влияние върху динамиката на населението и неговата възрастова структура.

Таблица 12. Естествено движение на населението

(Брой)

	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
	всичко	момчета	момичета	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2004 г.	116	55	61	400	205	195	-284	-150	-134
2005 г.	101	58	43	422	232	190	-321	-174	-147
2006 г.	107	50	57	445	243	202	-338	-193	-145
2007 г.	111	58	53	394	207	187	-283	-149	-134
2008 г.	102	45	57	367	182	185	-265	-137	-128
2009 г.	133	81	52	351	171	180	-218	-90	-128
2010 г.	110	57	53	398	205	193	-288	-148	-140
2011 г.	98	46	52	333	170	163	-235	-124	-111
2012 г.	112	56	56	357	186	171	-245	-130	-115

Данни НСИ

Запазва се ниската раждаемост през годините. Демографското застаряване на общината е свързано с по-високи стойности на показателя обща смъртност. Живородените деца са четири пъти по-малко от смърните случаи. В Полски Тръмбеш смъртността през 2010 г. на мъжете е с 3,01% по-висока спрямо тази на жените. През 2012 г. смъртността при мъжете е с 8,06% по-висока от тази на жените. Естествения прираст в общината е отрицателен през разглеждания период 2004 г. -2012 г.

Съществено влияние за поддържането на ниски нива на раждаемост оказват недостатъчната материална и жилищна осигуреност на семействата, снижаването на жизнения стандарт, високото ниво на безработица сред младите възрастови групи, намаляване и застаряване на фертилния контингент, психологическата нагласа за малко деца в семейството.

Миграция на населението

Таблица 13. Механично движение на населението

(Брой)

Области Общини	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2003 г.	219	105	114	335	146	189	-116	-41	-75
2004 г.	210	92	118	360	155	205	-150	-63	-87
2005 г.	266	126	140	382	190	192	-116	-64	-52
2006 г.	220	95	125	298	139	159	-78	-44	-34
2007 г.	261	124	137	315	144	171	-54	-20	-34
2008 г.	230	115	115	355	164	191	-125	-49	-76
2009 г.	305	133	172	390	183	207	-85	-50	-35
2010 г.	312	157	155	413	176	237	-101	-19	-82
2011 г.	259	134	125	223	99	124	36	35	1
2012 г.	201	93	108	239	105	134	-38	-12	-26

Данни на НСИ

Миграцията е процес, при който населението променя своето местоживее за различен период от време. Механичният прираст е разликата между изселванията (емиграцията) от дадена територия (страна, регион) и заселванията (имиграцията) в нея за определен период от време (обикновено за една година).

От таблицата се вижда, че механичния прираст в общината е отрицателен почти през целия разглеждан период 2003 г. – 2012г. Стойностите на заселените през годините се запазва относително постоянна величина. През 2011г. и 2012 г. механичния прираст има доста малки стойности спрямо предходни години.

Положителна тенденция, обаче, се регистрира по отношение на абсолютния брой на изселените, който през 2011 г. е значително по-нисък спрямо предходната 2010 г. Въпреки, че през 2012 г. механичния прираст е отрицателен той е значително по-нисък в сравнение с предходни години/ 62,38% спрямо 2010 г. и 69,6% спрямо 2008 г./.

Таблица 14. Живородени брачни и извънбрачни деца

Полски Тръмбеш	Общо			В градовете			В селата		
	всичко	брачни	извън- брачни	всичко	брачни	извън- брачни	всичко	брачни	извън- брачни
2004 г	116	30	86	30	12	18	86	18	68
2005 г	101	22	79	34	12	22	67	10	57
2006 г	107	25	82	40	13	27	67	12	55
2007 г	111	25	86	34	10	24	77	15	62
2008 г	102	16	86	44	11	33	58	5	53
2009 г	133	22	111	47	13	34	86	9	77
2010 г	110	25	85	38	16	22	72	9	63
2011 г	98	29	69	41	15	26	57	14	43
2012 г	112	16	96	43	10	33	69	6	63

Данни НСИ

Забелязва се тенденция на увеличаване на броя на извънбрачните деца. Ако през 2008 г. те са били 84,31%, то през 2012 г. вече са 85,71%. Наблюдават се по-големи стойности на извънбрачни деца в селата, спрямо града.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ:

- Налице е трайна тенденция към намаляване на населението;
- Намалява и гъстотата на населението;
- Естествен и механичен прираст са отрицателни;
- Очаква се да се увеличи и съотношението между градското спрямо селското население в общината.

3.2. Доходи на населението.

Населението на общината обитава предимно собствени жилища. Същевременно голям брой жилища в селата са необитаеми и свободни. Много семейства имат жилищни проблеми, произхождащи от лошите битови условия, липсата на финансови средства и многочленните семейства, живеещи в едно жилище.

За периода 2009 – 2012 г. се наблюдава тенденция на намаляване доходите на домакинствата в номинално изражение за общината, което е характерно, както за областта, така и за страната.

Таблица 15. Източници на доходи за едно домакинство- общо за страната

Източници на доходи	2011 г.
<i>Средно на домакинство - лв</i>	
Общо	9629
Общ доход	9251
Работна заплата	4793
Извън работната заплата	127
От предприемачество	590
От собственост	61
Обезщетения за безработни	65
Пенсии	2789
Семейни добавки за деца	78
Други социални помощи	158
От домашно стопанство	162
От продажба на имущество	10
Други приходи	419
Приходи от спестявания	277
Взети заеми и кредити	93
Върнати заеми	8

По данни на НСИ

Дохода на едно домакинство се формира главно от работна заплата 50,9%; пенсии 30,9%; семейни добавки за деца 0,9%; от домашно стопанство 2% и т.н.

Разхода на едно домакинство се формира главно от храна и безалкохолни напитки 37,2%; жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди 14,3%; здравеопазване 6%; съобщения 4,7%; облекло и обувки 2,9% и т.н.

Нивата на доходи в общината не се различават от тези в повечето селски общини в страната. Макар да се наблюдава ръст на средната месечна работна заплата в публичния сектор в номинално изражение средномесечният доход остава с равнища под средните за областта и страната. Може да се предположи, че сходна картина илюстрира нивата на заплащане на труд и в частния сектор – възходящият тренд на размера на заплатата в числово изражение се запазва, но в съпоставителен план с нивата на доходите на областно и национално ниво възнагражденията за труд в частния сектор в общината са чувствително по-ниски. Регистрираното увеличение на възнагражденията се дължи основно на регулярните увеличения на минималната работна заплата в страната. Растежът

на доходите, конкретно в частния сектор, се дължи и на съкращаването на персонал с ниска квалификация.

Таблица 16. Средна годишна работна заплата общо за общината (лева)

години	2005 г.	2006 г.	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.
лева	3 127	3 152	3 614	4 438	5024	5225	5445

Данни НСИ

Средната годишна работна заплата в общината постепенно расте. Спрямо 2007 г. тя е с 33,63% по - висока.

Съществуват различия в условията на живот между отделните населени места, дължащи се на спецификата в развитието им. Определящо значение има икономическото развитие, но е важно и значението на социалните фактори.

Индексът на човешко развитие включва три компонента – очаквана продължителност на живота, комбиниран образователен индекс (грамотност на населението и записваемост в трите образователни степени) и икономически компонент. Според общия индекс на човешко развитие Община Полски Тръмбеш се нарежда едва на осмо място в областта.

Бедността е най-голяма сред безработните, ниско – квалифицираните и малцинствените групи с ромски произход. Една част от населението е зависимо от системата на социално подпомагане.

Борбата срещу бедността се води чрез пасивни и активни мерки на националната мрежа за социална защита, респективно чрез общинските служби за социално подпомагане. Пасивните мерки са паричните обезщетения за безработица, паричните помощи. Активните мерки са насочени към професионално насочване, чрез еднократни помощи за започване на собствен бизнес, разработване на програми за трудовата заетост.

Таблица 17. Жители на социално подпомагане

година	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
За страната, брой	н.д.	н.д.	н.д.	н.д.	222040	270772	253648	98112	233689	259055
Община Полски Тръмбеш	980	1300	1200	1250	1300	1350	1120	750	3350	3150

Данни на Дирекция социално подпомагане

Спрямо 2007 г. делът на населението на социално подпомагане се е увеличил с 35,55%.

3.3.Заетост

За периода 2004 г. - 2008 г. се наблюдава в общината спад в броя на наетите лица . Основни причини за този спад могат да бъдат две: застаряването на населението и промените в икономиката на общината. Делът на частния сектор в заетостта спрямо 2001 г.

се е увеличил с над 3 пункта (2001 г. - 61%). За периода 2004-2008 г. делът на наетите в частния сектор бележи увеличение с 6,77 пункта

Таблица 18. Наети по трудово и служебно правоотношение в общината

го ди ни	2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	Общо	в т.ч. в частния сектор	Общо	в т.ч. в частния сектор	Общо	в т.ч. в частния сектор	Общо	в т.ч. в частния сектор	Общо	в т.ч. в частния сектор	Общо	в т.ч. в частния сектор	Общо	в т.ч. в частния сектор
Бр	2 410	1 294	2 393	1 348	2 389	1 406	2 374	1 502	2040	1282	1817	1167	1748	1005

Данни: НСИ

Разпределението на наетите лица по сектори на икономиката следва общата тенденция за страната. През 2004 г. секторът на услугите осигурява най-голяма заетост – 52,89%, а през 2008 г. 53,01%. Най-голям ръст бележи заетостта в строителството. През 2008 г. то е осигурявало заетост на 5908 лица или 7,50% от общия брой на заетите в областта, докато през 2004 г. заети са били 2805 лица или 3,75% от заетите. Фирмите от добивната, преработваща промишленост и производството и разпределение на енергия, горива и вода са допринесли за 34,63% от заетостта в областта (през 2004 г. – 37,38%), като над 97,79% от заетостта в сектора се пада на преработващата промишленост.

Спрямо 2009 г. през 2010 г. е намалял средния списъчен брой заети лица в частния сектор със 115 бр. или 8,97 %. В общественния сектор е намалял средно списъчния брой заети лица с 108 бр или 14,25%. През 2011 г. средносписъчния брой нает персонал е намалял с още 22,46 % в общественния сектор и в частния сектор с още -13,88%.

С широката подкрепа на ЕСФ, която съфинансира Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” се прилагат разнообразие от мерки за повишаване на заетостта. Общината има реализирани и изпълняващи се към настоящия момент проекти, финансирани по ОПРЧР, свързани с разкриване на работни места.

През 2009 по Националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” към МТСП са наети 55 трайно безработни лица за една година. Партньор по програмата е Сдружение “Рома-заедно”- юридическо лице с нестопанска цел, което оказва методическа помощ в работата с ромската общност. Част от безработните, които се наемат по програмата са именно от малцинствени групи. Изразходвани са 211399.54 лева

През 2011 г по програми за времена заетост са изразходвани 133 681 лв., от които 129 196 лв за държавна издръжка, местна издръжка – 3 309 лв.и дофинансиране с местни средства -1 176 лв. по програми за 2011 г. са били заети 131 броя лица. По различните програми обхваща е следния:

1. „От социални помощи към осигуряване на заетост” - 24 броя лица, освен тях от 01 януари до 31 март - 24 бр аварийни и от м. октомври до 31 декември – 23 бр. аварийни;
2. Старт на кариерата – 1 лице;

3. Регионална програма за заетост – 6 лица;
4. Нова възможност за заетост – 6 лица.;
5. НП “ЗОХТУ” - 3 л.;
6. НП “Помощ за пенсиониране” – 2 лица.

На 10.06.2011 г. Община Полски Тръмбеш подписа договор за безвъзмездна финансова помощ ESF-1103-04-12-D0003 по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” 2007-2013, Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG051PO001-1.1.03 „Развитие”, по проект “Нов избор – развитие и реализация” с Договарящ орган Агенция по заетостта, включващ обучение на безработни лица от рискови групи. На 18.08.2011г. завърши първи етап от реализирането на договора за безвъзмездна финансова помощ. На всички курсисти бяха раздадени удостоверения за професионална квалификация за успешно положен изпит в две специалности:

-Професия-Помощник в строителството, специалност-Основни и довършителни работи – 12 лица;

-Професия-Помощник пътен строител, специалност-Пътища,магистрали и съоръжения към тях – 24 лица.

Вторият етап от изпълнението на договора от 01.09.2011г. завършилите обучение 30 броя квалифицирани лица са назначени за срок от 9 месеца. Те извършиха ремонт на общински сгради и поддръжка на общински пътища.

През 2011 г. по Закона за насърчаване на заетостта:

-По чл. 52 ал. 1 са назначени 3 лица за хора с увреждания

-По чл. 52 ал. 2 - 1 лице за хора с увреждания

-По чл. 36 – 1 лице за хора с увреждания

През 2012 г. по проект на Община Полски Тръмбеш по договор за безвъзмездна финансова помощ ESF-1103-04-12-D0003 по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” 2007-2013, Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG051PO001-1.1.03 „Развитие”, по проект “Нов избор – развитие и реализация” с Договарящ орган Агенция по заетостта, включващ обучение на безработни лица от рискови групи са обучени 64 човека за:

-техник – екология - 17 лица, от тях 14 назначени на работа;

-поддръжка пътища - 47 лица, от тях 40 назначени на работа

През 2012 г. по програми за временна заетост са изразходвани 140 845 лв., от които 134 316 лв. държавна издръжка, местна издръжка – 5 707 лв. и дофинансиране с местни средства - 822 лв. По програми за 2012 година са били заети 70 броя лица по НП”ОСПОЗ”; „Нова възможност”;”Старт в кариерата”; „Заетост на хора с трайни увреждания” – над 75% и други.

Назначени са общо 40 работника по проект „Подкрепа за заетост” , по ОП „Развитие на човешките ресурси”, схема BG051PO001-1.1.11. В града са 20 души и останалите по селата. От тях 26 работника са по озеленяване. Изразходвани средства – 32 614 лв.

През 2012 г. по договор за безвъзмездна финансова помощ ESF-1103-04-12-D0003, ESF-1103-04-12-D0006, ESF-1103-04-12-D0007 по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”, проект „Нов избор – развитие и

реализация” са назначени градинари – 6 души, работник поддръжка на пътища – 10 души. Изразходвани средства – 219 432 лв.

За подобряване достъпа на продължително безработни лица до пазара на труда и повишаване пригодността им за заетост през 2012 г. продължава реализацията на Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост”.

3.4. Безработица

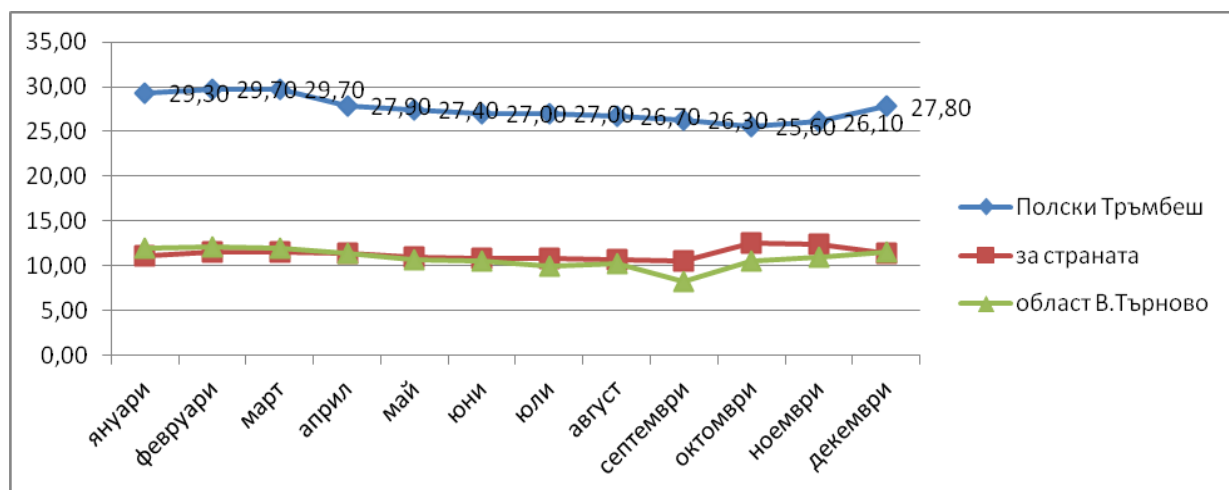
Пазарът на труда в общината се характеризира с висока безработица.

Равнището на безработица в общината е много по-високо от това за страната. Тази тенденция се наблюдава и за миналите периоди.

Нивата на безработица на национално ниво варират от 11,10% за месец януари до 11,40 % за месец декември.

В община Полски Тръмбеш нивото на безработица е с 18,20% по – висока през месец януари и с 16,40% по-висока през месец декември спрямо това за страната. Спрямо областта нивото на безработица е с 17,30% повече през месец януари и с 16,30% повече през месец декември.

Фигура № 4. Ниво на безработицата, изразено в проценти за 2012 г.

Данни Дирекция Бюро по труда, Свищов

Ниската степен на образование и липсата на квалификация на безработните са сериозна пречка за реализацията им на пазара на труда. В условията на високото равнище на безработица и стеснен пазар на предлагане на работни места, групата с ниско образование и без специалност и квалификация, остава неконкурентна.

Въпреки множеството програми, в които участва общината за насърчаване на незаетите лица и за осигуряване на временна заетост на нискоквалифицирани работници все още процента на безработица е твърде висок спрямо нивата отчетени за страната и областта.

Таблица 19. Равнище на безработицата в общините на област Велико Търново за периода 2006-2010 г.

През последните 2008-2010 година нивото на безработица в общината постепенно расте. За 2011 г. и 2012 г. безработицата в общината достига до 29,7%.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ:

- Коефициентът на икономическа активност в общината е по-нисък от средния за страната;
- Най-голям брой безработни сред населението са лицата над 55 годишна възраст и без квалификация;
- Налице е тенденция към увеличаване на равнищата на безработица в общината;

3.5.Социални услуги предоставяни в община Полски Тръмбеш

Социалните услуги в общината се определят като дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот, насочени към подкрепа на подпомаганите лица за осъществяване на ежедневните им дейности и постигане на социално включване. Те се предоставят съобразно желанието и личния избор на лицата, които се нуждаят от тях.

Важна роля играе Дирекция “Социално подпомагане”, в която е създаден и отдел “Закрила на детето”.

Домашен социален патронаж

Дейността ДСП е комплекс от социални услуги, предоставяни по домовете, свързани с доставка на храна; поддържане на лична хигиена и хигиена на жилищните помещения обитавани от ползвателя; комунално – битови услуги; осъществяване на социални контакти; медицинско наблюдение и др.

През годините социалният патронаж се е развивал, усъвършенствувал и вече е заведение с доказани традиции и високо качество на предлаганите услуги. Към настоящия момент капацитета е 240 места.Обслужват се лица в пенсионна

възраст, лица с увреждания. С предимство за прием се ползват самотните възрастни хора, ветераните от войните, военноинвалидите и лицата с трайно намалена работоспособност над 71%.

Център за социална рехабилитация и интеграция

През 2010 г. Община Полски Тръмбеш спечели проект «Център за социална рехабилитация и интеграция за пълнолетни лица» към Агенция за социално подпомагане по ОП «Развитие на човешките ресурси», по схема за безвъзмездна финансова помощ: BG051PO001-5.2.06, "Социални услуги за социално включване" е спечелен и в процес на реализация. Сключен е договор № BG051PO001-5.2.06-0022-C-0001 с Агенция за социално подпомагане гр. София. Продължителността е 14 месеца. Общата стойност на проекта е 166668,61 лв. За периода от 01.04.2011 г. до 31.01.2012 г. потребители на социалната услуга в рамките на проекта са 53 лица в пенсионна възраст от гр. Полски Тръмбеш. През тези месеци в Центъра се предоставят социални, юридически, психологически и медицински услуги, организирани са занимания по арттерапия и трудотерапия. Съгласно предвиденото в проекта потребителите на социалната услуга посетиха различни културни и исторически забележителности в България. Отпразнуваха рождени и имени дни, различни традиционни и християнски празници. Потребителите на социалната услуга отпразнуваха настъпването на Коледните празници и идването на новата 2012 година. В рамките на проекта беше организирана изложба на изделията изработени в часовете по арттерапия и трудотерапия, чрез която потребителите на социалната услуга имаха възможност да покажат своите знания и умения. От началото на март 2012 г. Центърът за социална рехабилитация и интеграция в Полски Тръмбеш е делегирана от държавата дейност.

Център за социална рехабилитация и интеграция - потребители на социалната услугата са 35 лица в пенсионна възраст от гр. Полски Тръмбеш и общината. Той е делегирана от държавата дейност. В Центъра се предоставят социални, юридически, психологически и медицински услуги, организирани са занимания по арттерапия и трудотерапия. Създава условия за социални контакти и възможност на възрастните хора на пенсионна възраст да се чувстват неразделна част от обществото. Осигурява подкрепа за пенсионираните и напуснали активния живот хора, да преодолеят изолираността и психологическата бариера, която ги кара да се чувстват ненужни. Създава условия за взаимопомощ сред хората в пенсионна възраст. Осигурява подкрепа на хората на пенсионна възраст да станат по-инициативни и организирани и да намерят своята значимост в обществото. Създава условия за обмяна на знания, умения и опит. За постигане целта на дейността е назначен екип от специалисти: медицински работник, социален работник, арт-терапевт, трудотерапевт, психолог, юрист и др.

Център за обществена подкрепа

Център за обществена подкрепа в град Полски Тръмбеш е делегирана от държавата дейност с капацитет 35 лица. Той е комплекс от социални услуги,

свързани с превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви, консултиране и подкрепа на деца с увреждания с цел недопускане на тяхната изолация в обществото. Съветване по отношение на специфичните проблеми и потребности на семейството при отглеждане на дете с увреждане.

Предоставяните услуги се ползват от децата и техните родители от цялата община. Целта е семействата да изградят умения за търсене на специализирана помощ, преодоляване на негативната обществена нагласа към семействата в неравностойно положение, превенция на отпадането на децата от училище, работа с деца с противообществени прояви.

За изграждане на котелна инсталация в Центъра за обществена подкрепа са изразходвани 74 581 лв. от капиталовите разходи - Проект "Преустройство на котелна и отоплителна инсталация в сградата на ЦОП гр. Полски Тръмбеш-I етаж".

Институционални грижи - Дом за деца, с. Страхилово

Домът е единственото социално заведение от институционален тип на територията на общината, обгрижващо деца в неравностойно социално положение. Домът за деца предлага цялостно обслужване и обгрижване на децата настанени в него. Освен образователна, Дома има и превантивна функция, която предпазва децата потребители от пагубното влияние на улицата. Благодарение на полаганите грижи за децата, те имат възможност да получат добро образование и възпитание и така да се реализират в живота, като достойни граждани.

Образователната политика на Дома е насочена към подкрепа и подпомагане образованието на децата по време на престоя им в институцията. На всяко дете е осигурен достъп до учебно заведение в зависимост от неговата възраст, потребности, интереси и възможности, както и ученически пособия. Предоставени са добри условия за самостоятелна подготовка, като децата активно се насърчават и подпомагат от възпитателите.

Клуб на пенсионера

Дейността е в 14 населени места. Целта на клубовете е да съдействат за поддържане на социалните контакти и да поддържат активно дълголетие на пенсионери и инвалиди. Клубовете организират и провеждат дейности и мероприятия със социален, здравен, културен и т.н. характер. Достъпни са за всички лица в пенсионна възраст без ограничения на възрастта.

Таблица 20. Разпределение на социалните услуги за 2011 г.

Общини	Специализирани институции за деца	Специализирани институции за възрастни	Услуги в общността за деца	Услуги в общността за възрастни
В.Търново	3	5	16	11
Г. Оряховица	-	2	7	7

Златарица	-	1	1	5
Елена	1	-	1	4
Лясковец	-	-	1	1
Павликени	1	1	3	-
П. Тръмбеш	1	-	2	2
Свищов	-	1	2	4
Стражица	2	-	3	3
Сухиндол	-	1	-	2
Общо	8	11	36	39

Община Полски Тръмбеш се нарежда едва на седмо място в областта по разкрити социални услуги. Предоставят се услуги в общността са за деца и възрастни и институционални услуги за деца, лишени от родителски грижи. Приета е на заседание на Общински съвет Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Полски Тръмбеш 2011-2015 г. Тя е създадена в процес на партньорство между заинтересованите страни – общинска администрация, доставчици на социални услуги, представители на Дирекция „Социално подпомагане”, представители на Дирекция „Бюро по труда”, представители на направление „Образование” и „Здравеопазване”. Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Полски Тръмбеш е съобразена с Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Велико Търново (2010 – 2015г.).

През 2008 г. Община Полски Тръмбеш спечели проект Проект “Да подадем ръка”, Договор № BG 051 PO01/07/5.2-01/D/01/0074 към Агенция социално подпомагане гр.София, схема за безвъзмездна финансова помощ BG 051 PO01/07/5.2-01 “Трижа в семейна среда за независимост и достоен живот на хора с различни видове увреждания и самотноживеещи хора – дейност “Домашен помощник” по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”. Териториален обхват : гр.Полски Тръмбеш, с.Раданово, с.Петко Каравелово, с.Страхилово, с.Павел, с.Иванча, с.Обединение и с.Орловец.Продължителност : 12 месеца /01.07.2008г. – 30.06.2009г./Стойност на проекта : 46 972,24 лв. Изразходени средства : 45 963,48 лв.

През 2010 г. стартира проект „Алтернативи” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, договор № BG09-0407-1/05.11.2010г. с Агенция социално подпомагане гр.София, продължителност на проекта 17 бе месеца. Наименование на проекта „Подкрепа за достоен живот”. Назначени бяха лични асистенти за обслужване на хора с увреждания. През 2011 г. в община Полски Тръмбеш са включени 27 потребителя, които ползват услугата. Сключени са трудови договори с 27 лични асистенти

За изграждане на котелна инсталация в Центъра за обществена подкрепа са изразходвани 74 581 лв. от капиталовите разходи на общината през 2010 г. – по проект "Преустройство на котелна и отоплителна инсталация в сградата на ЦОП гр. Полски Тръмбеш-І етаж".

През 2011 г. Община Полски Тръмбеш участва в качеството си на партньор на Агенция за социално подпомагане, която е конкретен бенефициент по проект „И аз имам семейство” по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Приеми ме”, бюджетна линия BG051PO001-

5.2.11, с двама социални работници, предоставящи услугата „Приемна грижа” в община Полски Тръмбеш. Продължителност на проекта е 26 месеца. Двама социални работници трябва да работят най-малко с 4 (четири) приемни семейства, които са преминали всички дейности от проучване до утвърждаване и в тях има настанени деца. Да предоставя подкрепящи услуги (обучения, групи за самопомощ, семейно консултиране и семейна конференция) на приемните семейства и на семейства на близки и роднини, в които са настанени деца по време на проекта. Целта е да се подкрепи процеса на деинституционализация на деца като създаде и реализира устойчив модел за развитие на заместваща семейна грижа за деца, настанени в специализирани институции и на деца, в риск от изоставяне

Община Полски Тръмбеш има спечелен проект „Грижим се за вас”, по ОПРЧР, схема "Помощ в дома" BG051PO001-5.1.04. Целта е създаване на звено за услуги в домашна среда, към действащия домашен социален патронаж – социални услуги-дейности за лична помощ; за социална подкрепа и социално включване; комунално-битови дейности на хора с увреждания и лица на пенсионна възраст с ограничени възможности. Одобрена сума 165 962,61 лв. Изпълнение 2013 – 2014 година.

Икономическата обстановка в страната и безработицата са едни от основните фактори, които пораждат риск за социално изключване и изолация за различните групи от населението в общината. Ниските доходи на част от населението или липсата на такива поставят семействата в много затруднено състояние. Често се стига до ситуации, в които доста семейства са изправени пред риска на оцеляването.

В общината не малък е броят на лица с увреждания.- 787. От тях 33,67 % са с адрес в града и 66,32 в селата. Лицата с увреждания не успяват да се социализират своевременно в общността и е наложително да се предприемат мерки за тяхното приобщаване. Това е една сложна, разнообразна целева група, като водещ при тях е здравословният проблем. Съществено значение има ранното диагностициране и рехабилитация, преодоляването на социалната изолация. Най – достъпна помощ за тези лица е паричното подпомагане по Закона за социално подпомагане и Закона за интеграция на хората с увреждания. и социалната услуга “Домашен помощник” и Личен асистент

Не малък е и броят на самотно живеещите стари хора в общината - 1208 души. Жителите в пенсионна възраст в общината са 5 306 ,което представлява 32,5 % от цялото население на общината. Част от тях са с ниски доходи и срещат сериозни затруднения и се нуждаят от подпомагане за удовлетворяване на ежедневните нужди – битови, физически, здравословни, административни и др. Тяхното удовлетворяване би спомогнало за съпричастността им към социалния живот на останалите жители в общината. Те изпитват остра необходимост от предоставянето на социални услуги: задоволяване на ежедневните, здравните и рехабилитационни потребности, както и на потребностите от организирането на свободното време и лични контакти, чрез разработване на програми за профилактика на усложнения на диабетно болни; помощ и подкрепа на хора със зрителни проблеми и предоставяне на

административни услуги и консултации със специалисти по социални, правни, здравни и др. въпроси, а също и предоставяне на храна.

Осигуряването на равен достъп до социални услуги е един от приоритетите на Община Полски Тръмбеш. В тази връзка се изпълняват редица мерки ,които макар че се нуждаят от концентрация на повече ресурси , могат да бъдат приети като успешни. Това са мерките за развитие на социалните услуги в общността за подкрепа на децата и техните семейства, както и за подкрепа на хората с увреждания ,осигуряване на равен достъп до образование-интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователната среда и подпомагане на тяхното обучение и за намаляване на броя на отпадащите ученици от училище ,адаптиране на средата към нуждите на хората с увреждания ,осигуряване на достъпен транспорт,създаване на адаптирани и защитени работни места,квалификация и преквалификация и други.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- Видно от гореизложеното е, че на територията на общината преобладават услугите в общността, спрямо услугите в специализирани институции. Преобладават социалните услуги в семейна среда, спрямо услугите, които са от резидентен тип;
- За достоен живот на възрастните с увреждания и старите хора, живеещи в общината, е необходимо продължаване и разширяване на социалните услуги в общността - „Личен асистент”, „Социален асистент” и „Домашен помощник” и обхващане на отдалечените населени места, както и изграждане на Дом за стари хора /общината има изготвен технически проект/;
- Необходимо е повишаване на квалификацията на работещите в системата на социалните дейности за повишаване на качеството и ефективността на предоставяните услуги.

3.6. Здравеопазване

Основните фактори за развитието на здравеопазването са характера на заболяемостта на населението, осигуреността на системата с висококвалифицирани кадри (лекари, стоматолози, медицински специалисти с колежанско образование), изградена инфраструктура на здравеопазването и броя на здравно осигурените лица.

Заболеваемост

Заболеваемостта на населението в община Полски Тръмбеш не се различава съществено от общата заболяемост в областта и страната. С висок относителен дял са болестите на органите на дихателната система, на кръвообращението, на ендокринната система, разстройства на храненето

и на обмяната на веществата, болестите на пикочно -половата система, на храносмилателната система, инфекциозните и паразитни болести и др.

Изследваната структура на заболяемостта показва преобладаването на болестите на дихателната система – 28% и на органите на кръвообращение – 19%.

Структурата на заболяемостта, в разрез по възрастови, социални и етнически групи в общината, се разпределя по следния начин :

Най-податливите на заболявания са децата и лицата над 65 годишна възраст. Основен фактор на здравен риск в детската възраст е незрелост на организма и имунитета. За другите възрастови групи факторите на заболяемостта са по-разнообразни, това са стрес, непълноценно хранене, вредни фактори на околната среда и намален двигателен режим.

Заболеваемостта по социални и етнически групи е най-силно изразена при малцинствените етнически общности. Причините са нерационално хранене, неспазване на елементарни хигиенни правила, липса на канализация в селата.

От направените проучвания се констатира, че основните причини за смъртността на територията на Общината са заболяванията на сърдечно – съдовата система, по-конкретно хипертонична болест, мозъчно - съдова болест, заболявания на бъбреци и онкологични заболявания.

Абортите в общината през последните три години значително са намалели с 28 %.

Основна причина за умиранията остават болестите на органите на кръвообращението. На второ място по честота са от новообразувания. В структурата на останалите причини за смърт следват с незначителен дял „Симптоми, признаци и отклонения от нормата” и „Травми и отравяния”.

Поради затруднения в достъпа на пациентите до общо практикуващи лекари нараства търсенето на медицинска помощ в Центъра за спешна медицинска помощ. Това се наблюдава особено в отдалечените населени места. За определен контингент от населението - с нарушени здравноосигурителни права, от етнически малцинства, социално-слаби и др. системата на спешната помощ се оказва удобна, а в някои случаи и единствена алтернатива за получаване на медицинска помощ.

Динамиката на заболяемостта се определя от редица фактори. Един от тях са климатичните условия. През есенно-зимния сезон преобладават грипните заболявания, бронхити и пневмонии. През пролетно – летния период зачестяват стомашно - чревните оплаквания.

Кадрова осигуреност

Здравната система в общината включва само извънболнична лечебна дейност. Извънболничната лечебна дейност е с подчертан местен характер, тя е най-близко до населението. Тя се извършва от общопрактикуващи лекари и денталисти.

Сградният фонд на поликлиниката в гр. Полски Тръмбеш, където се помещават повечето кабинети за първична и специализирана медицинска помощ, е амортизиран. Общинската болница не функционира.

Специализираната медицинска помощ е съсредоточена единствено в административния център. В общината няма Детски ясли.

В община Полски Тръмбеш през 2009 г. са регистрирани индивидуална практика за специализирана медицинска помощ – 8 /ИПСМП/ практики: за рехабилитационна медицина; акушерство и гинекология; очни болести; хирургия; ендокринология; кардиология; детски болести; психиатрия. Индивидуална практика за първична помощ по дентална медицина – 5 практики. Общопрактикуващи лекари – 13 практики за цялата община. Личните лекари са 11 на брой

През 2010 г са разкрити 10 лекарски практики - акушерство и гинекология, неврология, кардиология, образна диагностика, очни болести, хирургия, психиатрия, ендокринология и детски болести. Дентална медицина, вкл. разпределение по населени места – 9 лекари по дентална медицина с кабинети в гр. П. Тръмбеш и селата: Масларево, Куцина, Раданово, Павел, Обединение, П. Каравелово и П. Сеновец.

Таблица 21. Населени места в общината обслужвани от практики за първична медицинска помощ за 2012 г.

Таблица.22. Населени места в общината обслужвани от практики за дентална помощ за 2012 г.

На територията на общината за 2012 г. са регистрирани, както следва:

- Лечебни заведения за извънболнична помощ и хосписи: ЕТ "Амбулатория за индивидуална практика за първична медицинска помощ" – 10 броя.
- Първична помощ по дентална медицина: ЕТ "Индивидуална практика за първична медицинска помощ - дентален кабинет" – 7 броя.
- Специализирана медицинска помощ – 10 броя, от тях: нервни болести – 1; акушерство и гинекология – 2; кардиология – 1; очни болести – 1;

хирургия – 1; психиатрия – 1; образна диагностика – 1; ендокринология – 1; детски болести – 1.

- Самостоятелни лаборатории – 2 броя, от тях: медико-диагностична лаборатория – 1; медико-техническа лаборатория – 1.

Спешна медицинска помощ

Спешната помощ в община Полски Тръмбеш се осъществява от Център за спешна медицинска помощ (ЦСМП) – филиал Велико Търново на ЦСМП гр. Велико Търново. Той се намира в сградата на поликлиниката в гр. Полски Тръмбеш.

Медицинско обслужване в училищното здравеопазване

Медицинското обслужване на децата в детските градини и училищата се осъществява от 6 медицински лица – 5 медицински сестри и 1 фелдшер. Медицинското обслужване на децата, живущи в кметствата на общината, се осъществява от личните лекари.

Аптечна мрежа

В община Полски Тръмбеш функционират 6 аптеки. Четири от аптеките са разположени в гр. Полски Тръмбеш, две в селата. Оптика има само в административния център. От посочените данни е видно, че основна част от аптечната мрежа е съсредоточена в общинския център. Няма нощна аптека.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- Няма болница на територията на общината;
- Непривлекателни лекарски практики в малките населени места - лекарите предпочитат да упражняват професията си в по-големите градове;
- Липса на аптеки в малките и отдалечени от общинския център населени места

3.7. Образование :

Образованието в общината е с функционален обхват от предучилищно обучение до средното образование. Предмет на Общинския план за развитие (в сферата на образованието) са образователните дейности, които са с общинско значение. От предучилищното образование такива са детските градини, а от общото образование – основните и средното общообразователно училище. В общината няма Професионални гимназии, но има професионални паралелки към единственото средно – общообразователно училище.

Предучилищно обучение

Предучилищното обучение е с подчертано местно (общинско) значение. То е ангажимент на местната власт. Броят и капацитетът на детските заведения в общината зависи от броя на децата от 3 до 6 годишна възраст и тяхното териториално разпределение по населени места.

В община Полски Тръмбеш през учебната 2009/2010г. функционират 9 целодневни детски градини с 326 деца, разпределени в 15 групи.

През учебната 2011/2012 г. функционират 3 детски градини с 307 деца разпределени в 16 групи

През учебната 2012/2013 г. Целодневните детски градини са три с 6 филиала по селата. В тях се обучават и възпитават 296 деца разпределени в 13 групи.

Общо образование

Общото образование разполага с общински училища – основни (ОУ) и едно средно общообразователно (СОУ).

В община Полски Тръмбеш през учебната 2009/2010г. функционират 6 училища от които 1 СОУ, 4 основни и 1 начално училище. В тях се обучават 1376 ученика в 68 паралелки. Професионално образование и обучение се извършва само в СОУ “Цанко Церковски” в град Полски Тръмбеш. Подготовката е по професия «Земеделец» и «Оператор в текстилното производство» Обхванати са 99 ученика в 5 паралелки. Специалността «Земеделец» е перспективна, тъй като географското положение на общината благоприятства развитието на селското стопанство, за което ще бъдат необходими добре подготвени специалисти. В единственото СОУ в общината се осъществява и профилирано обучение, като за целта са разкрити паралелки с профил природоматематически - “Информатика” – 2 паралелки / 11 и 12 клас / – 48 ученика и с профил технологичен – “Предприемачество и бизнес” – 4 паралелки от 9 до 12 клас с общо 84 ученика, като тази специалност дава възможност на младите хора да се запознаят с основите на пазарната икономика.

През последните години в резултат на оптимизация на училищната мрежа бяха закрити 5 и преобразувано в начално едно училище. В резултат на оптимизацията рязко намаляха маломерните и слети паралелки от 20 на брой през 2006г. на 9 през 2010 г. Структурата на училищната мрежа в селата на общината почти е достигнала оптималния си вариант, но въпреки това пред образованието основните проблеми продължават да са:

1. Намаляване броя на учениците вследствие на демографски и миграционни промени.

2. Наличието на маломерни и слети паралелки, които са единствената форма за запазване на училищата в малките населени места.

3. Все още има учащи се, които отпадат или не посещават училище след 16 годишна възраст, като голям процент от тях е на малцинствените групи, основни причини са:

- Социално-икономическата криза, съпровождащата я безработица и ниският жизнен стандарт на значителна част от населението, особено сред малцинствата.

- Ниско образователно и културно равнище на част от населението.

През учебната 2007/2008 г. броя на отпадналите ученици е 76 ученика, то през 2009/2010 г. те са 34 ученика., което е с около 45 % по-малко от предходните години. За учебната 2009/2010г. в общината са отпаднали 34

ученика по следните причини: навършили 16 години / встъпили в брак; заминали в чужбина; социални и семейни причини; отсъствия.

Децата с увреждания са 28 в общината, като в П. Тръмбеш те са 10, а останалите живеят в селата.

На територията на община Полски Тръмбеш за средишно училище е определено СОУ"Ц. Церковски" гр. П. Тръмбеш. В него има изградена достъпна архитектурна среда – рампа за инвалиди и санитарни възли. За пътуващите ученици до 16 годишна възраст е осигурен безплатен превоз и столово хранене.

За учебната 2009/2010 г. броя на групите в детските градини спрямо групите в областта е 5,9%. Посещаващи детска градина са 43.53% от общия брой деца в общината. Като в града посещават 41.83 % от живеещите деца до 6г. възраст в град П. Тръмбеш, а в селата – 44.47 % от живеещите в населените места извън градския център. От общо 1584 ученици, 86.87 % учат в училища на територията на общината и едва 13.13% учат извън нея..

През учебната 2010/2011 г. са напуснали образователната система 28 ученика от първи до осми клас. Функционират 6 училища. От първи до четвърти клас са 22 паралелки и 513 ученика, а от пети до осми клас са 21 паралелки с 529 ученика. От девети до дванадесети клас са 8 общообразователни паралелки с 182 ученика. Професионалните паралелки са 4 с 90 ученика. Подготовката е по професия «Земеделец».

В община Полски Тръмбеш през учебната 2012/2013 г. функционират 6 училища от които 1 СОУ, 3 основни и 2 начални. В тях се обучават 1289 ученика в 63 паралелки. Като от тях 48 деца са в подготвителни групи в две паралелки, една в с. Раданово и една в П. Тръмбеш.

Професионално образование и обучение се извършва само в СОУ "Цанко Церковски" в град Полски Тръмбеш. Подготовката е по професия «Земеделец» в четири паралелки.

Положителна роля за привличането и задържането на децата в училище има задължителната подготовка преди постъпването в първи клас. Особено необходима е тя за децата от малцинствата с оглед овладяване на българския език, усвояване на социални навици и умения за общуване и др. Тази подготовка влияе и върху семействата на тези деца, което е от значение за преодоляване на липсата на интерес към образованието като цяло.

Не трябва да се пренебрегва и фактът, че бедността се откроява като едно от основните препятствия пред достъпа на все по-голяма част от децата и учениците до образование.

Намаляването броя на учениците, поради ниската раждаемост и миграционните процеси ще доведе до намаляване на средствата за издръжка, а това ще доведе до съкращение в структурата.

Проект „Иновативни педагогически подходи в условията на билингвизъм и мултикултурна среда в Община Полски Тръмбеш” е своеобразно продължение на проекта „Билингвизма като предимство”. Той е съфинансиран от Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства към МОН със сумата от 48 000 лв. 80% е участието на ЦОИДУЕМ, а приносът

на Община Полски Тръмбеш е 12 000 лв. – 20% участие. Обща стойност на проекта възлиза на 60 000 лв. Продължителността му бе 18 месеца. Дейностите стартираха през януари 2009 и приключиха през юни 2010 г., като бенефициент по проекта бе Община Полски Тръмбеш.

От началото на учебната 2008/2009 г. ученици от СОУ „Цанко Церковски” имат възможност да работят в клуб „Инсула Европа” като партньори, в рамките на проект „Изграждане на мрежа от училищни клубове „Инсула Европа”, BG 051PO001/07/4.2-01/341, финасиран по Оперативна програма Развитие на човешките ресурси - "Да направим училището привлекателно за младите хора". Водеща организация Сдружение „Център за образователни инициативи”, гр. София.

Ученици от СОУ „Цанко Церковски”, гр.П. Тръмбеш посетиха Франция през октомври 2009 г. след участие в проект по програма „Младежта в действие” на ЕС. Участниците в проекта са момичета, които вече няколко години се занимават с изучаването на международния език Есперанто. В Париж българските есперантисти се срещнаха с останалите участници в проекта - младежи, девойки и ръководители от Чехия, Румъния, Украйна и Франция. По време на срещата и вследствие на доброто представяне на българските участници бе осъществена нова среща по проекта в Полски Тръмбеш през следващата година

През месец април 2010 г. обучителният екип на Център „Мария” проведе обучения по превенция на трафика с ученици в СОУ „Цанко Церковски” гр. Полски Тръмбеш с педагози и социални работници от СОУ „Цанко Церковски” и Център за обществена подкрепа гр. Полски Тръмбеш

През 2012 г в СОУ „Цанко Церковски”, гр. Полски Тръмбеш по ОП „Развитие на човешките ресурси” се изпълнява проект „Включващо обучение”. Изразходвани са 6 099 лв. В СОУ „Цанко Церковски”, гр. Полски Тръмбеш по ОП „Развитие на човешките ресурси” се изпълнява проект "Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес". Изразходвани средства - 93 327 лв.

През 2012 г. в училищата по проекти „Да направим училището привлекателно за младите хора” по ОП „Развитие на човешките ресурси” са изразходвани 27 777 лв.:

- В ОУ „Св.св. Кирил и Методий”, с. Страхилово по ОП „Развитие на човешките ресурси” се изпълнява проект „Да направим училището привлекателно за младите хора”. Той има за цел да осмисли свободното време на учениците, включително и на такива с риск от отпадане, с прояви на агресия. В училището работят 4 групи с 40 ученика.

- В ОУ „Васил Левски”, с. Петко Каравелово по ОП „Развитие на човешките ресурси” се изпълнява проект „Да направим училището привлекателно за младите хора”. Той има за цел да осмисли свободното време на учениците, включително и на такива с риск от отпадане, с прояви на агресия.

- В ОУ „Св.св. Кирил и Методий”, с. Раданово по ОП „Развитие на

човешките ресурси” се изпълнява проект „Да направим училището привлекателно за младите хора”. Той има за цел да осмисли свободното време на учениците, включително и на такива с риск от отпадане, с прояви на агресия.

През 2012 г. по проект спечелен от СОУ „Цанко Церковски” - 50 младежи от 4 държави – Германия, Италия, Литва и Румъния участваха в първата работна среща от новия проект, финансиран от ОП „Развитие на човешките ресурси”, по програма „Коменски” – „Училищни партньорства”. Проектът „Различните професии – да превърнем предизвикателството във възможност за реализиране на мечтите” има за цел да подготви младите хора от партниращите институции за техния бъдещ трудово - професионален живот. По време на изпълнение на проекта участниците ще имат възможност да се срещнат с връстници от други държави, да се запознаят с техния език, култура и образователни и професионални възможности.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ:

- Устойчивост в развитието на образователната система, чрез създаване на оптимална мрежа от учебни заведения;
- Рационално използвана възможност, чрез финансиране за подобряване на сградния фонд – санирани две училища;
- Изразена тенденция към бързо намаляване на броя на учениците, учителите и училищата вследствие на негативните демографски процеси.
- Необходимост от обновяване и подобряване на материалната база – ремонт, реконструкция, енергийна ефективност, обзавеждане и оборудване на детските градини и част от основните училища, оборудване на детски и спортни площадки, съобразно нормативните изисквания

3.8. Култура :

В община Полски Тръмбеш съществуват движими и недвижими културни ценности, но техният ограничен брой не би могъл да определи територията като такава с потенциал за развитие на културен туризъм.

Културни институции на територията на Община Полски Тръмбеш са народните читалища и Общинския исторически музей, които възраждат, съхраняват и създават условия за битуването на българските национални традиции в живота, особено на младото поколение.

В читалищата е съсредоточен цялостният културен живот на селищата: библиотечно дело, любителско художествено творчество и всички дейности по съхраняване и разпространение на националното ни културно богатство. Читалищата са 15 на брой със субсидирани 23 бройки персонал.

Любителското художествено творчество е втората по значимост дейност в народните читалища след библиотечното дело. Явен е стремежът на участници и ръководители към художествени прояви. Доказателство са

завоюваните отличия от регионални, национални и международни фестивали и събори.

Културно – масовата работа на читалищата е свързана преди всичко с празнично-обредния календар на българите, обединена в Общинската програма “Зимни вечери “Край огнището”, включваща есенно-зимните празници и “Пролет край Янтра”, включваща пролетните празници, Седмицата на детската литература и изкуствата за деца и юноши и Майските дни на културата. С реализирането на инициативите по тези програми се осъществява и една много важна роля на народните читалища – да възраждат, съхраняват и създават условия за битуването на българските национални традиции в живота особено на младото поколение.

Наред с утвърдените културни прояви в града и общината, читалищните дейци създават условия за съприкосновение на населението с професионалното изкуство - театрални спектакли, концерти, шоу-програми и други.

Към градското читалище има Детска музикална школа с класове по пиано, акордеон и народно пеене, където се обучават деца и от съседните села. Изградена е и Детска школа по български народни танци към Фолклорна формация “Полянци”.

Фолклорна формация "Полянци" при НЧ "Отец Паисий" - гр. Полски Тръмбеш участва в Международен фолклорен фестивал "Македонско хоро", което се проведе в гр. Охрид от 25.06.2011г. до 29.06.2011 г.

През 2011 г. Народно читалище "Мита Стойчева 1900"- с. Обединение спечели проект „Седми национален Събор-надпяване "Авлига пее"- изработване на брошури, плакати, дипломи, компактдискове, отличия - медали на стойност 2 000 лв. и 2 000 лв съфинансиране от общината. Проектът е към Министерството на културата в конкурсната сесия в подкрепа на проекти, свързани с развитие на любителското творчество – 2011г.

През 2011 г. изработена е и разпространена пътна карта на България с план – указател на Полски Тръмбеш. В нея има рекламни карета на част от фирмите в П. Тръмбеш.

На 7 септември 2012 г. се проведе фестивал на чушките, доматиите и традиционните храни в с. Павел. Целта бе да се популяризират зеленчуците които се отглеждат във всеки двор в селото. Прочутият готвач Ути Бъчваров избра царица на лютеницата.

НЧ "Отец Паисий" - гр. Полски Тръмбеш участва в Международен фолклорен фестивал "Разиграно хоро – Охрид 2012", който се проведе в гр. Охрид, Македония от 30.06.2012г. до 04.07.2012 г.

Народно читалище „Постоянство 1926” село Петко Каравелово, община Полски Тръмбеш участва в Международен фолклорен фестивал "Песни и танци без граници", който се проведе в гр.Свиленград на 07.06.2012 година

НЧ "Отец Паисий" - гр. Полски Тръмбеш участва в Международен фолклорен фестивал "Перлата на Дунав ", който се проведе в Будапеща , Унгария от 24.07.2012г. до 27.07.2012 г.

През 2012 г. Община Полски Тръмбеш участва съвместно с останалите общини от област Велико Търново като регион в инициативата „Регион Велико Търново – кандидат за европейска столица на културата 2019”

С Решение на Общинския съвет ежегодно се утвърждава календар за по-крупните културни прояви в община П. Тръмбеш с разпределени суми по мероприятията. Като по-важните събития на територията са:

1. Програма **“Зимни празници “КРАЙ ОГНИЩЕТО”** януари-февруари, и ноември, декември – организатори Община-Полски Тръмбеш, читалищата, училищата и клубовете на пенсионера от общината. Програмата включва празнуването на традиционните български празници и тези на етносите от Националния обреден календар по специфичния за региона начин.

2. Програма **“ПРОЛЕТ КРАЙ ЯНТРА”** – март – юни, организатори – Община Полски Тръмбеш, читалищата, училищата и клубовете на пенсионера от общината. Обхваща българските и на етносите фолклорни традиции, свързани с пролетните обичаи.

3. **НАЦИОНАЛЕН СЪБОР-НАДПЯВАНЕ “АВЛИГА ПЕЕ”** – май, организатори - Община-Полски Тръмбеш, Кметство – с.Обединение, НЧ “Просвета”- с.Обединение. През 2009 г. се проведе за пети път и в навечерието на Събора-надпяване се честваха 100 години от рождението на Мита Стойчева, откри се в центъра на село Обединение бюст-паметник на именитата певица, а и читалището в селото вече носи нейното име. Участието през 2009 год. – 97 групи, 122 индивидуални певци, общо 1200 изпълнители от 89 населени места на 12 области.

4. **Седмица на културата, посветена на Празника на град Полски Тръмбеш** – “Рождество Богородично” – септември, организатор - Община-Полски Тръмбеш, НЧ “Отец Паисий” – Полски Тръмбеш. Общински събор на плодородието “Златна есен”, септември, организатори-Община Полски Тръмбеш. Организира се кулинарна изложба и на селскостопанска продукция.

5. Всяко селище отбелязва общоселищния си празник по специфичен начин, съобразно религиозните и народни традиции. През последните години в дните, предшестващи празника, се провеждат разнообразни културни инициативи: концерти, землячески срещи, срещи на родове, площадни увеселения и други под мотото **“Да не загасват бащини огнища”**.

6. През 2009 г. се честваха **30 години от създаването на Фолклорна формация “Полянци**, Организатор - Настоятелството на НЧ “Отец Паисий” – Полски Тръмбеш

7. През 2009 г. се честваха **75 години хорова самодейност при НЧ “Надежда” – с. Пол.Сеновец**

8. През 2009 г. се честваха **135 години от освещаването на храм «Св. Димитър Солунски» - с.Масларево**, организатори - Кметството и църковното настоятелство

За реализацията на Културния календар на общината са изразходвани през:

2010 г. - 22 483 лв.

2011 г. - 30 000 лв.

2012 г. - 30 206 лв.

3.9. Спорт :

Община Полски Тръмбеш полага грижи според възможностите си за развитието на спорта сред подрастващи и възрастни. Липсата на средства са основен проблем за разгръщане на по-сериозни инициативи. Общината разполага със спортно-педагогически кадри по футбол, тенис на маса, баскетбол, плуване и др. Липсват треньорски кадри по колективните и някои индивидуални спортове.

В общината са изградени 15 стадиона, две спортни зали - в П. Тръмбеш и Петко Каравелово, 1 открит и 1 полузакрит басейни, стрелбищен комплекс.

В общината функционира **открит плувен басейн** – град Полски Тръмбеш, който е обект на посещение не само от жители от общината, но и от региона.

Басейнът е възстановен по проект: „Възстановяване на открит плувен басейн и изграждане на пречиствателни съоръжения към него в УПИ Х кв. 76 по ПУП на гр. Полски Тръмбеш”. Проектът е на стойност 360 000 лв, Като 80 % от средствата са от ДАМС. Изпълнението приключи 2009 г.

Функционира и **спортна площадка** с размери 15х35м с изкуствена многофункционална настилка, изградена по проект: “Спортна площадка с размери 15 х 35м с изкуствена, многофункционална настилка”, намираща се в УПИ I -“СТАДИОН”, стр.кв. 38 по ПУП в гр.Полски Тръмбеш, към Държавната агенция за младежта и спорта, през 2009 г. Проектът е на стойност 103 000.лв. Като 50 % от финансовите средства осигури ДАМС.

Спортната зала /Физкултурен салон/ към СОУ „Цанко Церковски” е завършена и пусната в експлоатация през 2010 г. През годината тя се ползва не само от учениците от училището, но и от някои спортни клубове.

В момента на територията на общината действат клуб по баскетбол, по бадминтон, плуване, тенис на маса, клуб на спортистите и туристи ветерани, и шест клуба по футбол.

За поддържане на спортната база минерални бани и плувен басейн през 2010 г., са изразходвани 86942,00лв. общински разходи. Разходите за спортни клубове възлизат на 15 250,00 лв.. В Общината има регистрирани 6 спортни клубове като юридически лица и сключени договори за субсидиране. както следва:

- За спортен клуб по баскетбол - 1305,00лв.
- За спортен клуб по бадминтон - 1305,00лв.
- За футболен клуб „Янтра” гр. П. Тръмбеш - 7300,00 лв.
- За футболен клуб „Вихър” с. Раданово - 3000,00лв.
- За футболен клуб „Удар” с. П. Каравелово – 1170,00лв.
- За футболен клуб „Стрела” с. Обединение – 1170,00лв

За поддържане на спортната база, минералните бани и плувен басейн през 2011 г. са извършени общински разходи в размер на 95 934 лв. Разходите за спортни клубове са 23 958 лв., по Решение за бюджета и сключени договори се финансират 9 спортни клубове регистрирани като юридически лица с нестопанска цел. „Спортен клуб по плуване – Янтра” гр.Полски Тръмбеш ползва през лятото открития плувен басейн, намиращ се в гр.Полски Тръмбеш - “Плувен комплекс”, за нуждите на спортния клуб и за провеждане на тренировки по плуване.

За поддържане на спортната база, минерални бани и плувен басейн през 2012 г. са извършени общински разходи на стойност 172 490 лв. Разходите за спортни клубове са 25 500 лв. Сключени са договори за финансиране на 9 спортни клуба, регистрирани като юридически лица с нестопанска цел. За изграждане на летен бар към открит плувен басейн в П. Тръмбеш са изразходвани 20 000 лв. капиталови средства на общината.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ:

- Недостатъчен брой спортни и детски площадки и съоръжения на територията на община Полски Тръмбеш.

4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията

4.1. Развитие на инфраструктурата

4.1.1. Водоснабдителни мрежи и водоизточници :

Водоснабдяването на населените места се осъществява чрез поддържане и експлоатация на 18 основни помпени станции, три от които са възлови системи, получаващи вода от няколко водоизточника и захранващи по две, три населени места, 11 бункерни станции, 20 дренажа, 5 каптажа, 13 шахтови кладенеца и 71.3 км външни и 296 км. вътрешни водопроводни мрежи.

Водните ресурси се състоят от повърхностни и подпочвени води. Важно място заема р.Янтра, образуваща множество меандри на територията на общината. Водосборния басейн на реката е 86 кв.км.

Гр. Полски Тръмбеш и селата Петко Каравелово, Куцина, Раданово, Климентово се захранват с питейна вода и от хидровъзела “Йовковци”. Останалите населени места в общината се захранват с питейна вода от собствени водоизточници.

По проект: “Реконструкция на част от водопроводната мрежа, включваща подобряване на улични настилки в населените места в община Полски Тръмбеш”, по Програма за развитие на селските райони е реконструирана част от водопроводната мрежа на някои населени места в общината и преасфалтирани улиците.

Но все още има населени места, в които част от водопроводната мрежа е амортизирана и води до загуби на питейна вода.

Необходимо е да се извършат проучвания за улавяне на нови водни количества и да се направи актуализация на изготвените досега проекти за водохващания.

Населените места извън терасата на р. Янтра са остро засегнати от спирането на напоителните системи от язовир “Ал. Стамболийски”. След спиране на напояването и настъпилото засушаване силно намаля и дебитът на водоизточниците в селата Масларево, Обединение и Павел.

4.1.2. Канализационни мрежи :

Добре благоустроеното населено място е необходимо да бъде снабдено, не само с питейна вода, удобни жилища и пътища, но и с канализационна система, която да отвежда използвани и замърсени води извън населеното място.

Строителството на канализацията в гр. П. Тръмбеш е започнало през 1974 г. и продължава досега на етапи, съобразно отпусканите средства за тази цел. Към момента са изградени около 86 % от цялата мрежа и главния колектор, който е застен в р.Янтра. Останалата част от града използват локални септични ями.

В останалите населени места няма изградена улична канализация.

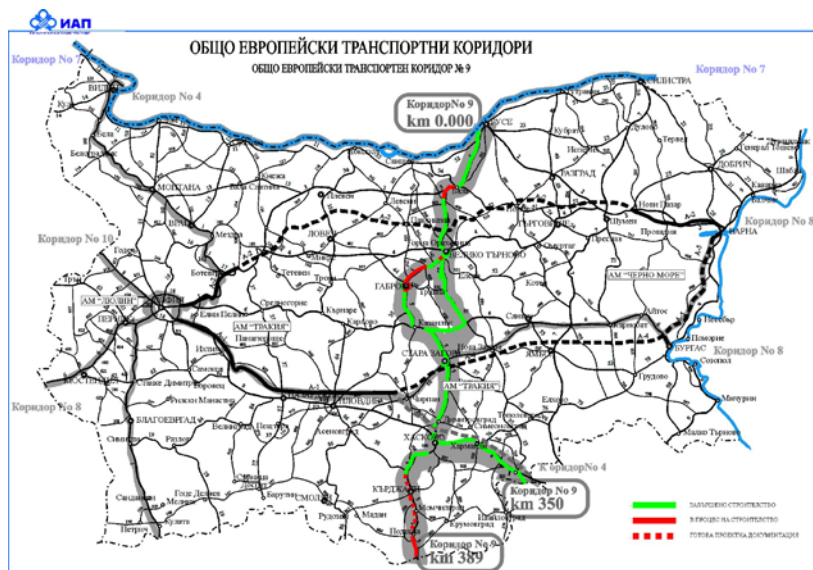
4.1.3. Хидромелиорация :

През общината минават няколко напоителни канала, които са получавали преди години вода от язовир “Ал. Стамболийски”. В последните години хидромелиоративните мрежи и системи не се поддържат и са почти разрушени, много от помпените станции са без съоръжения.

На територията на общината има изградени 12 микроязовира, които обогатяват още повече водните запаси. Използват се предимно за риборазвъждане, риботглеждане и напояване.

4.1.4. Пътна мрежа :

Общината се обслужва от два пресичащи се републикански първокласни пътя, републикански пътища от трети клас и общинска пътна мрежа. Пътища от II клас на територията няма. Пътищата от I клас имат дължина – 32.77 км, пътищата от III клас - дължина 80.85 км и общинските пътища – 37.69 км.

Гъстотата на пътищата от I и III клас (226.6 км/1000км²) е по-висока от средната за областта (160.2 км/1000км²) и над два пъти по-висока от средната за страната (120.2км/1000км²).

Единият от първо -класните пътища I–5, Русе – В. Търново, е международен транспортен коридор – МТК № 9 и се явява централна транспортна ос между северна и южна България и пренася международни потоци по направление север – юг.

Друг първокласен път I-3, Бяла – Плевен, минаващ през територията на общината, е в направление изток – запад, той по-малко обслужва самата община, а по-скоро пренася транзитен поток.

Преобладава третокласната пътна мрежа (53% от общата дължина на републиканските пътища), която обслужва междубщинските и вътрешнообластните потоци. По-голямата част пътните настилки са амортизирани и се нуждаят от основен ремонт.

Таблица 23. Състояние на пътищата на територията на общината

№ на пътя	наименование	Дължина в км.	Състояние		
			добро	средно	лошо
	Пътища I клас				
I - 5	Русе – Велико Търново	20.3	100%	-	-
I - 3	Бяла - Плевен	12.47	92.4%	7.6%	-
	Общо :	32.77			
	Пътища III клас				
III - 407	Стражица - Свищов	34.65	70%	30%	-
III - 502	П. Тръмбеш - Павликени	27.90	40%	60%	-
III - 504	Самоводене - Алеково	13.31	15.6%	65.3%	19.1%
	Общо :	80.85			
	Общински пътища				
IV- 50424	П.Сеновец-Ст.Стамболово от п.І-5 до п.ІІІ-504	8.6	70%	30%	-
IV- 40957	П.Тръмбеш –Раданово	15.01	80%	20%	-
IV- 50203	с.Иванча, от п.ІІІ-502 до п.ІІІ-504	5.19	50%	35%	15%
IV- 51406	Стрелец – П.Каравелово	8.89	7%	32%	61%
	Общо :	37.69			

През 2009 г. е извършена реконструкция на общински път VTR 1232 /III-502/ П.Тръмбеш-Раданово /I-5/. Изкърпване асфалтова настилка-588 м2; цялостно преасфалтиране-2642.27 м2. Стойност - 86467.59 лв.

За основен ремонт и възстановяване на улични настилки по ул."Клокотница", "Велико Търново", "Ивайло" и "Ал.Стамболийски" са изразходвани 200 000 лв.

За текущ ремонт на улиците на територията на Община Полски Тръмбеш. Изкърпване асфалтова настилка 546 м2; баластрена настилка-12 м3; полагане асфалт- 255 м2. Са изразходвани през 2009 г. 18712.59 лв

По проект : „Реконструкция и изграждане на част от уличната мрежа –ул. “Ал. Стамболийски, ул.”Руен”, ул.”Оборище”, ул.”Чая”, ул.”Средна гора”,ул. “Бели бряг” в град Полски Тръмбеш”, по Програма за развитие на селските райони са рехабилитирани шест улици в общинския център

Изразходвани са 26680,00 лв. през 2010 г. за текущ ремонт на улици извършен по стопански начин.

Изразходвани са 90347,00лева общински разходи, от които 61323,00 лв. целева капиталова субсидия за основен ремонт на общински пътища:

1.Основен ремонт на общински път IV-40957 П.Тръмбеш-Раданово – 2711,00лв

2.Основен ремонт на общински път VTR-1235/III-504/ Ст.Стамболово-П.Сеновец – 53602,32лв.

3.Основен ремонт на общински път VTR-1234 П.Тръмбеш-Иванча-Обединение – 5009,43лв.

Изразходени средства в размер на 29024 лв. за зимно поддържане и снегочистване.

През 2011 г. за основен ремонт на общински път IV-40957 Полски Тръмбеш-с.Раданово са изразходени 41 270.00 лв.; за основен ремонт на общински път VTR-1235/III-504/- Ст.Стамболово - Полски Сеновец/I-5/-

30 027,00 лв; за ремонт на общински път VTR-1292- Стрелец - Петко Каравелово/I-5-VTR-1232/ - 11 000,00 лв

За основен ремонт улична мрежа с.Куцина – изразходвани 22 600,00 лв.; улична мрежа, с. Орловец – изразходвани 16 000 лв.

За “Зимно поддържане и снегочистване през експлоатационен сезон 2010/2011 г“. изразходените средства са в размер на 60 000 лв. за:

За основен ремонт през 2012 г. на общински път IV-40957 Полски Тръмбеш-с.Раданово – изразходвани средства 9 999 лв.; общински път VTR-1235/III-504/- Ст.Стамболово - Полски Сеновец/I-5/-изразходвани средства 6 999 лв.; общински път VTR-1234/III-502/- П.Тръмбеш - Иванча - Обединение/III-504/-изразходвани 65 299 лв.

За текущ ремонт на улични настилки в населените места са изразходвани 69 878 лв. За ремонт на улици в с.Куцина - 35 000лв.

За “Зимно поддържане и снегочистване през експлоатационен сезон 2011/2012 г “. изразходените средства са в размер на 117 836 лв. за улична мрежа в населените места на общината и републиканската пътна мрежа в рамките на гр. Полски Тръмбеш

Община Полски Тръмбеш през 2012 г. спечели проект: „Реконструкция и изграждане на улична мрежа, тротоари, площадки в населените места с. Павел, с.Масларево, с.Вързулица, с. Страхилово, с. Обединение и с. Иванча, община Полски Тръмбеш”- включващ селата Павел, Масларево, Страхилово, Обединение, по Програма за развитие на селските райони. Предстои изпълнението му през 2013-2014 г.

Все още има общинска пътна и улична мрежа, която се нуждае от ремонт, като средства ще се търсят от Програма за развитие на селските райони.

4.1.5. Автомобилен транспорт :

За обслужване на пътниците между отделните селища на общината са осигурени автобусни линии, които са от общинската транспортна схема.

Областната транспортна схема обслужва и нашата община и свързва населените места с областни центрове - по направления Свищов – Велико Търново; Русе – Велико Търново/, междуобщинските центрове и др., като фирмите превозвачи са от други населени места.

4.1.6. Железопътен транспорт:

Имайки предвид неравномерното покритие на територията на страната с главни ж. п. линии, община Полски Тръмбеш има предимство, че през нея преминава железопътната магистрала Г.Оряховица – Русе. Общата дължина на текущия железен път е 17.5 км.

Обемът на пътническите превози се осъществява от 2 гари и 3

спирки.

Съществено значение за общината имат товарните превози.

Сградата на гара П. Тръмбеш разполага с подходяща чакалня и багажно помещение.

4.1.7. Енергийни мрежи и системи :

Община Полски Тръмбеш се захранва от МИР район П. Тръмбеш, като две села - Иванча и Обединение се снабдяват с ел.енергия от съседната павликенска община от МИР - Павликени.

Градът е захранен пръстенообразно с кабелна мрежа 20 кV, което гарантира висока сигурност на ел.захранване.

На територията на общината съществуват следните мрежи и съоръжения :

- Подстанция ВН - 290 kW;
- Електропроводи ВН – 290 км;
- Кабели ВН – 16 км;
- Въздушни мрежи НН – 274 км;
- Осветителни тела – 4500 бр.
- Трафопостове на ел.снабдяване – 115 бр;
- Заводски трафопостове – 47 бр.

Община Полски Тръмбеш има Програма за енергийна ефективност на Община Полски Тръмбеш. Повишаването на енергийната ефективност ще намали разходите на общинския бюджет и ще осигури допълнителни средства за решаване на важни обществени проблеми. По този начин прилагането на енергийно ефективни мероприятия ще доведе до значим икономически и социален ефект.

Община Полски Тръмбеш има три спечели проекта към Национален доверителен екофонд, по Национална схема за зелени инвестиции:

- „Внедряване на мерки за енергийна ефективност в СОУ „Цанко Церковски”, гр. Полски Тръмбеш”. Проектът е на стойност 495 584.06 лв, от тях 15% съфинансиране /74 337.61 лв/. Изпълнен 2013 г.
- „Внедряване на мерки за енергийна ефективност в ЦДГ „Детски свят”, гр. Полски Тръмбеш”. Проектът е на стойност .113 932.41 лв, от тях 15 % съфинансиране / 17 089.86 лв/ . Предстои изпълнението му през 2014 г.
- „Внедряване на мерки за енергийна ефективност в ОУ „Васил Левски”, с. Петко Каравелово”. Проектът е на стойност 189 776.55 лв, от тях 15 % съфинансиране /28 466.48 лв/ . Изпълнен през 2013 г.

На територията на общината има въведена в експлоатация 1 брой фотоволтаична електроцентрала в с. Полски Сеновец.

Допуснати до изработване на ПУП за изграждане на малка електроцентрала с фотоволтаични модули в с. Полски Сеновец – 3 броя и в с. Страхилово – 2 броя.

Изграден е цех за производство на биодизел в с. Куцина

Предстои изграждането на метанстанция в с. Полски Сеновец.

4.1.8. Газификация :

Град Полски Тръмбеш се намира на около 5 км северно от северния полупръстен на националната газопреносна система. Магистралният газопровод е с диаметър 700 мм и една от седемте компресорни станции попада в землището на с. П. Сеновец.

През територията на община Полски Тръмбеш, конкретно землищата на с. Орловец, с. Раданово, с. Петко Каравелово, с. Полски Сеновец, с. Иванча и с. Обединение се очаква изграждането на два газопровода: „Набуко” и „Южен поток”.

Досега общината не е използвала възможностите за газоснабдяване от преминаващия през нейната територия газопровод, тъй като концесията с „Овергаз” не е усвоена. Направени са само предварителни проучвания за газификация. Налице е генерална схема за газификация на града.

4.1.9. Информационни и комуникационни технологии при обслужване на населението:

През територията на общината преминават три главни оптични телефонни кабели от националната оптична мрежа.

Пощенската система на територията е добре развита. Тя обхваща 15 броя пощенски станции, които обслужват цялото население.

Всички населени места имат ефирно покритие с радио и телевизионен сигнал, като покритието със сигнал на лицензираните национални телевизии е 100 % за територията. Има кабелна телевизия, покриваща град Полски Тръмбеш и част от останалите населени места. Общината поддържа и кабелни мрежи за радиоразпространение.

Има покритие с мобилни комуникации на операторите МТел, Глобул и Виваком.

Има интернет връзка в почти всички населени места, чрез ползване услугите на интернет доставчици.

4.1.10. Състояние на жилищния фонд

За град Полски Тръмбеш е характерно ниското застрояване, по – голяма част от жилищния фонд са едно или двуетажни сгради. Общ брой жилища в режим на етажна собственост/ от 3 до 6 етаж/ – 93 бр. Среден брой етажи – 4 и среден брой жилища в сграда – 7 бр. По селата голяма част от сградите са едноетажни и една част двуетажни.

Таблица 24. Жилища по брой на стаите към 31.12.2009 г. /в брой/

Области Общини	Общо Total	По брой на стаите/Dwellings by size						Жилища на 1 000 души от населението	Среден брой лица на едно жилище
		едно- стайни	дву- стайни	три- стайни	четири- стайни	пет- стайни	с шест и повече стаи		
		1 room	2 rooms	3 rooms	4 rooms	5 rooms	6 rooms and more	Dwellings per 1 000 persons of	Average number of persons per dwelling

								the population	
П.Тръмбеш	9550	279	1648	3406	2947	1008	262	624	1.60

Данни НСИ

Броят на жилищата в общината възлиза на 9550, от тях общински гради са 60, частни – 9490 броя. Преобладават жилища с три стаи /35,66% /и с четири стаи /30,86%/. Полезната площ на човек от населението е 41,50 кв.м., жилищна площ – 26,98 кв.м. и спомагателна площ -8,08 кв.м. Като средната площ на една жилище е 66,53 кв.м

Масивните и стомано-бетонни сгради преобладават както в града, така и в селата. Делът на панелните жилища в града е незначителен – 80 жилища (0.09%). Поради нарушеното нормално възпроизводство на фонда през последните 10 години, делът на амортизираните и нуждаещите се от обновяване сгради се е увеличил. Расте тенденцията на прогресивно застаряване и деградиране на жилищния фонд.

Проблемът с енергийната ефективност на жилищата става все по-значим.

4.2. Анализ на устойчивостта на селищната система - урбанистично развитие – състояние и тенденция

Територията на Община Полски Тръмбеш е 463.66 кв. км. Тя заема 0.40% от територията на страната и 9.8 % от Великотърновска област.

4.2.1. Селищна мрежа

Общината се състои от 15 населени места. Един град и 14 села, почти равномерно разположени в територията на общината.

Степен на урбанизация - градско население – 30% (68% за страната). Селско население -70% (32% за страната), което определя общината като община от селски тип. Характерът на производството и обликът на района могат да се определят като подчертано селскостопански, което е преимущество за бъдещо развитие на живота и на връзката град – село.

Общинския център е разположен в добра близост до селските населени места, което предразполага за добра връзка град – село.

Таблица 25. Основни характеристики на населените места от общината

Населено място	Площ		2008 г.		2011 г.		Изменение на населението
	дка	км ²	жители	об/ км ²	жители	об/ км ²	
1.П.Тръмбеш	3394	3,394	5584	1645	5338	1573	-246
2.Вързулица	809	0,809	236	292	139	172	-97
3.Каранци	986	0,986	440	446	316	320	-124
4.Климентово	1120	1,120	1044	932	825	737	-219
5.Куцина	1331	1,331	876	658	628	472	-248
6.Масларево	1395	1,395	940	674	609	437	-331
7.Обединение	2488	2,488	1219	490	721	290	-498
8.Орловец	1427	1,427	682	478	598	419	-84
9.Павел	2116	2,116	1096	518	782	370	-314
10.П.Каравелово	1470	1,470	1932	1314	1777	1209	-155
11.П.Сеновец	1364	1,364	983	721	638	468	-345
12.Раданово	1374	1,374	2036	1482	1899	1382	-137

13.Ст.Стамболово	1016	1,016	287	282	107	105	-180
14.Страхилово	2693	2,693	1277	474	958	356	-319
15.Иванча	1636	1,636	656	401	410	251	-246
общо:	24619	24,619	19 288		15 745		-3543

Структура на населените места. На територията на общината доминират средните и малки населени места:

- села - до 200 обитатели - 2 бр. – 13,33%
- села от 200 до 1 000 об. - 10 бр. – 66,67%
- села от 1 000 до 2 000 об. - 2 бр. – 13,33%
- села от 2 000 до 5 000 об. - няма.
- мн. малки градове – до 10 000 об. - 1 бр. – 6,67%

Таблица 26. Площ на територията и гъстота на обитаване

Населено място	Площ	площ	2011	площ на	гъстота на обитаване
	дка	м2	жители	територията м2/жител	жители/м2
1.П.Тръмбеш	3394	3394000	5338	636	0,001572775
2.Вързулица	809	809000	139	5820	0,000171817
3.Каранци	986	986000	316	3120	0,000320487
4.Климентово	1120	1120000	825	1358	0,000736607
5.Куцина	1331	1331000	628	2119	0,000471826
6.Масларево	1395	1395000	609	2291	0,000436559
7.Обединение	2488	2488000	721	3451	0,000289791
8.Орловец	1427	1427000	598	2386	0,000419061
9.Павел	2116	2116000	782	2706	0,000369565
10.П.Каравелово	1470	1470000	1777	827	0,001208844
11.П.Сеновец	1364	1364000	638	2138	0,000467742
12.Раданово	1374	1374000	1899	724	0,001382096
13.Ст.Стамболово	1016	1016000	107	9495	0,000105315
14.Страхилово	2693	2693000	958	2811	0,000355737
15.Иванча	1636	1636000	410	3990	0,000250611
общо:	24619	24619000	15 745		

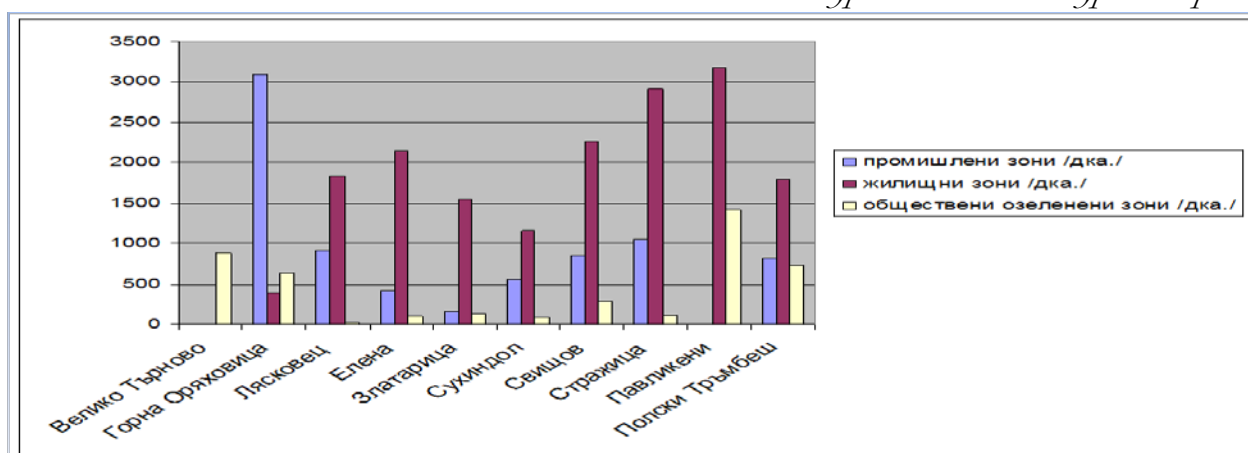
Таблица 27. Ниво на урбанизация на населението

година	Общо	градско население	%	селско население	%	ниво на изменение	
	брой	брой		брой		градско население	селско население
2004	17192	4815	28,01%	12377	71,99%		
2005	16755	4721	28,18%	12034	71,82%	0,17%	-0,17%
2006	16339	4679	28,64%	11660	71,36%	0,46%	-0,46%
2007	16002	4658	29,11%	11344	70,89%	0,47%	-0,47%
2008	15612	4604	29,49%	11008	70,51%	0,38%	-0,38%
2009	15309	4546	29,69%	10763	70,31%	0,20%	-0,20%
2010	14920	4470	29,96%	10450	70,04%	0,26%	-0,26%

Съществува традиция на връзката град - село и градски услуги на

населението от общината. Заслужава си да се обърне внимание на **модела “градско-селско обитаване”** и да се изследват възможните форми на неговото прилагане. През целия период на активна урбанизация у нас връзката на новите градски жители със селото не е прекъсвана както в някои големи европейски градове. Тази връзка е поддържана активно в периодите на свободното време в края на седмицата и отпуската. В настоящия етап на икономическа криза и затихване на урбанизационния процес тази връзка се засилва по чисто икономически причини – част от възрастното градско население и от безработното активно население търси на село в близост до земята по-лесен начин на съществуване.

Фигура 5. Степен на урбанизиране

4.2.2. Състояние на обществените сгради

Този проблем се наблюдава навсякъде в населените места. Навсякъде сградният фонд на обектите на културата, образованието, социалните дейности, кметствата се нуждаят от ремонт и прилагане на мерки за енергийна ефективност. Общината полага усилия да обновява сградите, като кандидатства за европейски средства.

По проект “Подобряване на състоянието и интеграция на малцинствените групи в неравностойно положение със специален фокус върху ромите” с проект: “Основен ремонт ОУ “Св. св. Кирил и Методий” с.Страхилово”, като съфинансиране е 5 % и 95% от МФ., Програма ФАР 2005/017 - 353.01.03, през 2009 г. е обновена сградата на училището в с. Страхилово. Проектът е на обща стойност 312 000.00 лева

През 2009 г. западното крило на Историческия музей в гр. Полски Тръмбеш, със застроена площ 385,00 кв.м от първия етаж е преустроено за градска библиотека /към Народно читалище «Отец Паисий»/ с финансови средства на общината на стойност 119 300.00 лева.

По национална програма „Оптимизация на училищната мрежа за учебната 2008-2009 г.” към Министерството на образованието и науката през 2008 г. е подписан договора със Сдружение «Физкултурен салон към СОУ «Цанко Церковски» - изпълнител на СМР, за изграждане на физкултурен салон. През 2009 г започна изграждането на физкултурния салон в СОУ «Цанко Церковски», гр. Полски Тръмбеш. Финансовите средства са от МОН и Община

Полски Тръмбеш на стойност 723 865.19 без ДДС и 868 638.22 с ДДС. Изграден и пуснат в експлоатация е физкултурния салон към СОУ „Ц. Церковски” – обща стойност на проекта 908 596.74 лв. през 2010 г.

Направен е ремонт на джамията в с. Орловец със средства от Междуправителствена комисия за възстановяване и подпомагане към МС на стойност 87685.00 лв

Направен е ремонт на църквата в с. Орловец със средства от Междуправителствена комисия за възстановяване и подпомагане към МС на стойност 59946.00 лв

Ремонтиран е покрива на Народно Читалище с.Куцина за 65 444 лв от капиталовите разходи на общината

Извършен е основен ремонт на покрив на СОУ "Цанко Церковски" гр. П. Тръмбеш за 72 660.00 лв.

СОУ „Ц. Церковски” гр. П. Тръмбеш през 2010 г. изгради външен асансьор за създаване на достъпна архитектурна среда в училище на стойност 70324.00 лв. /средствата са от бюджета на училището/

Проект на Храм - църква «Рождество Богородично» в гр.Полски Тръмбеш с наименование: “ Ремонт и реконструкция на Храм - църква «Рождество Богородично» в гр.Полски Тръмбеш и подобряване на прилежащите и пространства” е спечелен по мярка "Обновяване и развитие на населените места" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. Предстои да бъде изпълнен през 2013-2014 г.

Проект на Храм - църква «Св.Теодор Стратилат» с.Полски Сеновец с наименование: “ Ремонт и реконструкция на Храм - църква «Св.Теодор Стратилат» с.Полски Сеновец и подобряване на прилежащите и пространства” е спечелен по мярка "Обновяване и развитие на населените места" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. Предстои да бъде изпълнен през 2013-2014 г.

Проект на Храм - църква «Св.Параскева» с.Обединение, с наименование: Храм - църква «Св.Параскева» с.Обединение, и подобряване на прилежащите и пространства” е спечелен по мярка "Обновяване и развитие на населените места" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. Предстои да бъде изпълнен през 2013-2014 г.

Проект на Храм - църква «Рождество Богородично» с. Куцина, с наименование: “Ремонт и реконструкция на Храм - църква «Рождество Богородично» с.Куцина, и подобряване на прилежащите и пространства” е спечелен по мярка "Обновяване и развитие на населените места" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. Предстои да бъде изпълнен през 2013-2014 г.

Проект на Храм - църква «Възнесение Господне» с. Климентово с наименование: “ Ремонт и реконструкция на Храм - църква «Възнесение Господне» с.Климентово и подобряване на прилежащите и пространства” ” е спечелен по мярка "Обновяване и развитие на населените места" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. Предстои да бъде изпълнен през 2013-2014 г.

Проект на Храм - църква «Св.Йоан Рилски» с.Петко Каравелово, с

наименование: “Ремонт и реконструкция на Храм - църква «Св.Йоан Рилски» с.Петко Каравелово, и подобряване на прилежащите и пространства” е спечелен по мярка "Обновяване и развитие на населените места" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. Предстои да бъде изгълян през 2013-2014 г.

Необходимо е обновяване на сградите на кметствата и на част от образователната мрежа.

4.2.3.Обществени озеленени площи

Таблица № 43. Данни към 2011 г.

Населено Място	брой жители	зелени площи – м ²	стандарт м ² /ж.
Полски Тръмбеш	5338	74000	13,86
Раданово	1899	14000	7,37
Орловец	598	40000	66,89
Каранци	316	30000	94,94
Масларево	609	6530	10,72
Вързулица	139	19000	136,69
Обединение	721	64000	88,77
Иванча	410	43000	104,88
Полски Сеновец	638	59000	92,48
Стефан Стамболово	107	26000	242,99
Павел	782	8900	11,38
Страхилово	958	124680	130,15
Петко Каравелово	1777	45000	25,32
Куцина	628	40000	63,69
Климентово	825	94000	113,94
ВСИЧКО	15745	688000	
Средно за общината			43,70

Нормативно необходимите минимални обществени озеленени площи са:

- ◇ за големи градове – $20 \frac{\text{m}^2}{\text{жители}}$;
- ◇ за средни градове – $18 \frac{\text{m}^2}{\text{жители}}$;
- ◇ за малки градове – $12 \frac{\text{m}^2}{\text{жители}}$;
- ◇ за много малки градове – $8 \frac{\text{m}^2}{\text{жители}}$;
- ◇ за всички села – $4 \frac{\text{m}^2}{\text{жители}}$.

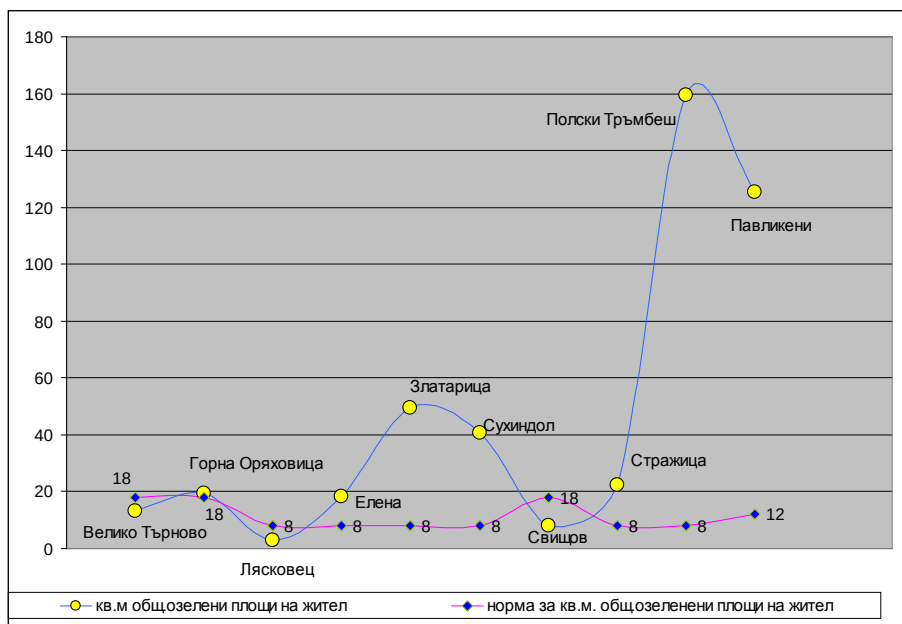
Обществени озеленени площи са: всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и горски паркове, гробищни паркове, ботанически градини, дендрариуми, защитни насаждения и разсадници

Обществените озеленени площи са 688 000 м² или 43,70 м²/жит. В П. Тръмбеш освен градския парк върху площ от 375 дка. има “Ловен парк”. Зоната включва открит и покрит басейн, ловни и спортни стрелбища. За Полски Тръмбеш нормата е от 8 м²/жит. - Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони.

Същевременно съществува и един “скрит” проблем - необезпеченост с терени за гробищни паркове. По-голяма част от съществуващите гробищни

паркове по ред причини са с изчерпани възможности.

Фигура 6. Обществено озеленени площи на жител от населението за област Велико Търново през 2010 г.

Поддържането на зелените площи се ръководи и осъществява от специализираното общинско предприятие за град Полски Тръмбеш, а по селата - кметовете на кметсва.

Поддържането на зелените площи се извършва въз основа на технологични нормативи, съгласно вида и категорията на зелената площ, повторяемостта и обема на работите на съответните структурни елементи.

Кметство Полски Сеновец реализира през 2009 г. проект: "Почистване на парковите пространства в с.Полски Сеновец и възстановяване на зони за отдих", финансиран от ПУДООС и е на стойност 9299.00 лв. Кметство с.Обединение реализира проект: "Красота и романтика в парковете на с.Обединение", финансиран от ПУДООС и е на стойност 9604.33 лв Кметство с.Павел реализира проект: "Почистване и облагородяване на територията около дере с.Павел", финансиран от ПУДООС и е на стойност 9480.42 лв Кметство с.Масларево реализира проект: "Облагородяване на замърсени площи чрез почистване на територията на кметство с.Масларево", финансиран от ПУДООС и е на стойност 9349.00 лв Кметство с. Раданово реализира проект "Парковете - белите дробове на населените места" с. Раданово, финансиран от ПУДООС и е на стойност 9966.17 лв

Изразходваните средства през 2010 г. са 6525,00лв. за общинска дейност, материали и горива за почистване на зелените площи.

Изпълнение 28 382 лв. за общ. дейност, материали и горива за почистване на зелените площи, в т.ч. капиталови разходи – 2 036 лв.през 2011 г. Сдружение с нестопанска цел „Център за устойчиво развитие“, гр.П.Тръмбеш реализира проект: „Децата от Полски Тръмбеш обичат природата и я опазват“ на обща стойност 2937,00 лв, към Министерството на околната среда и водите, по ПУДООС , кампания „Чиста околна среда” -

основни дейности: ръчно почистване на замърсени терени, закупуване и монтиране на мини футболни врати, въртележка цвете, маса с пейки, кошчета, боядисване на съществуващи съоръжения.

Изразходвани са през 2012 г. 24 148 лв. за обществена дейност, материали и горива за почистване на зелените площи, в т.ч. капиталови разходи – 7 290 лв. за закупуване на машинка за дейността.

4.2.4. Състояние на устройствени планове и кадастър

Плановите на част населените места са остарели, неактуални и физически негодни. Техните частични изменения, “на парче”, са порочна практика, която създава неадекватност, неустойчивост и сериозни проблеми на управлението. Създаването на нов кадастър и нови планове за регулация и застрояване е неотложна необходимост.

ОГП – Общ градоустройствен план

КП – Кадастрален план

ЗРП – Застроителен и регулационен план

РП – Регулационен план

Таблица 28. Одобрени планове на общината

Населено място	жители	Площ	ОГП	КП	ЗРП	РП	ЗАБЕЛЕЖКА
	брой	дка	година	година	година	година	
1.П.Тръмбеш	5338	3394	1975г	2010	1975	1975	
2.Вързулица	139	809	-	1933		1933	
3.Каранци	316	986	-	1937		1937	
4.Климентово	825	1120	-	1996	1996	1996	
5.Куцина	628	1331	-	1928		1928	
6.Масларево	609	1395	-	1929		1929	
7.Обединение	721	2488	-	1970		1970	
8.Орловец	598	1427	-	1930		1930	
9.Павел	782	2116	-	1927		1927	
10.П.Каравелово	1777	1470	-	2008		2008	
11.П.Сеновец	638	1364	-	1962		1962	
12.Раданово	1899	1374	-	1920		1920	1996 - неodobрен
13.Ст.Стамболово	107	1016	-	1920		1920	
14.Страхилово	958	2693	-	1973		1973	
15.Иванча	410	1636	-	1919		1919	
общо:	15 745	24619					

Нов цифров кадастрален план има изготвен през 2010 г на град Полски Тръмбеш и през 2008 г. – цифров кадастрален план и регулационен план на с. Петко Каравелово. Създаването на нови устройствени планове в останалите населени места е неотложна необходимост, изискваща значителни средства и непрекъснато планиране и обезпечаване във времето.

5.Пространствено развитие на община Полски Тръмбеш

За подобряване на физическата и жизнената среда на общината и за осигуряване на устойчива и екологична среда с по-високо качество на живот и нови възможности за икономическо развитие и социален просперитет, и утвърждаване на общината като привлекателно място за живеене и като притегателен център за инвеститори и посетители, необходима гъвкавост при прилагане на местни политики.

Политиката за пространствено развитие ще бъде главно определена от концепция за пространствено развитие на община Полски Тръмбеш, която към момента на разработване на Общинския план за развитие на общината за периода 2014-2020 не е изготвена.

Горепосоченият стратегически документ ще се изготви в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 (НКПР)– средносрочен стратегически документ, който дава насоките за устройство, управление и опазване на националната територия и акватория и създава предпоставки за пространствено ориентиране и координиране на секторните политики. Заедно с Националната стратегия за регионално развитие 2012 – 2022 г. тя е основен документ в най-новото законодателство на Република България и дългоочакван инструмент за интегрирано планиране и устойчиво пространствено, икономическо и социално развитие.

Концепцията за пространствено развитие, ще определя средносрочните перспективи и цели за пространствено развитие на територията ѝ по отношение на мрежата от населените места, връзките със съседните общини и областния център, както и интегрирането на територията на общината в регионалната транспортна, енергийна и телекомуникационна мрежа. Концепцията за пространствено развитие на общината най-общо ще съдържа:

1. функционално-йерархична структура на мрежата от населени места в общината и връзки с центровете на съседните общини, областния и други центрове, свързани с развитието на общината.

2. оси на развитие - с регионално, над общинско и общинско значение, и връзки с осите на развитие на съседни общини и с националните оси.

3. транспортни и други инфраструктурни мрежи - с областно и местно значение, включително връзки със съседни общини и трансгранични връзки.

4. функционално зониране на пространството - индустриални и бизнес зони с регионално и местно значение на територията на общината, зони за туризъм и отдих с регионално и местно значение, зони за транспортни дейности, защитени територии, пространствена организация на инфраструктурата в областта на здравеопазването и образованието.

След изготвянето на горепосочените документи е възможно да се породят необходимост от актуализация на общинския план за развитие, който да е в пълно съответствие и синхрон с тях.

6. Екологично състояние и рискове

6.1. Състояние на атмосферния въздух:

Основните замърсители на атмосферния въздух са автомобилния транспорт, отоплението в бита и промишлените производства.

Не може да се направи точна оценка на замърсяването на въздуха от отделните източници поради факта, че няма организиран контрол в общината върху емисионните източници. Намаляването на емисиите в района в сравнение с предишните години се дължи на намаляването на производствената дейност на предприятията.

Регионът на общината не е включен в Националната система за екологичен мониторинг. Наличната информация не показва замърсяване на въздуха и наднормени концентрации на вредни газове и прах. Няма данни за случаи на превишаване на ПДК за прах, серен диоксид, азотен оксид и въглероден оксид.

Като цяло параметрите на компонента въздух на околната среда в района са в рамките на приетите норми

Прахът е главния по значимост замърсител. Единичните измервания показват близки до пределно допустимите концентрации на прах в определени периоди на годината. Наблюдава се увеличаване на концентрацията на CO₂ през зимните месеци, след навлизане в отоплителния сезон. Тогава замърсяването се движи около допустимата концентрация.

Причини за увеличените стойности на фините прахови частици могат да се дължат на следните 3 (три) източници на замърсяване:

➤ *Инсталации и технологии в отраслите на икономиката.*

В община Полски Тръмбеш няма промишленост, причиняваща силно замърсяване на въздуха. Поради факта, че в момента основните замърсители от промишлеността не работят или не произвеждат продукция, състоянието на атмосферния въздух е сравнително добро.

➤ *Трафика на транспорта и състояние на пътната инфраструктура*

Улиците с голям трафик в общината са разположени предимно в доста открити райони с добра вентилация. Трафикът като цяло не се счита за голям проблем за качеството на атмосферния въздух в община Полски Тръмбеш. Пределните норми може да се надвишат заради слабата вентилация по време на спокойна метеорологична обстановка.

Значителна част от праховите частици в атмосферния въздух идва от повторната циркулация на частиците от земната повърхност, където се уталожват. За намаляване на запрашеността в населените места е необходимо периодично почистване на пясъка и измиване на улиците.

Увеличението на автомобилния парк, както и физическото му остаряване (75% от МПС са над 15 години) могат да допринесат до замърсяване на въздуха с оловни аерозоли и азотни оксиди.

➤ *Отопление*

Домакинствата и потребителите променят източниците си на отопление в зависимост от цените на горивата. Потреблението на различни горива, варира

в зависимост от потребителските цени. Високите цени на електроенергията тласнаха населението да използва печки и горива за битови нужди. Нискокачествените горива (въглища, брикети и дърва) се използват широко за битово отопление. Употребяваните печки не са с контролирано горене и в населените райони причиняват замърсяване на въздуха. През зимния период с тихо време (слаб вятър) и температурна инверсия, битовото отопление без съмнение причинява проблеми с качеството на въздуха

Контролна дейност по състоянието на атмосферния въздух ежесмесечно извършва РИОСВ, гр. Велико Търново в няколко пункта – Велико Търново, Свищов, Горна Оряховица.

6.2. Състояние на водите:

Водните ресурси на територията на общината са ограничени и недостатъчни. Площта на повърхностните води на територията на общината е 6.000 км² в т.ч. реки, дерета, язовири. Основна водна артерия на общината е р.Янтра и нейния ляв приток - река Елийска

Водите на р. Янтра и р. Елия, които протичат на територията на общината се характеризират със значително съдържание на разтворими, неразтворими и органични вещества, чиято концентрация ги отнася към втора и трета категория на замърсеност. Битово-фекалните и промишлените води на гр. Полски Тръмбеш се заустват пряко в р. Янтра и р.Елия. С това е свързано и основното замърсяване на повърхностните води на територията. Проблем за качеството на водите на р. Янтра е и животновъдството.

Състояние на подземните води на територията на БДУВДР-ПЛЕВЕН през 2011 г. BG1G0000QAL020

Порови води в Кватернера - р. Янтра –пункт за мониторинг - МР 107 при Раданово - пунктът е в добро химично състояние по Стандартите за качество.

BG1G0000QPL026

Порови води в Кватернера - между реките Осъм и Янтра пункт МР 132 при Вързулица в пункта се запазват високи стойностите на хром. В този пункт е заложен оперативен мониторинг по показател хром шествалентен

6.3. Питейна вода :

Питейната вода е ценен ресурс, който се нуждае от пестене, възстановяване и опазване от замърсяване. Остарялата водопроводна мрежа, оказва влияние върху качеството на питейната вода. При бактериологичните анализи отклоненията са несъществени.

Всички населени места в Община Полски Тръмбеш са водоснабдени. Населените места ползват вода от хидровъзел “Йовковци”, изграден за питейно - битово водоснабдяване. Използват се още и местни водоизточници – чешми, дренажи, каптажи, шахтови и сондажни кладенци.

Количествените показатели на подадена питейна вода, по населените места на общината за периода 2008 – 2010год., са както следва:

Таблица 29. Количествени показатели на питейната вода

Населено място	2008г. (м³)	2009г. (м³)	2010г. (м³)	Обхват – загуби (%)	Местни водоизточници
гр. П. Тръмбеш	327 110	346 370	350 130	50,8 - 49,2	каптаж
с. Вързулица	18 100	17 720	24 530	49,5 - 50,5	шахтов кладенец
с. Иванча	34 610	36 100	28 990	50,6 - 49,4	дренаж
с. Каранци	29 450	28 990	26 650	55,7 - 44,3	каптаж
с. Климентово	51 000	52 940	47 280	56,8 - 43,2	шахтов кладенец
с. Куцина	56 400	58 820	58 570	50,4 - 49,6	три шахтови кладенци
с. Масларево	56 530	61 030	54 330	54,6 - 45,4	шахтов кладенец и два дренажа
с. Обединение	164 850	131 040	120 700	21,2 - 78,8	три дренажа
с. Орловец	27 150	32 540	32 340	36,4 - 63,6	дренаж, каптаж
с. Павел	54 050	53 740	47 920	55,7 - 44,3	два сондажни кладенеца и дренаж
с. П. Каравелово	93 400	94 000	89 850	58,1 - 41,9	три шахтови кладенеца
с. П. Сеновец	66 660	73 440	63 490	44,5 - 55,5	дренаж
с. Раданово	88 300	88 520	84 320	52,7 - 47,3	шахтов кладенец
с. Страхилово	68 800	68 576	65 670	45,4 - 54,6	два дренажа
с. Ст. Стамболово	24 940	29 430	26 810	39,4 - 60,6	дренаж
Общо количество:	1 161 350	1 173 256	1 121 580	47,7 - 52,3	

Показатели

Водоизточници - брой	27
Помпени станции - брой	18
Резервоари (черпателни и напорни) - брой	23
Дължина на водопроводната мрежа - км	352

Водопреносната система в населените места обслужва 100% от населението на общината. Няма населени места с режимно водоснабдяване.

Установена е обща загуба при подаване на питейна вода в размер на 52 %. Последното говори за силната амортизация (технически проблеми в тръбопроводната система), както на вътрешните, така и на довеждащите водопроводни системи, което налага необходимост от извършване на подмяна и ремонт на същите.

С оглед рационалното потребление на водните ресурси в общината е необходимо да се прекрати практиката за използване на питейната вода за напояване (поне където е възможно) и за тази цел да се използва водата от реките.

Данните от мониторинга на питейните води за съдържание на нитрати за периода 2008г. – 2011г. показват, че водоизточниците на пет села в общината са замърсени с нитрати:

Таблица 30. Замърсяване с нитрати

Населено място	Орловец	Каранци	Ст. Стамболово	Иванча	Страхилово
	мг/л				
2008г	25,9 – 35	56,9 – 171	33,8 – 76	28 – 88	34,6 – 49,5
2009г	38,3 – 70,6	69,5 – 174	10,9 – 85	33-73	35 – 59,5
2010г	33 – 88,1	181 – 208	40 – 75	50 - 114	50 – 64,1
2011г	38,6 – 89,5	141– 155,9	68,94 – 83,6	86,4 – 90,7	63,3 – 76,2

Източник: РЗИ

6.4. Отпадни води.

Висок екологичен риск създава липсата на изградени ПСОВ в населените места на общината, отпадъчните битово-фекални води постъпват директно в р. Янтра и р. Елийска. Река Янтра и притоците ѝ преди навлизането си в територията на община Полски Тръмбеш приемат непречистените и пречистени отпадъчни води от редица населени места, през които преминават. Всички отпадни води на населените места през които преминава р. Янтра на територията на общината заустават отпадните си води в нея. Липсата на пречиствателни станции за отпадъчни води на територията на общината и директното им заустване води до увеличаване на замърсяването на река Янтра – защитена зона BG 0000610 в НАТУРА 2000.

Нито едно от населените места на общината няма изградено съоръжение за пречистване на отпадните води.

6.5. Почви :

Почвата и земеделските земи са основен природен ресурс върху който се развива цялата жизнена и стопанска дейност на човека. Опазването на екологичните и производствени функции на почвата е в тясна връзка с качеството на произвежданата селскостопанска продукция и рефлектира върху здравето на хората.

Основните замърсители на почвата са: изхвърлянето на отпадъци от бита, неправилната употреба на химични средства за растителна защита в селското стопанство и напояването със замърсени води.

Замърсяване на почвите с ПРЗ (пестициди)

Високата химизация на българското земеделие през 70-те и 80-те години на миналия век доведе до оставането на стотици тонове залежали и негодни за употреба продукти за растителна защита (пестициди). Тяхното съхранение в полуразрушени складове и стопански постройки на бившите ТКЗС и АПК създаваше постоянна заплаха от замърсяване на почвата и подземните води, от натравяне на хора и животни.

С финансовата помощ на МОСВ и МЗХ през последните години в общините на територията на РИОСВ – В. Търново бяха обособени 12 бр. складове – в 12 общини и 4 площадки с общо 46 бр. „Б-Б” кубове, където надеждно и екологосъобразно се съхраняват около 550 000 кг. стари, залежали и излезли от употреба пестициди.

Таблица 31. Б-Б кубове и количествата ПРЗ (налични на територията на РИОСВ до 2011 г.)

	Местоположение на Б-Б кубовете		Количество на ПРЗ в кг (литър)
	Населено място	Община	
	С. Павел	Полски Тръмбеш	3 бр. – 6 000 кг.
	С.Обединение	Полски Тръмбеш	14 бр. – 28 000 кг.
	С. Климентово	Полски Тръмбеш	8 бр. – 16 000 кг.
	Гр. Стражица	Стражица	21 бр. – 42 000 кг.

Ерозия на почвата

Всяка година ерозията е бич за повече от половината земеделски земи в България.

За района на Великотърновска и Габровска област на ветрова ерозия са подложени над 80 хил. дка. земи предимно в равнинната и обезлесена част на Свищовска, Павликенска и Полскотръмбешка общини. Обикновено на 4-5 години веднъж през пролетта силни ветрове и суховеи отнасят стотици тонове плодородна почва, което довежда до загуби на хумус, торове и засети култури.

6.6. Твърди битови отпадъци :

Проблемът с отпадъците е един от най-широко застъпените проблеми във всички общини в България. На територията на общината има и нерегламентирани сметища. За 2011 г. са депонирани 8476 тона отпадъци, от тях 7726 са битови на общинското депо в града.

Община Полски Тръмбеш участва като партньор на общините Борово, Бяла, Две Могили, Ценово, Полски Тъмбеш, Опака в „Регионално сдружение за управление на отпадъците – ЯНТРА-ЛОМ 2008” за изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Борово/Бяла.

Таблица 32. Количество натрупани ТБО по населени места за 2011 г.
по данни на Община П.Тръмбеш

населено място	кол.ТБО куб.м/г	населено място	кол. ТБО куб.м/г.
П.Тръмбеш	5097,68	Масларево	278,8
Вързулица	76,10	Обединение	311,95
Ст.Стамболово	70,61	Орловец	267,05
Страхилово	408,05	Павел	354,05
Иванча	182,20	П.Сеновец	306,58
Каранци	151,60	Раданово	657,04
Куцина	235,23	П.Каравелово	622,77
Климентово	293,10		
Общо:	9 312,81		

Общини със 100 % въведено организирано събиране на твърди битови отпадъци са Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Златарица, Севлиево, Трявна, Полски Тръмбеш, Павликени, Сухиндол, Стражица и Свищов. Общините Габрово – 90,2%, Дряново – 99,08 % и Елена – 92,9%, които нямат сто процентово покритие на организирано сметосъбиране и сметоизвозване поради големия брой махали и единични имоти в планински райони.

Общото количество за събраните и депонирани на общинското депо отпадъци по видове на територията на община Полски Тръмбеш за периода 2006-2010 г. е показано в Таблица № 46.

Таблица 33. Количество на отпадъците по вид за периода 2007-2012 г.

Вид на отпадъците	Количество (тон)					
	2007г.	2008г.	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.
Битови отпадъци	4 892	4 793	6 054	7 692	7726	8249
Строителни отпадъци	693	864	1 435	576	750	н.д.
Производствени отпадъци	40.661	58.234	н.д.	н.д.	н.д.	н.д.
Опасни отпадъци	0.439	0.546	н.д.	н.д.	н.д.	н.д.
ОБЩО	5626.1	5715.78	7489	8268	8476	8249

Източник: Общинска администрация Полски Тръмбеш

Количеството на събраните битови отпадъци на територията на община Полски Тръмбеш за периода 2006-2010 г. е определено на база отчетите на дружествата, извършващи дейностите по третиране и транспортиране на отпадъците, които се представят на общината. Докладваните количества са представени в Таблица № 47.

Таблица 34. Количество битови отпадъци и норма на натрупване за периода 2007-2012 г.

Година	2009		2010		2011		2012	
	т	м ³	т	м ³	т	м ³	т	м ³
Битови отпадъци	6 054	20181	7 692	25640	7726	25753	8249	27496
Норма на натрупване (кг/жит.год.)	370 (население 16331)		480 (население 16000)		490 (население 15745)		529 (население 15568)	

Забележка: Приета е плътност на битовите отпадъци 0,3 т/м³

Нормата на натрупване е изчислена по данни за населението с настоящ адрес на ГРАО.

Количеството на събраните отпадъци се оценява на база броя на курсовете на камионите, поради липсата на везна на съществуващото депо за измерване на отпадъците, постъпващи за депониране. Проблемите с управлението на отпадъците в община Полски Тръмбеш са идентични с тези, които съществуват в повечето малки общини в страната. В основата на тези проблеми стои както недостатъчните финансови средства, така и информация за количествата генерирани отпадъци на територията на общината и техният състав поради липсата на изградени измервателни съоръжения на общинското депо за ТБО.

- Нормата на натрупване
- Съгласно наличните в общината данни нормата на натрупване (НН), изчислена на база отчетените количества битови отпадъци варира в границите между 299 и 511 кг/жител/година. През последните години е налице тенденция към нарастване на нормата на натрупване.

На територията на община Полски Тръмбеш се наблюдава увеличение на количествата образувани битови отпадъци, което се дължи на нарастващите консумативни потребности на населението.

- Сезонен характер на образуването на отпадъци

Таблица 35. Разпределение на ТБО по сезони

Сезон	Типично разпределение за страната
зима	20%
пролет	25%
лято	30%
есен	25%

- Морфологичен състав на битовите отпадъци

Липсват данни за състава на отпадъците на територията на община Полски Тръмбеш, тъй като не е извършвано проучване за определяне на морфологичния състав на отпадъците. На база на данните от Програмата за прилагане на Директива 99/31/ЕС, по експертна преценка е предложен състав, който е представен по - долу в таблицата.

Таблица 36. Морфологичен състав на битовите отпадъци

Фракции	Селища до 3000ж	Селища до 25000ж
Хранителни	20.00%	24.00%
Хартия	5.00%	7.00%
Картон	3.00%	4.00%
Пластмаса	7.00%	9.00%
Текстил	2.00%	4.00%
Гума	1.00%	1.00%
Кожа	1.00%	1.00%
Градински	33.00%	23.00%
Дървесни	3.00%	2.00%
Стъкло	4.00%	6.00%
Метали	2.00%	2.00%
Инертни	18.00%	16.00%
Опасни	1.00%	1.00%

Източник: Проект подготовка на мерки за управление на отпадъците в регион Борово

Строителни отпадъци

Основните проблеми, свързани с този вид отпадъци, са неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от гражданите и фирмите, което води до формиране на нерегламентирани сметища главно на входовете и изходите на населените места, около пътните артерии и замърсяване на зелените площи в самите населени места. Често се констатира случай на изхвърлени строителни отпадъци в контейнерите за битови отпадъци. Това води до бърза амортизация на съдовете и затрудняване на процеса на организираното събиране на битовите отпадъци.

Общото количество отпадъци от строителството и разрушаване на сгради, депонирани на общинското депо за отпадъци за периода 2007-2010 г. е 3568 тона (1982,3м³), по данни на оператора на депото.

Таблица 37. Количество на строителните отпадъци за периода 2008 -2011 г.

Година	2008		2009		2010		2011	
	т	м ³	т	м ³	т	м ³	т	м ³
Строителни отпадъци	864	480	1435	797,3	576	320	750	416,7

Източник: Общинска администрация –Полски Тръмбеш

Забележка: Приета е плътност на битовите отпадъци 1,8 т/м³

Строителните отпадъци се образуват в незначителни обеми от строителство, ремонт и реконструкция на сгради и други обекти. Практика е строителните отпадъци да се депонират смесено с битовите отпадъци. Към момента няма депо за строителни отпадъци и няма съществуващи инсталации за предварително третиране на строителните отпадъци в общината.

Производствени отпадъци

Съгласно наличната информация за периода 2007-2010 г. на територията на община Полски Тръмбеш, образуваните производствени отпадъци, са предадени на други фирми за последващо третиране. Няма оползотворени и/или обезвредени производствени отпадъци за разглеждания период на територията на общината. Основен източник на производствени отпадъци са фирмите «Първи май», «Сикотерм индъстрийс» и «Леяр и Ко», гр. Полски Тръмбеш. Производствените отпадъци основно са с код на отпадъка 12 01 01 стърготини, стружки и изрезки от черни метали от Група 12 - отпадъци от формоване, физична и механична повърхностна обработка на метали и пластмаси.

Таблица 38. Производствени отпадъците за периода 2007-2010 г.

Год.	Име на фирма	Код на отпадъка	Образувано количество (тон)	Код на отпадъка	Образувано количество (тон)
2007г.	Първи май	120202	18,000	170402	0,116
	Леяр и Ко	100903	4,440	100914	3,750
	Водоснабдяване	100101	4,920		
	Брилянт Търновград	150101	0,080		
	Сикотерм индъстрийс	08410	0,020	120101	9,190
		150104	0,040	08112	0,100
		120102	0,020	150102	0,025
2008г.	Първи май	170504	5,614		
	Водоснабдяване	100101	7,000		
	Брилянт Търновград	150101	0,620		
	Леяр и ко	100903	11,650	100914	12,500
	Сикотерм индъстрийс	08410	0,040	030105	16,010
		120102	0,020	120101	4,750
		150104	0,038	150102	0,045
		200101	0,060	200101	0,060
2009г.	Няма данни				
2010г.	Няма данни				

Зелени отпадъци

Събраното количество растителни отпадъци за община Полски Тръмбеш за периода 2007-2010 г. е 4 088,76 т. (20 443.8 м³). Данните са за събрани растителни отпадъци от паркове и градини (вкл. и от домакинствата).

Таблица 39. Количество на растителни отпадъци, събрани през 2007- 2010 г.

Година	2007		2008		2009		2010	
	т	м ³	т	м ³	т	м ³	т	м ³
Растителни отпадъци	632	3160	753	3765	1322	6610		

Забележка: Приета е плътност на растителните отпадъци 0,2 т/

Таблица 40. Нерегламентирани сметища в общината за 2012 г.

№	Населено място	Местност	Площ, (дка)
1.	с. Климентово	“Белия баир” (изоставена кариера за глина)	1
2.	с. Раданово	“При воденицата”	3
3.	с. Каранци	“Над могилата”	2
4.	с. Орловец	“Бостанлъка”	3
5.	с. Полски Сеновец	“Бърчината”	4
6.	с. Петко Каравелово	“Под селото”	5
7.	с. Куцина	“Горния гъл”	5
8.	с. Иванча	“Лозенски баир”	3
9.	с. Обединение	“Под ямата”	3
10.	с. Масларево	“Бостанлъка”	2
11.	с. Вързулица	Площадката е старо торище	2
12.	с. Стефан Стамболово	“Под селото”	3
13.	с. Павел	Площадката е бивши силажни траншеи	3
14.	с. Страхилово	Площадката е глинена кариера	2

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ:

- Има населени места с режим на водоподаване за битови нужди;
- На територията на общината не са установени трайно увредени почви, замърсени и негодни за селскостопанско производство;
- Три обекта попадат в НАТУРА 2000 – река Янтра, река Студена и Беленската гора;
- Всички населени места в общината са обхванати от организирана система за сметосъбиране;
- Все още няма изградено съвременно регионално депо за отпадъци в гр. Бяла.

7. ИНСТИТУЦИОНАЛЕН И АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

Човешки ресурси

Общинска администрация се състои от 90 служители, като 78% са с висше образование, а 22% със средно образование.

Структурата на администрацията на общината е организирана в дирекции които осигуряват изпълнението на законите, подзаконовите нормативни актове и решенията на Общинския съвет, подпомагат кмета при осъществяване на правомощията му, осигуряват технически дейността му и извършват дейности по административно обслужване на гражданите и юридическите лица.

Дейността на общинската администрация се осъществява от държавни служители и лица, работещи по трудово правоотношение. Същите имат права и задължения, предвидени в Закона за държавния служител, в Кодекса на труда и в нормативните актове по прилагането им. Длъжностите в общинската администрация са ръководни, експертни и технически, като те се заемат по ред и при спазване на условията и изискванията на Кодекса на труда, Закона за администрацията, Закона за държавния служител, Наредбата за прилагане на Единния класификатор на длъжностите в администрацията, и други нормативни актове.

Разработени са и се прилагат вътрешни правила за работа както и инструкции за дейността на отделните дирекции, посредством които са въведени ефективни връзки за координация и субординация между отделните звена.

Изграждането на административен капацитет е важно условие за ефективното усвояване на средства от фондовете на ЕС. Това обуславя значението на институционалното развитие за генериране на нови проекти и мобилизиране на финансови ресурси.

Обслужващите функции на общинския център и неговия административен статут са предпоставки за появата на специфичен тип институционални структури. Такива са структурите на съдебната власт и на други правоохранителни институции. От органите за сигурността и обществения ред, които се намират на територията на общината, основно място заемат подструктурите на МВР – Районно управление „Полиция”, гр. Полски Тръмбеш и Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението”. Местната власт осъществява функции по взаимодействието с органите по сигурността и обществения ред при закрилата на децата и гражданите на обществени места

От особено значение е обмен на опит и добри практики, внедряване на европейски стандарти и ноу-хау, развитие на публично-частни партньорства, внедряване на информационни и електронни системи за обслужване на гражданите и бизнеса.

Община П. Тръмбеш има опит във внедряването на модерни и ефективни мерки в администрацията за придобиване на капацитет за работа в новите икономически и социални условия. Предстоят предизвикателства, свързани с въвеждане на нови практики и инструменти и подобряване на

съществуващите.

Административно обслужване

От няколко години в сградата на общината функционира Център за услуги и информация на гражданите. В Центъра не е въведено обслужване „на едно гише” и няма автоматизация на целия документооборот.

Въведена е специализирана информационна система за обслужване на бизнеса и гражданите по електронен път /предоставяне на електронни услуги/; предоставяне на информация, чрез електронни регистри за общинската собственост; заплащане на административни услуги по електронен път.

Ролята на органите на местното самоуправление и общинската администрация е ключова по отношение на следните области:

- влияние върху икономическата среда (най-вече чрез местни данъци и такси)
- насърчаване на частния бизнес чрез инвестиции в публичната инфраструктура
- пряко участие в отделни проекти, в които е ангажирана общинска собственост и които могат да бъдат основа за публично-частни партньорства
- подпомагане на определени инициативи, чрез помощ при тяхното финансиране (най-вече чрез предоставяне на гаранции, насърчаване на кредитни кооперации)
- предоставяне на качествени публични услуги, които да бъдат убедителен аргумент в полза на ясни и прозрачни отношения между бизнеса, гражданството и общинската администрация (по принципа “видим ефект от данъците на населението”).

Основополагащ принцип на административното обслужване е осигуряването на достъп до услуги по различни канали (на гише, по интернет, по телефон, по пощата). Въпреки това, все още основната част от административните услуги се предоставят на „гише”. Развитието на електронното управление в общината както и в страната като цяло се осъществява с бавни темпове.

За подобряване на качеството на административното обслужване през следващия програмен период 2014-2020 общината ще се насочи към въвеждане на нови интегрирани административни услуги, осигуряване на оперативна съвместимост между съществуващите системи и служебен обмен на информация и документация.

Изпълнени проекти

Освен действията за подобряване на административното обслужване на населението и бизнеса местната власт има възможност да концентрира ресурси и в посока междуобщинско сътрудничество. Общината има потенциал за реализиране на проекти за интегрирано местно развитие с други общини със сходни демографски, икономически условия и наличие на природни ресурси.

Изпълнен е през 2010г. проект: “Оптимизиране на процесите и

интегриране на административните услуги в община Полски Тръмбеш” е подаден в Министерството на държавната администрация и административната реформа. Проектът е на стойност 322 000 лв.

Реализиран е проект „Оптимизиране на процесите и интегриране на административните услуги в Община Полски Тръмбеш” по Договор № А-09-31-9С/12.06.2009 г. с Министерство на ДА на стойност 322001,00 лв.

Община Полски Тръмбеш е побратимена с Община Сант'Елпидио а Маре, Република Италия, във връзка с проект MOVIE ”Music Tourism Volunteering In Europe” по програма „Европа за гражданите“ мярка 1 ”Побратимяване на градове”, Дейност 1 ”Активни граждани за Европа”.

Община Полски Тръмбеш спечели проект „Развитие на професионалните умения и квалификацията на служителите на Община Полски Тръмбеш”, по ОПАК BG051PO002/12/2.2-07. Целта е обучение на общински служители, подобряване ефективността на работата, укрепване капацитета на служителите при изпълнение на служебните им задължения. Изпълнението на проекта е през 2013 г.

По отношение капацитета за управление на проекти от 2007 г. досега само при 7 % от проектите е имало/има някакви трудности или закъснения. Това показва, че общината е изградила добра организация за реализация на проектите си, има необходимия административен, технически и финансов капацитет и е изградила ползотворно сътрудничество с финансиращите институции.

Община Полски Тръмбеш за периода 2007 – 2013 г. е изпълнила успешно над 53 проекта. Усвоените средства са 17 535 000 лева. От национални фондове и институции са усвоени 32,88 %; средства от ЕС – 64,88% и от Програма за ТГС „Румъния – България” – 2,25%

В 9 проекта е била партньор с други организации или общини. Има изпълнени два проекта по Програма за трансгранично сътрудничество „Румъния – България”.

В много от инвестициите са вложени и капиталови разходи. Усвоените средства са над 3 000 000 лв.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ:

- За да се повиши качеството на административния капацитет, модернизира управлението за предоставяне на висококачествени публични услуги за гражданите и бизнеса е необходимо да се използват възможностите, които ще се предоставят по Оперативна програма „Добро управление 2014-2020 г.” в три главни направления: повишаване на институционалния капацитет, ефективността и ефикасността на публичната администрация; предоставяне на качествени услуги на гражданите и бизнеса и развитие на електронното управление; ефективно и ефикасно усвояване на средствата от ЕС.
- Въвеждане на нови административни услуги предоставяни, чрез интернет;

SWOT - АНАЛИЗ

Обикновено при оценъчните и прогнозните изследвания се използват два основни подхода – емпиричен и експертен. При емпиричния подход се извеждат закономерности на основата на анализирана емпирична информация с помощта на статистически и математически модели. При експертния подход се разчита на опита на експертите, като се допуска, че те имат нужния капацитет да разкриват закономерности и да правят синтезирани достоверни оценки, без да е необходимо да се разработват сложни математико-статистически модели.

SWOT-анализът спада към експертната група методи, но той не може да бъде разработен без необходимата изходна информация. За първи път този метод за анализ е използван в научните разработки, посветени на управлението (мениджмънта) на фирмите. Най-често SWOT-анализът се използва за идентифициране на организационното състояние на фирмата и за очертаване на тенденциите в нейното развитие. По-късно SWOT-анализът е пренесен и в други области като регионално планиране, околна среда, туризъм и др.

Главната цел на SWOT-анализа е да се извърши взаимообвързана оценка на вътрешните за дадена организация или регион силни (Strengths) и слаби (Weaknesses) страни, както и на външните за организацията или региона възможности (Opportunities) и заплахи (Threats). Приема се, че вътрешните страни (силните и слабите страни) могат да се контролират от организацията, докато външните фактори (възможности и заплахи) определят състоянието на средата, в която се развива организацията или региона.

В световната практика SWOT-анализът се е утвърдил като задължителен елемент на стратегическото планиране. Значението на SWOT-анализа се подсилва и от факта, че той е регламентиран като задължителна процедура при всички планове и програми, свързани с усвояването на структурните фондове и инструменти на Европейския съюз.

Резултатите от SWOT-анализа позволяват точно формулиране на приоритетите и целите за развитие на общината, както и периодична оценка на мястото ѝ в рамките на региона. Те позволяват да се планират и реализират конкретни мерки за коригиране на състоянието на общината. Сред елементите на анализа има взаимовръзки, които разкриват потенциала за развитие, а също и такива, които показват ограниченията (лимитиращите фактори) и проблемите, които предстои да бъдат преодоляни. Преди да се премине към SWOT-анализа на отделните сектори в социално-икономическото развитие на община Полски Тръмбеш, е важно да се подчертае, че в нашата страна все още има проблеми, свързани с наличието, количеството и качеството на необходимата изходна информация и достъпа до нея. Както и при всички останали анализи, предназначени за органи и лица, вземащи решения, трябва да се работи с достоверна, официализирана информация.

 СИЛНИ СТРАНИ	 СЛАБИ СТРАНИ
❖ Добро състояние на атмосферния въздух, почвите и повърхностните води ❖ Добри природо-климатични условия за развитие на земеделие: почви, умерен климат, традиции в земеделието за отглеждане на зърнено-фуражни култури ; ❖ Наличие на специализирана паралелка «Земеделец» в училището, което подпомага развитието на земеделието в общината, чрез квалифицирани кадри ; ❖ Голям относителен дял на обработваемата земя, нисък дял на ерозиралите земи. ❖ Наличие на Международен транспортен коридор № 9 преминаващ през територията на общината за развитие на транзитния транспорт ❖ Развита транспортна инфраструктура /ж.п. гара, автомобилен транспорт / ❖ Добри транспортни връзки между населените места; ❖ Добре развита комуникационна инфраструктура – пощи, далекосъобщения, радио, интернет и телевизионни мрежи; ❖ Значителни водни ресурси – повърхностни, минерални и подпочвени; ❖ Наличие на находище на мергелни глини за развитие на керамичното производство ❖ Свободни общински терени за разпологане на пчелни семейства и развитие на пчеларството; ❖ Устойчивост в развитието на образователната система, чрез създадена оптимална мрежа от учебни заведения	❖ Липса на канализация в някои населени места в общината; ❖ Недоизградена канализация в общинския център; ❖ Остаряла и неактуална планова основа /кадастрални и устройствени планове/ на някои населени места; ❖ Недостатъчна леглова база за развитие на туризма ❖ Застаряване и намаляване на населението с нарастващи темпове; ❖ Недостиг на инвестиции за поддържане и подобряване на жилищния фонд, социалната и техническа инфраструктура; ❖ Голям брой на безработни, с преобладаващо болшинство неквалифицирани кадри; ❖ Миграция към други региони от страната и емиграция; ❖ Липса на пречиствателна станция за отпадни води; ❖ Недостатъчни финансови ресурси и свободни капитали за развитие на МСП ❖ Ниски доходи на голяма част от населението; ❖ Постепенно обезлюдяване на малките населени места ❖ Влошено състояние на част от пътната инфраструктура и улична мрежа в общината ❖ Голяма част от общинския сграден фонд в областите на културата, здравеопазването, образованието, социалните услуги, спорта и туризма се нуждае от енергийно-ефективна реконструкция и обновяване ❖ Разрушени хидромелиоративни съоръжения за селското стопанство; ❖ Неизградено регионално депо за отпадъци; ❖ Недостатъчен брой спортни и детски площадки на територията на общината; ❖ Недобре изградена система от медицински услуги
 ВЪЗМОЖНОСТИ	 ОПАСНОСТИ

❖ Привличане на съфинансиране от външни източници за решаване на проблеми на територията, чрез развитие на формите на публично-частно партньорство; ❖ Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с модернизация на производството и повишаване конкурентноспособността на местната икономика ❖ Развитие на селското стопанство и животновъдството; ❖ Развитие на добивната промишленост за производство на керамични изделия и материали в строителството ❖ Рационално използване на ресурса от минерална вода ❖ Подобряване на материално – техническата база в областта на образованието, културата, спорта, туризма; ❖ Изграждане на нови спортни и детски площадки за развитие на спорта и двигателните умения от най-ранна детска възраст; ❖ Изграждане на пречиствателна станция, рехабилитация на водопроводната мрежа и доизграждане на канализацията в П. Тръмбеш; ❖ Разработка и прилагане на специализирани програми за образование и преквалификация; ❖ Достъп до ЕСФ, посредством бъдещата програма за развитие на човешките ресурси; ❖ Изграждане на регионално депо за отпадъци ; ❖ Подобряване осигуреността на общинска администрация с устройствени схеми и стратегически планови документи; ❖ Максимално използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблеми свързани с опазване на околната среда и подобряване състоянието на инфраструктурата в Общината	❖ Увеличаване на броя на безработните и социално слабите; ❖ Задълбочаване на демографските проблеми ❖ Нарастващо отчуждаване между публичните институции и гражданите, политическа апатия и неразвито гражданско съзнание ❖ Урбанизация на населените места в страната и областта и отражението ѝ върху развитието на общината ❖ Спад на производството поради икономическата криза; ❖ Състояние на макро - икономическата среда - ръст на БВП, инвестиционна активност, инфлация; ❖ Слаби инвестиции от страна на държавата в образование и иновации за развитие на икономиката; ❖ Поява на рискове от непредвидими природни и обществено-политически събития; ❖ Засилване на конкуренцията от страна на европейски стоки и услуги ❖ Непокриване на ветеринарно-санитарните изисквания за производство на животновъдна продукция; ❖ Промяна в националната политика за финансиране на инфраструктурата, която да лиши общината до достъп до финансов ресурс ❖ Намаляване на субсидиите и целевите трансфери от централния бюджет за общината ❖ Силна конкуренция на туристическите продукти от съседни региони и липса на силни местни традиции в сферата на туризма; ❖ Неконтролирано използване на природните ресурси; ❖ Преместване на млади квалифицирани специалисти в други по-големи градове и в чужбина
---	--

❖ Стимулиране използването на възобновяеми източници на енергия и подобряването на енергийната ефективност в Общината ❖ Развитие на алтернативни форми на туризъм (балнеолечебен, риболовен, културен и др.); ❖ Осъществяване на дейности по рекламиране на възможностите за туризъм в общината; ❖ Предоставяне на нови форми на социални услуги и подобряване на достъпа до тях. Развитие на социалните услуги в общността; ❖ Резширяване на кръга от административни услуги предоставяни по електронен път; ❖ Подобрена ефективност и намалено време за административно обслужване на гражданите и бизнеса ❖ Интензивно развитие на местния административен капацитет и потенциал; ❖ Развитие на междуобщинското , регионално и международно сътрудничество за решаване на проблеми касаещи общината ❖ Насърчаване на партньорството между училището и бизнеса за кариерно ориентиране и избор на подходящи професионални паралелки за местни икономически структури	
--	--

Стратегическа част

на

Общинския план за развитие

на община Полски Тръмбеш

2014 - 2020 г.

ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

Основна насока на стратегическото развитие на общината е осигуряване на условия за устойчиво развитие на основата на местните ресурси и потенциали.

Стратегически цели на общинския план:

Стратегическа цел 1 Създаване на активна бизнес среда, развитие на икономическия потенциал и повишаване атрактивността за инвестиции в общината.

Стратегическа цел 2 Развитие на инфраструктурата, осигуряваща балансирано териториално развитие и подобряване екологичната обстановка в общината.

Стратегическа цел 3 Подобряване условията на живот, социалния климат и развитие на човешкия капитал на общината

Визията за развитие на общината очертава представата за бъдещото ѝ състояние и отразява волята и стремежа на местната общност към просперитет и устойчиво икономическо и социално развитие. Реализацията на Общинския план за развитие ще допринесе в значителна степен за постигане към края на 2020 година на определената визия.

Визията е формулирана на базата на резултатите от подробния и задълбочен анализ на статистическата информация за икономическото, социалното и екологичното състояние на общината. Вzeti са предвид и изводите от дефинирането на силните и слабите страни в досегашното развитие, на възможностите и заплахите за постигане на устойчиво интегрирано местно развитие. Вътрешните (силните и слабите страни) и външните фактори (възможностите и заплахите) за развитие на общината са обвързани с реалностите на местно ниво, в областта и региона, както и с макроикономическите показатели, тенденции и прогнози за развитието на страната. Решаването на ключовите проблеми и реализацията на потенциала за развитие на общината през плановия период ще даде възможност за постигане на очертаната визия.

ВИЗИЯ

Община Полски Тръмбеш – да се превърне в привлекателно място за живот, бизнес и инвестиции, съхранена природа, екологично селско стопанство, модерна инфраструктура съдействаща за развитие.

VII. Приоритети:

Специфичните цели по отделните приоритети са представени на базата на социално-икономическия анализ и конкретните избираеми области (мерки), към които ще бъдат насочени планираните интервенции.

Конкретните дейности и проекти за реализацията на мерките и целите са заложи в Програмата за реализация на Общинския план за развитие за периода 2014-2020 г. с необходимия финансов ресурс.

Приоритет 1: Развитие и повишаване конкурентоспособността на общинската икономика и създаване на добра бизнес среда

Цел 1.1. Насърчаване на продуктивен селскостопански сектор

Мярка 1. Повишаване на конкурентоспособността на селскостопанската дейност

Мярка 2. Укрепване на жизнеспособността на стопанствата

Цел 1.2. Подкрепа за повишаване конкурентоспособността на малкия и среден бизнес и развитие на икономика основана на знанието, иновациите и новите технологии.

Мярка 1. Подкрепа и стимулиране на малкия и среден бизнес, повишаване на инвестиционната активност в общината

Мярка 2. Стимулиране на партньорства между научните институции, публичния и частния сектор.

Цел 1.3. Развитие на икономически производства и добивна промишленост

Мярка 1. Развитие на преработвателната промишленост

Мярка 2. Развитие на добивната промишленост

Цел 1.4. Развитие на селското и рибно стопанство съобразно местния потенциал

Мярка 1. Стимулиране развитието на аквакултурите

Приоритет 2: Повишаване качеството на живот и развитие на социалната среда

Цел 2.1. Насърчаване на заетостта в общината и борба с бедността

Мярка 1. Насърчаване на заетостта в общината

Мярка 2. Интегриране на етническите общности

Мярка 3. Активно включване и социални услуги

Приоритет 3: Развитие на ефективна инфраструктура, благоустроена жизнена среда и опазване на околната среда

Цел. 3.1. Повишаване на енергийната ефективност и внедряване на ВЕИ

Мярка 1. Внедряване на мерки за ЕЕ в сгради общинска собственост

Мярка 2. Стимулиране внедряването на ЕЕ и ВЕИ от предприятията и гражданите

Цел. 3.2. Подобряване на физическата и жизнената среда в града и населените места в общината

Мярка 1. Обновяване и реконструкция на градската среда

Мярка 2. Създаване, рехабилитация на зони за отдих и детски игри

Цел. 3.3. Изграждане и подобряване на социалната инфраструктура

Мярка 1. Изграждане, реконструкция на обекти в сферата на здравеопазването, спорта, образованието и културата и прилежащите им пространства

Мярка 2. Изграждане, реконструкция на обекти с местно историческо, социално и религиозно значение и прилежащите им пространства

Цел. 3.4. Обновяване на пътната инфраструктура

Мярка 1. Изграждане, възстановяване и рехабилитация на общинската пътна мрежа и мостове

Мярка 2. Реконструкция и изграждане на улична пътна мрежа по населените места в общината, пешеходните площи и площади

Цел. 3.5. Изграждане на ВиК инфраструктурата и ПСОВ в общината

Мярка 1. Изграждане и рехабилитация на водопроводната мрежа

Мярка 2. Изграждане и рехабилитация на канализационната мрежа

Мярка 3. Изграждане на ПСОВ

Мярка 4. Осигуряване на питейна вода за населените места, в т. ч. и от местни водоизточници

Цел. 3.6. Благоустрояване на селищата

Мярка 1. Разширяване и подобряване състоянието на зелените площи, паркове, обществени терени

Мярка 2. Изготвяне на селищни устройствени и кадастрални планове и Общ устройствен план на общината

Цел. 3.7. Подобряване управлението на битовите отпадъци

Мярка 1. Участие в изграждането на регионалното депо за ТБО в гр. Бяла

Мярка 2. Премахване на нерегламентираните сметища

Мярка 3. Поетапно закриване и рекултивация на общинското депо за неопасни отпадъци

Мярка 4. Организирано сметоизвозване и поетапни мерки за въвеждане на разделно събиране на битовите отпадъци в населените места в общината

Цел. 3.8. Опазване и възстановяване на водните площи, почвите и горските ресурси и биологичното разнообразие

Мярка 1. Възстановяване на терени от свлачищни райони, укрепване на свлачища

Мярка 2. Опазване на водните площи

Приоритет 4: Създаване на съвременна среда за развитие на образованието, младежките дейности и спорта. Приобщаване към европейските културни традиции.

Цел. 4.1. Подобряване на образователна среда в общината, развитие на спорта

Мярка 1. Подобряване на достъпа до образование

Мярка 2. Насърчаване на ученето през целия живот: обучение, квалификация и преквалификация на безработни и заети

Мярка 3. Спорт в свободното време и в детско- юношеска възраст

Цел. 4.2. Опазване и популяризиране на културно - историческото и природно наследство за устойчиво развитие на туризма

Мярка 1. Създаване, възстановяване и опазване на културно-историческото и природно наследство

Мярка 2. Създаване и развитие на туристически продукти, услуги и атракции

Мярка 3. Развитие на балнеотуризма в общината

Цел. 4. 3. Развитие и поддържане провеждането на културни дейности и инициативи

Мярка 1. Провеждане на традиционни културни мероприятия

Мярка 2. Развитие на читалищната дейност

Приоритет 5. Повишаване на институционалния капацитет за управление и развитие

5.1.Повишаване ефективността и ефикасността на администрацията

Мярка 1. Повишаване на институционалния и административен капацитет

Мярка 2. Предоставяне на качествени услуги на гражданите и бизнеса

Мярка 3. Сътрудничество с общини и институции в страната и чужбина

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Общински план за развитие на община Полски Тръмбеш за периода 2014 – 2020 г.

/В ХИЛ. ЛВ/

Период 2014-2020 г.	Местно публично финансиране			Външно публично финансиране						Частно финансиране		общо
ПРИОРИТЕТ	Общински бюджет	Местни публични фондове	общ дял %	Централен бюджет	общ дял %	Фондове на ЕС	общ дял %	Други източници	общ дял %	Фондове, фирми	общ дял %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ПРИОРИТЕТ № 1 Развитие и повишаване конкурентоспособността на общинската икономика и създаване на добра бизнес среда	215	50	1,26%			10 600	50,44 %			10 150	48,30 %	21 015
ПРИОРИТЕТ № 2 Повишаване качеството на живот и развитие на социалната среда				540	15%	3 060	85%					3 600
ПРИОРИТЕТ № 3 Развитие на ефективна инфраструктура, благоустроена жизнена среда и опазване на околната среда	1 578	1021,60	4,51%	6336,60	10,98 %	42156,3	73,10 %	2870	4,97%	3 700	6,42%	57662,50
ПРИОРИТЕТ № 4 Създаване на съвременна среда за развитие на образованието, младежките дейности и спорта. Приобщаване към европейските културни ценности	405	230	17,63 %	109,50	3,04%	1620,5	45,01 %	235	6,52%	1 000	27,77 %	3600
ПРИОРИТЕТ № 5 Повишаване на институционалния капацитет за управление и развитие	5		0,60%	123	14,91 %	697	84,48 %					825
Обща финансова рамка на ОПР	2 003	1301,60	3,6%	7109,10	7,75 %	56133,8	61,21 %	3105	3,38%	22050	24,04 %	91702,5

/в хил. лв/

Период 2014-2020 г.	Местно публично финансиране			Външно публично финансиране						Частно финансиране		общо
ПРИОРИТЕТ	Общински бюджет	Местни публични фондове	общ дял %	Централен бюджет	общ дял %	Фондове на ЕС	общ дял %	Други източници	общ дял %	Фондове, фирми	общ дял %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ПРИОРИТЕТ № 1 Развитие и повишаване конкурентоспособността на общинската икономика и създаване на добра бизнес среда												
ЦЕЛ 1.1. Насърчаване на продуктивен селскостопански сектор												
Мярка № 1 Повишаване на конкурентоспособността на селскостопанската дейност						6 100	85,92 %			1 000	14,08 %	7 100
Мярка № 2 Укрепване на жизнеспособността на стопанствата						2 000	85,11 %			350	14,89 %	2 350
ЦЕЛ 1.2. Подкрепа за повишаване конкурентоспособността на малкия и среден бизнес и развитие на икономика основана на знанието, иновациите и новите технологии.												
Мярка № 1 Подкрепа и стимулиране на малкия и среден бизнес, повишаване на инвестиционната активност в общината	15		0,11 %			500	3,70%			3 000	96,19 %	3 515
Мярка № 2 Стимулиране партньорствата между научните институции, публичния и частния сектор	200		4%			2 000	40%			2 800	56%	5 000
Цел 1.3. Развитие на икономически производства и добивна промишленост												
Мярка № 1 Развитие на преработвателната промишленост										1 500	100%	1 500
Мярка № 2 Развитие на добивната промишленост										1 500	100%	1 500
Цел 1.4. Развитие на селското и рибно стопанство, съобразно местния потенциал												
Мярка № 1 Стимулиране развитието на аквакултурите		50	100%									50
ПРИОРИТЕТ № 2 Повишаване качеството на живот и развитие на социалната среда												
ЦЕЛ 2.1. Насърчаване на заетостта в общината и борба с бедността												
Мярка № 1. Насърчаване на заетостта				195	15%	1 105	85%					1 300

Мярка № 2. Интегриране на етническите общности				90	15%	510	85%					600
Мярка № 3. Активно включване и социални услуги				255	15%	1445	85%					1 700
ПРИОРИТЕТ № 3 Развитие на ефективна инфраструктура, благоустроена жизнена среда и опазване на околната среда												
ЦЕЛ 3.1. Повишаване на енергийната ефективност и внедряване на ВЕИ												
Мярка № 1 Внедряване на мерки за ЕЕ в сгради общинска собственост	145		5,93 %			2 300	94,07 %					2445
Мярка № 2 Стимулиране внедряването на ЕЕ и ВЕИ от предприятията и гражданите	3		0,10 %							3 000	0,90%	3 003
ЦЕЛ 3.2. Подобряване на физическата и жизнена среда в града и населените места в общината												
Мярка № 1 Обновяване и реконструкция на градска среда				450	15%	2550	85%					3 000
Мярка № 2 Създаване, рехабилитация на зони за отдих и детски игри								55	100%			55
ЦЕЛ 3.3. Изграждане и подобряване на социалната инфраструктура												
Мярка № 1 Изграждане, реконструкция на обекти в сферата на здравеопазването, спорта, образованието и културата, и прилежащите им пространства		320	17,98 %	219	15%	1241	67,02 %					1 780
Мярка № 2 Изграждане, реконструкция на обекти/сгради с местно историческо, социално и религиозно значение, и прилежащите им пространства		280	20%					1120	80%			1 400
ЦЕЛ 3.4. Обновяване на пътната инфраструктура												
Мярка № 1 Изграждане, възстановяване и рехабилитация на общинската пътна мрежа				1050	15%	5950	85%					7 000
Мярка № 2 Реконструкция и изграждане на улична пътна мрежа по населените места в общината, пешеходните площи и площади				450	15%	2550	100%					3 000
ЦЕЛ 3.5. Изграждане на ВиК инфраструктурата и ПСОВ в общината												
Мярка № 1 Изграждане и рехабилитация на водопроводната мрежа		421,6	5%	1488	15%	8010,4	73,41 %			700	6,59%	10 620

Мярка № 2 Изграждане и рехабилитация на канализационната мрежа				1665,6	15%	9438,4	85%					11 104
Мярка № 3 Изграждане на ПСОВ				1014	15%	5751,1	85%					6 766
Мярка № 4 Осигуряване на питейна вода за населените места, в т.ч. и от местни водоизточници	250		100%									250
ЦЕЛ 3.6. Благоустрояване на селищата												
Мярка № 1 Разширяване и подобряване състоянието на зелените площи, паркове и обществени терени								150	100%			150
Мярка № 2 Изготвяне на селищни устройствени и кадастрални планове и Общ устройствен план на общината	650		100%									650
ЦЕЛ 3.7. Подобряване управлението на битовите отпадъци												
Мярка № 1 Участие в изграждането на регионалното депо за ТБО в гр. Бяла	300		100%									300
Мярка № 2 Премахване на нерегламентирани сметища	110		100%									110
Мярка № 3 Постепенно закриване и рекултивация на общинското депо за неопасни отпадъци								1 600	100%			1 600
Мярка № 4 Организирано сметоизвозване и постепенни мерки за въвеждане на разделно събиране на битовите отпадъци в населените места в общината	20		100%									20
ЦЕЛ 3.8. Опазване и възстановяване на водните площи, почвите и горските ресурси и биологичното разнообразие												
Мярка № 1 Възстановяване на терени от свлачищни райони, укрепване на свлачища						400	100%					400
Мярка № 2 Опазване на водните площи	100		10%			900	90%					1 000
ПРИОРИТЕТ № 4 Създаване на съвременна среда за развитие на образованието, младежките дейности и спорта.												
Приобщаване към европейските културни ценности												
ЦЕЛ 4.1. Подобряване на образователната и спортна среда в общината												
Мярка № 1 Подобряване на достъпа до						400	100%					400

образование												
Мярка № 2 Насърчаване на ученето през целия живот: обучение, квалификация и преквалификация на безработни и заети				105	15%	595	85%					700
Мярка № 3 Спорт в свободното време и детско-юношеска възраст	130		100%									130
ЦЕЛ 4.2. Опазване и популяризиране на културно – историческото и природно наследство за устойчиво развитие на туризма												
Мярка № 1 Възстановяване и опазване на културно – историческото и природно наследство	200	230	41,75 %			600	58,25 %					1 030
Мярка № 2 Създаване и развитие на туристически продукти, услуги и атракции	60		4,63 %					235	18,14 %	1 000	77,23 %	1295
Мярка № 3 Развитие на балнеотуризма в общината	15		100%									15
Цел 4.3. Развитие и поддържане на културни дейности и инициативи												
Мярка № 1 Провеждане на традиционни културни мероприятия		30	100%									30
Мярка № 2 Развитие на читалищната дейност				4,5	15%	25,5	85%					30
ПРИОРИТЕТ № 5 Повишаване на институционалния капацитет за управление и развитие												
ЦЕЛ 5.1. Повишаване ефективността и ефикасността на администрацията												
Мярка № 1 Повишаване на институционалния и административен капацитет				67,5	15%	382,50	85%					450
Мярка № 2 Предоставяне на качествени услуги на гражданите и бизнеса	5		4%	18	15%	102	81,6%					125
Мярка № 3 Сътрудничество с общини и институции в страната и чужбина				37,5	15%	212,5	85%					250

Забележка: Фондове на ЕС – Европейски фонд за регионално развитие /ЕФРР/, Европейски социален фонд /ЕСФ/, Кохезионен фонд /КФ/, Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони /ЕЗФРСР/, Европейски фонд за морско дело и рибарство /ЕФМДР/

Система от индикатори за наблюдение и оценка на плана

**Матрица на индикаторите за наблюдение и оценка
на Общинския план за развитие на община Полски Тръмбеш
през периода 2014 – 2020 г.**

МАТРИЦА
НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА РЕЗУЛТАТ

Приоритет, специфична цел, мярка	индикатор за резултат	мярка	източник на информация	базова стойност	междинна стойност	целева стойност	период на отчитане
1	2	3	4	5	6	7	8
П Р И О Р И Т Е Т № 1 Развитие и повишаване конкурентоспособността на общинската икономика и създаване на добра бизнес среда							
ЦЕЛ 1 Насърчаване на продуктивен селскостопански сектор							
				2011 г.-2012 г.	2017 г.	2020 г.	
№ 1 Повишаване на конкурентоспособността на селскостопанската дейност	Засети площи декара	дка/годишно	община, Общинска служба "Земеделие", НСИ	277 358 дка	280 000 дка	287 000 дка	1 година
				2012 г.-2013 г.	2017 г.	2020 г.	
№ 2 Укрепване на жизнеспособността на стопанствата	Брой отдадени общински площи за развитие на животновъдството и пчеларството	дка/годишно	община	20 534,730 дка	25 000 дка	26 000 дка	1 година
	Брой отгледани животни, птици	брой/годишно	община	61219 бр.	63 000 бр.	65 000 бр.	1 година
ЦЕЛ 2 Подкрепа за повишаване конкурентоспособността на малкия и среден бизнес и развитие на икономика основана на знанието, иновациите и новите технологии							
				2011 г.	2017 г.	2020 г.	
№ 1 Подкрепа и стимулиране на малкия и	Предприятия в общината	брой/годишно	НСИ, Търговски регистър	359 бр.	369 бр.	375 бр.	1 година

среден бизнес, повишаване на инвестиционната активност в общината	Новосъздадени микро и МСП	брой /% от общия брой/годишно	НСИ, Търговски регистър	4 бр.	6 бр.	10 бр.	1 година
№ 2 Стимулиране партньорствата между научните институции, публичния и частния сектор	Създадени публично частни партньорства	брой	НСИ, община	1 бр.	2 бр.	3 бр.	3 години
Цел 3 Развитие на икономически производства и добивна промишленост							
№ 1 Развитие на преработвателната промишленост	Предприятия в областта на преработвателната промишленост	Брой годишно	НСИ	2	3	4	3 години
№ 2 Развитие на добивната промишленост	Новосъздадени предприятия	брой	НСИ	0	1	1	3 години
Цел 4 Развитие на селското и рибно стопанство, съобразно местната икономика							
№ 1 Стимулиране развитието на аквакултурите	Подобри язовири	брой	община	0	3	6	2 години

Приоритет, специфична цел, мярка	индикатор за резултат	мярка	източник на информация	базова стойност	междинна стойност	целева стойност	период на отчитане
1	2	3	4	5	6	7	8
П Р И О Р И Т Е Т № 2 Повишаване качеството на живот и развитие на социалната среда							
ЦЕЛ 1 Насърчаване на заетостта в общината и борба с бедността							
				2013 г.	2017 г.	2020 г.	
№ 1 Насърчаване на заетостта в общината	Равнище на безработицата в общината	%/средно годишно	БТ	27.7 %	25%	22%	1 година
	Лица включени в програми за заетост	брой/годишно	община, БТ	40 бр	50	60	1 година
				2013 г.	2017 г.	2020 г.	

№ 2 Интегриране на маргинализираните общности	Лица от етническите общности включени в програми за заетост	брой/годишно	община, БТ	30 бр	40	60	1 година
	Инициативи за популяризиране на културната идентичност на етнически общност	брой/годишно	община, читалища	5	10	12	1 година
				2012	2017 г.	2020 г.	
№ 3 Активно включване и соц. услуги	Лица ползващи се от соц. услуги	брой/годишно	община, соц. Институции	240 бр	270 бр.	280 бр.	1 година
	Социални услуги, предоставяни в общността	брой/годишно	община, соц. Институции	6 бр	9 бр.	10 бр.	1 година

Приоритет, специфична цел, мярка	индикатор за резултат	мярка	източник на информация	базова стойност	междинна стойност	целева стойност	период на отчитане
1	2	3	4	5	6	7	8
П Р И О Р И Т Е Т № 3 Развитие на ефективна инфраструктура, благоустроена жизнена среда и опазване на околната среда							
ЦЕЛ 1 Повишаване на енергийната ефективност и внедряване на ВЕИ							
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Внедряване на мерки за ЕЕ в сгради/обекти общинска собственост	Реализирани инвестиционни проекта	брой	община	3	4	6	
	Спестена енергия	киловатчаса	община	596 000 киловатчаса	726 000 кв.ч.	986 000 кв.ч.	2 години
				2013 г.	2017 г	2020 г	
№ 2 Стимулиране внедряването на ЕЕ и ВЕИ от предприятията и гражданите	Реализирани инвестиционни проекта	брой	община, МСП, граждани	0	1	3	4 години
	Спестена енергия	киловатчаса	община, МСП, граждани	0	250 000 кв.ч.	750 000 кв.ч.	4 години
ЦЕЛ 2 Подобряване на физическата и жизнената среда в града и населените места в общината							
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Обновяване и реконструкция на градската среда	Реконструирана площ	м2	община	0	24690 м2	24690 м2	3 години
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 2 Създаване,	Новосъздадена /рехабилитирана площ	м2	община	255 м2	655 м2	1355 м2	1 година

рехабилитация на зони за отдых и детски игри	Реализирани инвестиционни проекта	брой	община	1	2	3	1 година
ЦЕЛ 3 Изграждане и подобряване на социалната инфраструктура							
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Изграждане, рехабилитация на обекти в сферата на здравеопазването, спорта, образованието и културата и прилежащите им пространства	Ремонтирана и реконструирана площ	м2	община, училища, читалища, спортни клубове	255 м2	1 195 м2	2 000 м2	1 година
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 2 Реконструкция, ремонт на обекти с местно историческо, социално и религиозно значение и прилежащите им пространства	Реализирани инвестиционни проекта	брой	община, музей, религиозни институции	1	2	3	1 година
	Ремонтирана и реконструирана площ	м2	община, музей, религиозни институции	355 м2	655 м2	1416 м2	1 година
ЦЕЛ 4 Обновяване на пътната инфраструктура							
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Изграждане, възстановяване и рехабилитация на общинската пътна мрежа и мостове	Дължина на рехабилитираната пътна мрежа	км	община	0	6,56 км	7,72 км	3 години
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 2 Реконструкция и изграждане на улична пътна мрежа по населените места в общината, пешеходните площи и площади	Дължина на рехабилитираната улична пътна мрежа	км	община	4,2 км	6,65 км	7,2 км	3 години

ЦЕЛ 5 Изграждане на ВиК инфраструктурата и ПСОВ в общината							
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Изграждане и рехабилитация на водопроводната мрежа	Дължина на изградената и рехабилитирана мрежа	км	община, ВиК	1,5 км	36,87 км		3 години
№ 2 Изграждане и рехабилитация на канализационната мрежа	Дължина на изградената и рехабилитирана мрежа	км	община, ВиК	0	12,177 км	13,67 км	3 години
№ 3 Изграждане на ПСОВ	Изградени ПСОВ	брой	община, ВиК	0	1		3 години
№ 4 Осигуряване на чиста питейна вода за населените места, в т. ч. и от местни водоизточници	Обхванати села	брой	община	0	3	6	2 години
ЦЕЛ 6 Благоустройство на селищата							
				2012 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Разширяване и подобряване състоянието на зелените площи, паркове, обществени терени	Рехабилитирани площи	дка	община, кметства	2 дка	3 дка	5 дка	2 години
				2012 г	2017 г	2020 г	
№ 2 Изготвяне на селищни устройствени и кадастрални планове и Общ устройствен план на общината	Изготвени планове	брой	община	2 бр	4 бр	6 бр	2 години
ЦЕЛ 7 Подобряване управлението на битовите отпадъци							
				2014 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Участие в изграждането на регионалното депо за ТБО в гр. Бяла	Изразходвани средства	хил. лв	община	0	300 000,00 лв.		2 години
				2012 г	2017 г	2020 г	

№ 2 Премахване на нерегламентираните сметища	Изразходвани средства	лв	община, ПРОИ	13 413,00 лв.	70 000,00 лв.	100 000,00 лв.	1 година
	Рекултивирано количество отпадъци	м3/годишно	община	3280	2549	2200	1 година
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 3 Поетапно закриване и рекултивация на общинското депо за неопасни отпадъци	Рекултивирана площ	м2	община	0	8886,40 м2		2 години
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 4 Организирано сметоизвозване и поетапни мерки за въвеждане на разделно събиране на битовите отпадъци в населените места в общината	Населени места с въведено разделно събиране на ТБО	брой /% от общото/	община	0	6	15	3 години
ЦЕЛ 8 Опазване и възстановяване на водните площи, почвите и горските ресурси и биологичното разнообразие							
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Възстановяване на терени от свлачищни райони, укрепване на свлачища	Дължина на укрепените участъци	м	община	0	70 м		2 години
				2009 г	2017 г	2020 г	
№ 2 Опазване на водните площи	Рехабилитирани обекти	брой		1	6	7	2 години
	Дължина на почистените речни корита и дерета	метри		9479 м	12000 м	13500 м	2 години

Приоритет, специфична цел, мярка	индикатор за резултат	мярка	източник на информация	базова стойност	междинна стойност	целева стойност	период на отчитане
1	2	3	4	5	6	7	8
П Р И О Р И Т Е Т № 4 Създаване на съвременна среда за развитие на образованието, младежките дейности и спорта. Приобщаване към европейските културни традиции.							

ЦЕЛ 1 Подобряване на образователна и спортна среда в общината							
				2011/2012 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Подобряване на достъпа до образование	Брой деца и ученици участвали в инициативите	брой/годишно	община, училища, ЦДГ	60	50	40	1 година
				2011/2012 г	2017 г	2020 г	
№ 2 Насърчаване на ученето през целия живот: обучение, квалификация и преквалификация на безработни и заети	Брой обучени лица	брой/годишно	Образователни институции, училища, община	20	30	40	1 година
	Осъществени проекти	брой	Образователни институции, училища, община	1 бр	2	3	1 година
				2012 г	2017 г	2020 г	
№ 3 Спорт в свободното време и в детско - юношеска възраст	Организиран спортни прояви	брой/годишно	община, спортни клубове, училища	15	21	30	1 година
ЦЕЛ 2 Опазване и популяризиране на културно - историческото и природно наследство за устойчиво развитие на туризма							
				2012 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Създаване, възстановяване и опазване на културно-историческото и природно наследство	Дейности за опазване и популяризиране на културно - историческото наследство	среден брой/годишно	музей, читалища, община	70	80	88	1 година
№ 2 Създаване и развитие на туристически продукти, услуги и атракции	Реализирани нощувки в местата за настаняване и средства за подслон	брой/годишно	НСИ, община	1185	2800	3 200	2 години
№ 3 Развитие на балнеотуризма в общината	Население посетило обектите/Брой продадени билети/	среден брой/годишно	община, концесионер	5000	7500	8200	2 години
Цел 3 Развитие и поддържането на културни дейности и инициативи							
№ 1 Провеждане на традиционни културни мероприятия	Участници в културно - исторически събитията	среден брой/годишно	музей, читалища, община	2400	2800	3100	1 година

№ 2 Развитие на читалищната дейност	Проведени мероприятия и инициативи на общинско и национално ниво	Брой годишно	читалища	10	15	18	1 година
--	--	--------------	----------	----	----	----	----------

Приоритет, специфична цел, мярка	индикатор за резултат	мярка	източник на информация	базова стойност	междинна стойност	целева стойност	период на отчитане
1	2	3	4	5	6	7	8
П Р И О Р И Т Е Т № 5 Повишаване на институционалния капацитет за управление и развитие							
ЦЕЛ 1 Повишаване ефективността и ефикасността на администрацията							
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Повишаване на институционалния капацитет на администрацията	Обучени лица	брой	община	82 бр	112 бр	194 бр	2 години
	Проведени събития за популяризиране изпълнението на проекти	брой	община	6 бр	15 бр	30 бр	2 години
№ 2 Предоставяне на качествени услуги на гражданите и бизнеса	Нови и подобрени административни услуги	брой	община	0	5	7	2 години
				2009 г	2017 г	2020 г	
№ 3 Сътрудничество с други общини и институции в страната и чужбина	Проведени събития за сътрудничество	брой	община	0	5	8	2 години
	Реализирани проекти и дейности	брой	община	2	3	6	2 години

МАТРИЦА

НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Приоритет, специфична цел, мярка	индикатор за въздействие	мярка	източник на информация	базова стойност	междинна стойност	целева стойност	период на отчитане
1	2	3	4	5	6	7	8
П Р И О Р И Т Е Т № 1 Развитие и повишаване конкурентоспособността на общинската икономика и създаване на добра бизнес среда							
ЦЕЛ 1 Насърчаване на продуктивен селскостопански сектор							
				2011 г	2017 г.	2020 г.	
№ 1 Повишаване на конкурентоспособността на селскостопанската дейност	произведена продукция в областта на селското стопанство	хил.лв/годишно	община, Общинска служба "Земеделие", НСИ	61 856,00 лв	70 000,00 лв.	76 000,00 лв.	1 година
				2011 г	2017 г.	2020 г.	
№ 2 Укрепване на жизнеспособността на стопанствата	Нетни приходи от продажби в областта на селското стопанство	хил.лв/годишно	НСИ	26 987,00 лв.	32 000,00 лв.	36 000,00 лв.	1 година
	Разходи за придобиване на ДМА	хил.лв/годишно	НСИ	8 522,00 лв.	10 000,00 лв.	12 000,00 лв.	1 година
ЦЕЛ 2 Подкрепа за повишаване конкурентоспособността на малкия и среден бизнес и развитие на икономика основана на знанието, иновациите и новите технологии.							
				2011 г	2017 г	2020 г.	
№ 1 Подкрепа и стимулиране на малкия и среден бизнес, повишаване на инвестиционната активност в общината	Разходи за придобиване на ДМА	хил.лв/годишно	НСИ	1 891,00 лв.	3 500,00 лв.	5 000,00 лв.	1 година
	Нетни приходи от продажби	хил.лв/годишно	НСИ	49 080,00 лв.	59 000,00 лв.	65 000,00 лв.	1 година
№ 2 Стимулиране партньорствата между научните институции, публичния и частния сектор	Разходи за придобиване на ДМА	хил.лв/годишно	НСИ, община, търговски регистър	200 ,00 лв	1 200,00 лв	2 500,00 лв	3 години
Цел 3 Развитие на икономически производства и добивна промишленост							

№1 Развитие на преработвателната промишленост	Нетни приходи от продажби	хил.лв/годишно	НСИ	2 000,00 лв	2 500,00 лв	3 000,00 лв	3 години
№ 2 Развитие на добивната промишленост	Нетни приходи от продажби	хил.лв/годишно	НСИ	0	1500,00 лв	2 000,00	3 години
Цел 4. Развитие на селското и рибното стопанство, съобразно местния потенциал							
№ 1 Стимулиране развитието на аквакултурите	Отдадени под наем подобрени язовири	брой	община	0	3	3	3 години

Приоритет, специфична цел, мярка	индикатор за резултат	мярка	източник на информация	базова стойност	междинна стойност	целева стойност	период на отчитане
1	2	3	4	5	6	7	8
П Р И О Р И Т Е Т № 2 Повишаване качеството на живот и развитие на социалната среда							
ЦЕЛ 1 Насърчаване на заетостта в общината и борба с бедността							
				2013 г.	2017 г.	2020 г.	
№ 1 Насърчаване на заетостта в общината	Заетост на населението в трудоспособна възраст	% средно год. спрямо общото население	БТ, НСИ	25,80%	27,30%	30,30%	1 година
	Намаление на дела на трайно безработните	%/средно годишно	БТ, НСИ	0,30%	1,50%	3%	1 година
				2013 г.	2017 г.	2020 г.	
№ 2 Интегриране на маргинализираните общности	Намаление дела на трайно безработните	%/средно годишно	БТ, НСИ	0,30%	1,50%	3%	1 година
	Жители възползвали се от инициативи за интегриране	брой/% от общото/годишно	община, читалища, училища	220	285	360	1 година
				2012 г.	2017 г.	2020 г.	
№ 3 Активно включване и соц. услуги	Изразходвани средства	хил.лв/годишно	община	893,94 лв.	1 070,00 лв.	1 200,00 лв.	1 година
							1 година

Приоритет, специфична цел, мярка	индикатор за резултат	мярка	източник на информация	базова стойност	междинна стойност	целева стойност	период на отчитане
1	2	3	4	5	6	7	8
П Р И О Р И Т Е Т № 3 Развитие на ефективна инфраструктура, благоустроена жизнена среда и опазване на околната среда							
ЦЕЛ 1 Повишаване на енергийната ефективност и внедряване на ВЕИ							
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Внедряване на мерки за ЕЕ в сгради/обекти общинска собственост	Намаляване на замърсяването със CO2	тон	община	179,86 тона	219,86 т	299,86 т	2 години
				2013 г	2017 г		
№ 2 Стимулиране внедряването на ЕЕ и ВЕИ от предприятията и гражданите	Нарастване дела на ВЕИ от общата енергийна система	%	НСИ, община	0	0,10%	0,30%	4 години
ЦЕЛ 2 Подобряване на физическата и жизнената среда в града и населените места в общината							
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Обновяване и реконструкция на градската среда	Население пряко облагодетелствано от обновлението	бр/% от общото	община	0	5274 бр. жители / 34,17%	5274 бр. жители / 34,17%	3 години
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 2 Създаване, рехабилитация на зони за отдих и детски игри	Население пряко облагодетелствано от обновлението	бр/% от общото	община	5273 бр. жители / 34,17%	5274 бр. жители / 34,17%	7044 бр/45,64%	1 година
ЦЕЛ 3 Изграждане и подобряване на социалната инфраструктура							
				2013 г	2017 г	2020 г	

№ 1 Изграждане, рехабилитация на обекти в сферата на здравеопазването, спорта, образованието и културата и прилежащите им пространства	Население пряко облагодетелствано от обновлението	бр/% от общото	община, училища, читалища, спортни клубове	0	5274 бр. жители / 34,17%	7044 бр/45,64%	1 година
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 2 Реконструкция, ремонт на обекти с местно историческо, социално и религиозно значение и прилежащите им пространства	Население пряко облагодетелствано от обновлението	% от общото	община, ПРСР, музей, религиозни институции	5274 бр. жители / 34,17%	6214 бр/40,26%	15433 бр/100%	1 година
ЦЕЛ 4 Обновяване на пътната инфраструктура							
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Изграждане, възстановяване и рехабилитация на общинската пътна мрежа и мостове	Население ползващо се от подобренията	бр/% от общото	община	0	2376 бр/15,34%	3597 бр/23,31%	3 години
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 2 Реконструкция и изграждане на улична пътна мрежа по населените места в общината, пешеходните площи и площади	Население ползващо се от подобренията	бр/% от общото	община	3079 бр/19,95%	4681 бр /30,33%	6451 бр /41,80%	3 години
ЦЕЛ 5 Изграждане на ВиК инфраструктурата и ПСОВ в общината							
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Изграждане и рехабилитация на водопроводната мрежа	Население ползващо се от изградената и рехабилитирана мрежа	брой/% от общото/	община, ВиК	0	5274 бр. жители / 34,17%	5960 бр. жители / 38,62%	3 години
	Намаляване загубите на вода по мрежата	%	община, ВиК	45%	28%	25%	3 години

№ 2 Изграждане и рехабилитация на канализационната мрежа	Население полващо се от изградената и рехабилитирана мрежа	брой/% от общото/	община, ВиК	0	5273 бр. жители / 34,17%	7043 бр. жители, 45,64%	3 години
№ 3 Изграждане на ПСОВ	Население полващо се от изградената ПСОВ	бр/ % от общото	община	0	5273 бр. жители / 34,17%	7043 бр/45,64%	3 години
№ 4 Осигуряване на чиста питейна вода за населените места, в т. ч. и от местни водоизточници	Жители възползващи се от пречистената питейна вода	брой	община, ВиК	0	1820 бр.	3000 бр.	2 години
ЦЕЛ 6 Благоустройство на селищата							
				2012 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Разширяване и подобряване състоянието на зелените площи, паркове, обществени терени	Население ползващо се от подобренията	брой /% от общото/	община, кметства	7043 бр. жители /45,64%/	8743 бр. /56,65%/	11243 бр /72,85%/	2 години
				2012 г	2017 г	2020 г	
№ 2 Изготвяне на селищни устройствени и кадастрални планове и Общ устройствен план на общината	Население ползващо се от изработените планове	брой/%/	община	7043 бр. жители /45,64%/	8743 бр. /56,65%/	11243 бр /72,85%/	2 години
ЦЕЛ 7 Подобряване управлението на битовите отпадъци							
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Участие в изграждането на регионалното депо за ТБО в гр. Бяла	Намаляване на замърсяването с ТБО-средно годишно	тон/средно годишно	община, регионално депо	0	7000 тона	7000 тона	2 години
				2012 г	2017 г	2020 г	
№ 2 Премахване на нерегламентираните сметища	Намаляване на замърсяването с ТБО	м3/годишно	община	230	300	320	1 година
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 3 Поетапно закриване	Изразходвани средства	хил.лева	община	0	1 600,00 лв.		2 години

и рекултивация на общинското депо за неопасни отпадъци	Намаляване на замърсяването с ТБО	тон/средно годишно	община	0	7 000 т	7 000 т	2 години
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 4 Организирано сметоизвозване и поетапни мерки за въвеждане на разделно събиране на битовите отпадъци в населените места в общината	Относителен дял жители ползващи се от системата	%	община	0	40%	100%	3 години
ЦЕЛ 8 Опазване и възстановяване на водните площи, почвите и горските ресурси и биологичното разнообразие							
				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Възстановяване на терени от свлачищни райони, укрепване на свлачища	Население ползващо се от подобренията	брой /% от общото/	община	0	5274 бр. жители / 34,17%	5274 бр. жители / 34,17%	2 години
				2009 г	2017 г	2020 г	
№ 2 Опазване на водните площи	Население пряко облагодетелствано от изградената инфраструктура	бр/%	община	1080 бр/7%	2987 бр/19,35%	6353 бр/41,16%	2 години
П Р И О Р И Т Е Т № 4 Създаване на съвременна среда за развитие на образованието, младежките дейности и спорта. Приобщаване към европейските културни традиции.							
ЦЕЛ 1 Подобряване на образователна и спортна среда в общината							
				2011/2012 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Подобряване на достъпа до образование	Образователно ниво на населението	брой/%	НСИ, община, училища	1131 бр с висше/8,3%, средно - 5059 бр, 37,13%	с висше - 9%, средно - 39%	с висше - 9,5%, средно - 39,5%	1 година
				2012 г	2017 г	2020 г	

№ 2 Насърчаване на ученето през целия живот: обучение, квалификация и преквалификация на безработни и заети	Осъществени проекти	брой	Образователни институции, училища	1	2	3	2 години
				2012 г	2017 г	2020 г	
№ 3 Спорт в свободното време и в детско - юношеска възраст	Нарастване дела на населението участвало в спортните прояви	брой/годишно	община, спортни клубове, училища	350	500	750	1 година
ЦЕЛ 2 Опазване и популяризиране на културно - историческото и природно наследство за устойчиво развитие на туризма							
				2012 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Създаване, възстановяване и опазване на културно-историческото и природно наследство	Разходи за ДМА	хил. лв	НСИ , община	733,00 лв	790,00 лв	830,00 лв	1 година
№ 2 Създаване и развитие на туристически продукти, услуги и атракции	Нетни приходи от продажби	хил. лв	община, НСИ	860,00 лв	950,00 лв	990,00 лв	2 години
№ 3 Развитие на балнеотуризма в общината	Приходи от посещения на населението	хил. лв	община, концесионер	17,213 лв	25,50 лв.	32,55 лв	2 години
Цел 3 Развитие и поддържане на културните дейности и инициативи							
№ 1 Провеждане на традиционни културни мероприятия	Нарастване дела на населението посетило културно мероприятие	Среден брой годишно	читалища	70	150	250	2 години
№ 2 Развитие на читалищната дейност	Реализирани проекти в областта на читалищната дейност	брой	читалища	5	7	9	2 години
П Р И О Р И Т Е Т № 5 Повишаване на институционалния капацитет за управление и развитие							
ЦЕЛ 1 Повишаване ефективността и ефикасността на администрацията							

				2013 г	2017 г	2020 г	
№ 1 Повишаване на институционалния капацитет на администрацията	Реализирани проекти и дейности	брой	община	1	3	5	2 години
	Усвоени средства от оперативни програми, фондове	хил. лв	община	70,00 лв.	210,00 лв.	350,00 лв.	2 години
№ 2 Предоставяне на качествени услуги на гражданите и бизнеса	Жители удовлетворени от административните услуги/анкета/	% от общото население	община	0	50%	85%	2 години
				2009	2017	2020	
№ 3 Сътрудничество с други общини и институции в страната и чужбина	Изразходвани средства	хил. лв	община	380,00 лв.	600,00 лв.	800,00 лв.	2 години

Действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на плана обхваща и програмата за неговата реализация.

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация на плана.

Организацията на изпълнението на общинския план за развитие включва поредица от действия, свързани с:

- ресурсното осигуряване и разпределяне на средствата при реализацията на мерките;
- функционалната, институционалната и териториалната организация на действията по изпълнение на мерките, програмите и проектите на плана;
- оперативното управление и координацията между участниците в процеса на реализация;
- мониторингът /наблюдението/, оценката и контролът на изпълнението по отношение на целите, действията, ресурсите и резултатите;
- актуализацията и усъвършенстването на самия планов документ;
- осигуряването на публичност и прозрачност на процеса на разработване, приемане и реализация на плана, което пряко се свързва със засилване на демократичността в управлението.

Всички тези етапи на реализацията следва да бъдат програмно, ресурсово, кадрово и организационно осигурени.

Ресурсното осигуряване и разпределение на средствата при реализация на мерките в рамките на общинския план за развитие се осъществява чрез разработената индикативна финансова таблица. Тя дава числен финансов и времеви израз на предвидените в плана мерки.

Функционалната, институционалната и териториалната организация на действията по изпълнение на мерките, програмите и проектите на плана се осъществяват от общинския съвет и кметът на общината

Наблюдението на изпълнението на плана е задача на Общинския съвет и на Кмета на общината. Кметът издава заповед за създаване на работна група за наблюдение на плана. Групата за наблюдение следва да включва представители на съвета и експерти от състава на общинската администрация.

Групата за наблюдение:

- Разглежда и предлага за утвърждаване на индикаторите за наблюдение на степента на изпълнение на плана. В правомощията на съвета е той да утвърди по предложение на кмета на общината изготвеното предложение от групата, като съответно определя техния конкретен набор и стойностите им;
- Периодично извършва преглед на постигнатия напредък и докладва на ръководството на общината състоянието и възможните мерки;

- Обсъжда резултатите и степента на достигане на целите и приоритетите, изготвя отчет за постигнатите резултати;

- Разглежда резултатите от междинната оценка, ако такава е възложена и прави предложение пред ръководството на общината за предприемане на необходимите действия;

Ежегодно изготвя доклад за изпълнението, като предлага мерки за промяна, ако това е наложително. Докладът и мерките се предлагат на кмета за последващо внасяне и разглеждане от съвета;

- Прави предложения за усъвършенстване на плана, както и за преразпределяне на средствата по мерките, програмите и проектите.

В рамките на дейността си групата за наблюдение изготвя регулярни или конкретни отчети, които предоставя на съвета и кмета на общината. В отчетите се оценява и прогреса при реализацията на плана и изпълнението на показателите и индикаторите.

Мониторингът води до засилване потенциалните възможности за реализация на общинския план за развитие. Чрез прилагането му е възможно да се подобри сътрудничеството между различните участници, които си комуникират при изпълнението на плана, като широко се прилага принципа на прозрачност, публичност и партньорство.

Внасянето на елементи на обществено обсъждане води до реално обогатяване на ОПР с участието на населението на общината.

Важен момент при организацията на мониторинга е определянето на неговите водещите компоненти. Най-общо тук се включва:

- Определяне на система от индикатори за измерване степента на изпълнение;

- Създаване на механизъм за измерване и проследяване на водещите параметри;

- Избор и адаптиране на механизми за сравнение и оценка на резултатите;

- Оценка на резултатите и предприемане на корекции при значими отклонения.

Наблюдението и оценката следва да проследяват не само използването на финансовия и ресурсен потенциал, но активно да отчитат и физическия прогрес върху територията на общината /настъпващи промени в състоянието на средата в резултат от предприети интервенции/. Това изисква набор от специфични индикатори и възможност за алтернативност и адаптивност при оценяване изпълнението на плана.

При актуализацията на общинския план за развитие се анализира и оценява динамичното въздействие на външните и вътрешните фактори и условия върху социално-икономическите характеристики на развитието на общината и качеството на околната среда, като на тази основа се разработва по-реалистична и адекватна стратегическа рамка и система за управление и изпълнение на целите на плана до края на съответния период.

Действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност на плана

Главната цел на действията за прилагане на този принцип е да се осигури прозрачност и да се информират заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на местната политика за интегрирано устойчиво развитие относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивират заинтересованите страни за активно участие в процеса на реализация.

Специфичните цели на действията обхващат:

1. Представяне в подходяща форма (публични дискусии, семинари, печатни материали, видеоматериали) на информация за предвижданията на Общинския план за развитие за периода до 2020 г., за ролята на гражданите и на бизнеса по отношение определянето на приоритетите за развитие на общината и реализацията им и очакваните резултати в икономическата, социалната сфера, в областта на техническата инфраструктура и околната среда;

2. Фокусиране вниманието върху възможностите за изграждане на публично-частни партньорства и реализацията на проекти на тази основа .

3. Разясняване на конкретните задачи, които стоят пред кмета, общинския съвет, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, НПО и гражданското общество за осигуряване висока ефективност при изпълнението на плана;

4. Разясняване на необходимостта и значението на стратегическото планиране на развитието на общината за повишаване ефикасността на публичните разходи и осигуряването на по-голяма добавена стойност за общината;

5. Привличане вниманието на заинтересованите страни и гражданското общество за формиране на позитивно обществено мнение и активна гражданска позиция по отношение участието и подкрепата на ръководството на общината за реализация на плана.

За изпълнението на мерките включени в плана общинското ръководство ще се отчита публично, чрез местните медии (вестници, радио и кабелна телевизия).

Всяка година ще се прави отчет пред Общинския свет за изпълнение на мерките заложиени в плана.

Годишният отчет приет от Общинския съвет ще бъде публично оповестяван на жителите, чрез сайта на общината.

Резултатите от оценките на плана (междинна и окончателна) ще се довеждат до знанието на жителите, чрез сайта на общината.

В уеб страницата на общината ще се съобщава за проекти и дейности по които работи общината. Общинското ръководство се надява, чрез осигуряване на максимален достъп до плана и публичност за изпълнението му да получи съпричастност от всички жители на общината за неговото изпълнение

Програма за реализация на Общинския план за развитие

Програмата за реализация на плана е съставен документ на общинския план за развитие. Програмата за реализация на общинския план за развитие има 7-годишен период на действие и може да бъде актуализирана периодично в зависимост от условията и прогнозите за реализацията на общинския план за развитие с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана и постигане целите и приоритетите за развитие.

Програмата има за цел да конкретизира мерките за развитие, проектите за тяхното изпълнение и съответните финансови ресурси, звената за изпълнение на проектите и дейностите за информация и публичност, контрола и оценката на изпълнението на програмата.

Програмата за реализация на общинския план за развитие има 7-годишен период на действие и може да бъде актуализирана периодично в зависимост от условията и прогнозите за реализацията на общинския план за развитие с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана и постигане целите и приоритетите за развитие.

Основни компоненти на програмата са:

1. Оперативните насоки и цели на програмата .
2. Мерките и предвидените дейности за подкрепа и осигуряване на схемите за финансиране, включително от фондовете на ЕС и други финансови инструменти и източници;
3. Списък на проектите, които ще се разработват и изпълняват в рамките на програмата, съдържащ кратка обосновка и описание на физическите, финансовите и времевите параметри, както и отговорните звена.
4. Индикаторите за конкретни продукти и резултати, свързани с постигането на оперативните цели, планираните мерки и отделните проекти, които ще бъдат използвани като база в общата система от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на съответните приоритети и цели на плана;

Постигането на стратегическата рамка, заложена в общинския план за развитие се постига с реализирането на конкретни проекти . Тя е приложение към плана и освен списък с проектите съставлява цялостна схема на за реализация на плана. В нея са посочени сроковете в които ще бъде реализиран всеки проект, както и необходимите средства за съответния проект.

Проектите, които е заложено да се изпълняват в краткосрочен и средносрочен период са значително повече и фазата в която се намират (работен проект) позволява прецизна оценка на необходимите разходи за реализацията им, също така са в ход и осигуряване на финансирането им. Седемгодишният планов период е сравнително дълъг и част от проектите, с хоризонт след средата на периода, са остойностени ориентировъчно поради идейната фаза в която се намират на етапа на планирането.

Разработването на едногодишни програми за изпълнението на плана ще определя приоритетните проекти за съответната година. В тези програми

трябва да бъдат определени прецизно размера и източниците на финансиране, както и заинтересованите страни за изпълнението на проектите. Програмата се разработва преди залагането на рамката на общинския бюджет, което ще позволи да се заложат необходимите финансовите средства, които ще бъдат предоставени от общината.

Ежегодно ще се прави оценка на изпълнението на плана и постигнатите резултати за съответната година, всички заинтересовани страни ще имат достъп до нея. Това ще позволи да се отправят мнения и препоръки за корекции в хода на изпълнението на плана, което ще спомогне за постигането на по-добри резултат.

За проектите, които са включени в годишната Програма за реализиране на ОПР, се изготвят проектни фишове, включващи информация за целите на проекта, конкретните дейности, проектната готовност, срокове за изпълнение, необходими средства, източници на финансиране, отговорни за изпълнението на проектите звена.

Изпълнението на Програмата за реализация на Общинския план за развитие ще допринесе за реализирането на основните хоризонтални принципи на подкрепата от ЕСФ, както и за прилагането на водещите принципи на Стратегическите насоки на Общността за сближаване и на Инициативата на Общността EQUAL - равенство на половете и превенция на дискриминацията въз основа на пол, раса, етнически произход, религия или вярувания, увреждания, възраст или сексуална ориентация, иновации, прилагане на политики, партньорство, добро управление на програми и проекти

Предварителна оценка на плана

Предварителната оценка се разработва от независим консултант успоредно с подготовката на проекта на общинския план за развитие. Тя съдържа прогнозна оценка за въздействието на плана върху процесите на социално-икономическо развитие на общината и екологична оценка.

Екологичният компонент в оценката оценява доколко стратегията за развитие на общината, определена с плана, съответства на стратегията за опазване на околната среда и на критериите за ефективност на политиката за опазване на околната среда.

Настоящият документ е приет на Заседание на Общински съвет –Полски Тръмбеш с решение № 402/09.10. 2013 година.